

PAULINYI GERGELY
DOKTORI ÉRTEKEZÉS

KAPSZULA TEREK,
AVAGY HÁZ A HÁZBAN RENDSZEREK
A KORTÁRS ÉPÍTÉSZETBEN

Témavezető: Janáky István DLA
2010, június

_Tartalomjegyzék

1_Nyilatkozat.....	3
2_Köszönetnyilvánítás.....	4
3_Kivonat	5
4_Abstract.....	6
ELMÉLETI KUTATÁS.....	7
5_Bevezetés az elméleti kutatáshoz.....	8
6_A kutatás inspirációja és célkitűzése	10
7_Az elméleti kutatás felépítése	12
7_1 A téralkotás elemzése Moravánszky Ákos "A tér fogalma az építészetben" című tanulmánya alapján.....	12
7_2: Az ház a házban típusú terek vizsgálatának metodológiája:.....	17
8_Kapszulaterek, avagy ház a házban rendszerek a kortárs építészetben.....	20
8_1: Irányzatok a négy „nagy” típusalkotó épület rendszerében.....	20
8_2: Hazai példa: Zoboki Gábor - A Művészetek Palotája.....	31
8_3: Az elméleti kutatás összegzése	35
MESTERMUNKA.....	46
9_Mestermű I.: saját alkotások	47
9_1: Kormányzati Negyed pályázat, Mérték Építészeti Stúdió, IV. helyezett pályamű, 2007	47
9_2.: a Móricz Zsigmond körtéri Gomba épület pályázata, Mérték Építészeti Stúdió, megosztott I. helyezett pályamű, 2009	56
9_3: Magyar Nemzeti Múzeum pályázat, Mérték Építészeti Stúdió, megvételt nyert pályamű, 2010	66
9_4.: További saját alkotások.....	75
10_Mestermunka II.: Prestige Jachtkikötő	80
MELLÉKLETEK.....	86
11_Ábrajegyzék.....	87
13_Szakmai önéletrajz	92
14_A bemutatott tervekben közreműködők jegyzéke.....	96

1_Nyilatkozat

Ezúton kijelentem, hogy a jelen doktori értekezés teljes egésze saját munkám.

Mivel azonban a Mérték Építészeti Stúdióban Dr. Reith András kollégámmal együtt dolgozunk és alkotunk, ezért mestermunkámat felerészben tekintem saját szellemi alkotásomnak.

Budapest, 2010 június 28.

Paulinyi Gergely

Dr. Reith András

2_Köszönetnyilvánítás

Ezúton szeretnék köszönetet mondani:

témavezető mesteremnek, Janáky Istvánnak segítségéért, iránymutatásáért és a munkámba vetett bizalmáért,

továbbá barátaimnak, Dr. Reith Andrásnak, Barcza Dániel DLA-nak, Dr. Komjáthy Attilának, valamint a Mérték Építészeti Stúdió munkatársainak és családomnak a doktori munkámhoz nyújtott segítségükért.

3_Kivonat

Szerző:	Paulinyi Gergely
Értekezés címe:	Kapszulaterek, avagy ház a házban rendszerek a kortárs építészetben
Mestermunka I.:	Saját ház a házban alkotások
Mestermunka II.:	Prestige Jachtkikötő
Témavezető:	Janáky István DLA, egyetemi tanár
Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, Doktori Iskola	Budapest, 2010, június

Az építészet története során mindig is voltak olyan terek, helyek, helyiségek, melyek prioritása magasabb volt az őket körül vevő, többi épületrésznél. A legtöbb esetben egy épület nem csupán térelemek, helyiségek, helyek egymáshoz mellérendelt sorolása, hanem eszmei, társadalmi, funkcionális irányultságon alapuló bonyolult rendszer, melyben vannak uralkodó és alárendelt elemek. Számos kiváló építész próbált fogást találni a tér identitásának meghatározásán, az üres tér alkalmazásától kezdve az összetettebb tértagolására is alkalmas kapszulaépítészetig. A változatok és alternatívák vizsgálatára és rendszerezésére az egyedi elemzést találtam a legcélravezetőbbnek, s ennek eredményeiről, valamint a belőlük következtethető tendenciákról a doktori értekezésem keretei között adok számot.

Kutatásom legfőbb célja, hogy egy olyan, mindenki számára hozzáférhető, folyamatosan bővíthető elemző rendszert hozzak létre, mely képes a téma nemzetközi, és hazai vonatkozásában vizsgált példák alapján meghatározni a típusalkotó tendenciákat, megvilágítani a különbségüket..

A kidolgozott elemzési módszer az adott épületet annak típusa, rendeltetése, téralkotása, relációja, jelentése, alkalmazott építészeti eszközkészlete alapján kategorizálja és teszi összehasonlíthatóvá. A vizsgált épületek elemzéseim által összehasonlíthatóvá válnak, ez által meghatározhatók a ház a házban rendszer adott típusának domináns irányzatai és áramlatai.

Mestermunkám első fejezetében bemutatom azoknak az épületeknek a terveit, amelyeknél tudatosan alkalmaztam és fejlesztettem a ház a házban építészet módszerét. Mivel gyakorló építész vagyok, ezeknek a pályázatokra készített terveknek a bemutatása nagyon fontos számomra, hiszen a tervezésük közben kerestem az utat a kapszulaterek alkalmazására, s ez az útkeresés kutatásom hangsúlyos részét képezi. Mestermunkám a második fejezetében egy megépült épületet, a Prestige Jachtkikötőt ismertetem.

4_Abstract

Author: Gergely Paulinyi
Title of dissertation: capsule spaces or house-in-a-house structures in contemporary architecture
Masterpiece I.: own house-in-a-house plans
MAsterpiece II.: Prestige Yacht Pier
Supervisor: István Janáky DLA
Moholy-Nagy University of Art and Design Budapest, June 2010

It has always been a central quest in the history of architecture to create hierarchies between connected spaces. From the use of empty space to the sophisticated practise of capsule architecture many answers have been given and many outstanding architects have tried to define the identity of certain places. My dissertation gives a detailed assessment and classification of a number of “house-in-a-house” concept buildings through individual analyses.

The objective of the dissertation is to create an open source and extendable assessment tool for defining the predominant tendencies and categories of contemporary capsule architecture. This assessment tool is capable of defining the main types and categories and highlighting the reasons behind the differences within the wide range of Hungarian and international examples that the dissertation analyses.

The assessment tool uses different factors for analysing the selected examples: building type, function, spatial design, relation, meaning and applied architectural tools. Based on these principles, the buildings can be systematically compared and dominant categories can be set up; which helps in further understanding the issue.

The Masterpiece consists of two parts. The first part presents several pieces of my designs in which I used the house-in-a-house concept as a central element. As a practicing architect, it is important to present even competition entries as milestones of my research. The second part of my dissertation presents “Prestige Yacht Bay” – a implemented project.

ELMÉLETI KUTATÁS

KAPSZULA TEREK,
AVAGY HÁZ A HÁZBAN RENDSZEREK
A KORTÁRS ÉPÍTÉSZETBEN

5_Bevezetés az elméleti kutatáshoz

Az építészet története során mindig is voltak olyan terek, helyek, helyiségek, melyek prioritása magasabb volt az őket körül vevő, többi épületrésznél. A legtöbb esetben egy épület - rendelkezzen bármilyen funkcióval is - nem csupán térelemek, helyiségek, helyek egymásmellé rendelt sorolása, hanem eszmei, társadalmi, funkcionális irányultságon alapuló hierarchikus rendszer. Ezeknek az elemeknek kiemelkedő szerep jutott a világ építészettörténetében, hisz az emberiség azon tereket, ahol élt, dolgozott, imádkozott, saját tudata és gondolati rendszere alapján különböztette meg, illetve rangsorolta. E helyek szakrális (1. ábra), kulturális, funkcionális, vagy más szempontból kiemelkedő fontosságát az alkotók az építészet minden rafinált eszközét alkalmazva jelenítették meg. Egyszer eltérő anyaghasználattal, máskor a tér fogalmának városi léptékre kiterjesztett hangsúlyozásával (2. ábra), hol pedig tájolással, a fény-árnyék játékát használva (3. ábra) öntötték formába a térteremtő gondolatot. Az építészek, képzőművészek az elmúlt évszázadokban számtalan olyan módszert találtak ki, és vetettek el, melyek az ilyen térképzést és helykijelölést voltak hivatottak felerősíteni.

A XX-XXI. századi építészet helykijelölési módszerei, a jelszerű tömegek és térelemek alkalmazása sokszínű megoldásokat hoztak létre. Számos kiváló építész próbált fogást találni a tér identitásának meghatározásán, az üres tér alkalmazásától kezdve az összetettebb tértagolására is alkalmas kapszulaépítészetig. A változatok vizsgálatára és rendszerezésére az egyedi elemzést találtam a legcélravezetőbbnek. A vizsgálat eredményeiről és a belőlük következtethető tendenciákról ad számot ez a doktori értekezés.

Ezt követően tárgyalom az elmúlt évek során Dr. Reith Andrással közösen készített munkáimat, melyek - ha csak terv szinten is - de mutatják elkötelezett érdeklődésemet a témakörrel kapcsolatban. Mivel gyakorló építész vagyok, ezeknek a pályázatokra készített terveknek a bemutatása nagyon fontos számomra, hiszen a tervezésük közben kerestem az utat a kapszulaterek alkalmazására, s ez az útkeresés kutatásom hangsúlyos részét képezi.

Ez az értekezés a Moholy Nagy Művészeti Egyetem Doktori Iskoláján eltöltött éveim alatt, az elmúlt hat félév során a témakörömmel kapcsolatosan végzett kutatásokra alapozva

1. ábra

2. ábra

3. ábra

készült. Az első tanévben összegyűjtött, a kapszulaépítészettel kapcsolatos példákat az ezredfordulóig terjedő időszakból válogattam. A második év első félévében a legátfogóbb nemzetközi kitekintést adó 9. Velencei Biennále fényében vizsgáltam a témakört. Itt láttam a nemzetközi porondon megjelenő irodák, építészek leginnovatívabb, helyenként utópiába hajló terveit, ötleteit, s ezek őszintén lenyűgöztek. Ugyanakkor ez szembesített azzal, hogy a kutatásom gerincét képező kapszulaépítészeti – pár, a közelmúltban megépült példán kívül (*Erick van Egeraat-Budapest: ING bank, Budapest, 1995* (4. ábra), *Bán Ferenc: Villa Tokajban* (5. ábra), *2000* illetve *Zoboki, Demeter és Társaik Építésziroda: Művészetek Palotája, Budapest, 2005* (6. ábra)) – jobbára csak koncepciók és vázlattevek szintjén létezik a magyarországi építészetben. Ez a felismerés sarkallt arra, hogy a második év második félévi dolgozatában a MÜPÁ-t – bár építészetével nem mindenben értek egyet -, mint a legmarkánsabb hazai, ház a házban elven alapuló épületet elemezzem. Része volt másodéves dolgozatomnak több személyes, a témához szorosan kapcsolódó épület is. A harmadik év első félévének fő témája a Magyar Köztársaság Kormányzati Negyedére kiírt nyilvános nemzetközi pályázatra Dr. Reith Andrással közösen készített munkám elemzése volt. Az utolsó szemeszter során - eddigi ismereteimet rendszerezendő - a kapszulatereket Moravánszky Ákos, "A tér fogalma az építészetben" című tanulmányának kontextusában vizsgáltam.

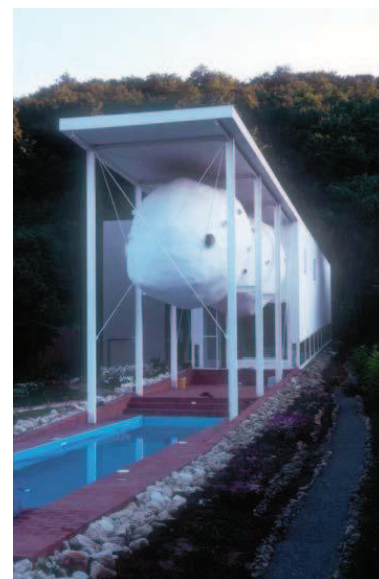
Mivel az elmúlt évek során a ház a házban építészeti rendszer valódi alkalmazására csak pályázati terv szintjén nyílt lehetőségem, ezért Janáky István javaslatára egy, a kapszulaépítészethez szorosan nem kapcsolható, megvalósult épülettel, mint a mestermű részét képező alkotással bővíttem az értekezést.

A 2005-ben tervezett és 2007-ben megvalósult Prestige Jachtkikötő nem ház a házban rendszer szellemiségében született, és nem is kapszula épület. Jelszerű designja és, magas építés-technológiai igény szintje azonban –remélem – rokon az értekezésben vizsgált épületekkel.

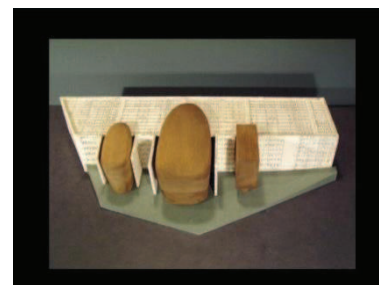
Természetesen az a tény, hogy a mai napig nem sikerült a kutatási időszak alatt szerzett tapasztalatot és tudást egy megépült ház megtervezése során tovább finomítanom, nem csökkenti elkötelezettségemet és érdeklődésemet az effajta térképzés iránt és egyúttal remélem, hogy ez a ma még igen költségesnek vélt térképzési forma mihamarabb domináns része lesz az építészetünknek.

6. ábra

4. ábra

5. ábra

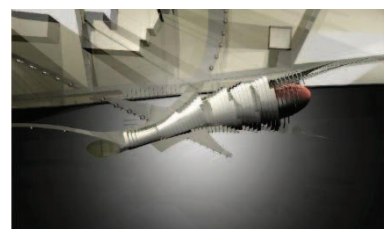
6_A kutatás inspirációja és célkitűzése

1995-ben, mikor építészeti tanulmányaimat elkezdtem, lenyűgözött egy adott épületen belüli térrész felkiáltójel szerű megfogalmazása, az egész és a rész között lévő formai feszültség, az alakzat uralma. Akkoriban nem láttam mást az ilyen fajta tervezői magatartásban, mint az érdekes győzelmét az unalom felett, a design diadalát. Vonzódásom az erős kézzel megalkotott formához mind a mai napig él bennem, bár ennek okai ma már jóval összetettebbek, mint tizenöt évvel ezelőtt.

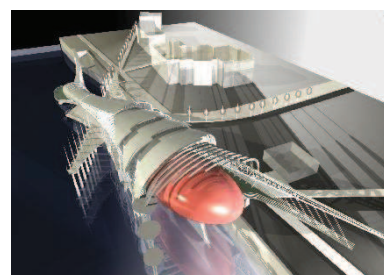
Első személyes próbálkozásom ezzel a fajta térképzéssel egy nyolc évvel ezelőtt készített tervpályázat (*Graphisoft konferenciaközpont*, 2002, Nagy Mártonnal (7.-8. ábra)) során történt. Itt tettem először kísérletet arra, hogy egy önálló rendezetési egységet –a konferencia termet – önálló kapszulában helyezzem el. Innentől fogva érdekel a téma, számos, azóta készített tervemben próbáltam alkalmazni ezt a fogást. Jelen értekezésemben többek között azokat a kérdéseket és a kutatásaim során azokra adott válaszokat szeretném közrebocsátani, melyek - túlmutatva a forma identitásán - kategorizálhatóvá, tipologizálhatóvá és értelmezhetővé tették számomra a kapszula építészeti. Kutatásom témájával kapcsolatos fő célkitűzésem, hogy a következő kérdésekre találjak választ:

- Milyen esetekben indokolt egy épületen, vagy épületcsoporton belül, külön, önálló térelemekbe rendelni bizonyos funkciókat?
- Ezek az elkülönített terek (továbbiakban *kapszulaterek*) milyen relációban állhatnak az „anyaépülettel“ (mellé, fölé rendelés), milyen fokú a kapszula szeparáltsága, megkülönböztetése milyen módon történik?
- Milyen, az építészeti teret kategorizáló típusalkotás alkalmazható? Az adott tércsoporton belüli elhelyezkedés hogyan befolyásolhatja az épületrész jelentőségét?
- Milyen geometriai, illetve gondolati rendszerek alkalmazhatók, hogy ilyen esetekben külső és belső egymást kiegészítve az építészeti kifejezés megfelelő eszközévé válják?

A témáról, mint "ház a házban" rendszerekről írt értekezésről, vagy összefoglaló kiadványról nincs tudomásom,

7. ábra

8. ábra

ezért megpróbáltam az adott épületekről beszerezhető információkra támaszkodva leírni, miért tartom fontosnak e tárgykör vizsgálatát. Kutatásom legfőbb célja, hogy olyan, mindenki számára hozzáférhető, folyamatosan bővíthető elemző rendszert hozzak létre, mely képes a téma nemzetközi, majd hazai példáin keresztül meghatározni a típusalkotó tendenciákat, megvilágítani az elkülönítettség okait.

7_Az elméleti kutatás felépítése

A tér kapszulák általi tagolása, a ház a házban rendszerek alkalmazása és az általuk történő formaképzés, helykijelölés izgalmas, összetett és meglehetősen új keletű dolog. Az „anyatérhez” viszonyított kapcsolat hierarchiájának tipizálásához azonban nem árt pár dolgot tisztázni magáról az *építészeti tér* fogalmáról. Ehhez kiváló alapot szolgáltat Moravánszky Ákos és M. Gyöngy Katalin által jegyzett, "A tér Kritikai antológiája" című kötet, melynek "a Tér fogalma az építészetben" című fejezetében Moravánszky így ír:

„Az építőművészet tehát nem maradhat csupán a funkciók kielégítése, nem lehet a szerkezet szemléltetése vagy tiszta "anyagkifejezés", hanem meg kell hódítania a mindennapi valóságon túlmutató igazságot is. Az építészet terei nem csupán üregterek, negatív formák az élet számára, hanem a szellem szabad alkotásai.”¹

Ezt a bizonyos "mindennapi valóságon túlmutató igazságot" keresem a ház a házban terekben.

7_1 A téralkotás elemzése Moravánszky Ákos "A tér fogalma az építészetben" című tanulmánya alapján

Moravánszky tanulmányának nyolcas tagolása az építészeti tér fogalmának különböző fajta használatától kezdve a tér érzékelésen keresztül a térformálásig felöleli az építészeti téralkotás filozófiai és művészeti metodikáit. Bár a nyolc megközelítésből csak négyet kívánok vizsgálati szempontként felhasználni, a téralkotás komplex, holisztikus értelmezésének érdekében érdemes mindegyik részre rövid összegzés szintjén kitérni.

7_1_1: Az építészeti tér felfedezése

„Az építészet bármilyen definíciója előfeltételként megköveteli a térkonceptió magyarázatát és analízisét”² írja Henri Lefebvre

¹ Moravánszky Ákos: A tér fogalma az építészetben in: A tér, Kritikai antológia, Budapest, Terc kiadó, 2007, p.: 18.

² Henri Lefebvre: La production de l'espace. Paris, Anthropos, 1974, p.: 22.

francia filozófus La Production de l'espace (A tér termelése) című művében. Moravánszky szerint még azok az építészek is a térről beszélnek, akiket sokkal inkább érdekel a stílus, illetve a forma foglalkoztat. E „fedőnévvel” úgy érezzük, az építészet eszenciájára tapintunk, ebből adódóan a tér fogalma valamely pátosszal felruházott fogalomként jelenik meg építészeti gondolkodásunkban. "A tér ma olyan kulcsfogalommá vált az építészetben, amelynek egyszerre minden zárat nyitnia kell"³ – írja Moravánszky. Ez a gondolat alapvető fontossággal bír a tér kiemelt részeit meghatározó kapszulaépítészetben is. Azt nem csak a hosszúság, szélesség és magasság dimenzióiban kell vizsgálnunk, hanem egyéb, a teret megélők szempontrendszerében is.

Az építészet szemlélésében történő, nem háromdimenziós, hanem az észlelés folyamatát vizsgáló térfelfogásról először művészettörténészek kezdtek beszélni, melyek közül az egyik legkorábbi tanulmány a Hans Auer által írt „*Die Entwicklung des Raumes in der Baukunst*” (A tér fejlődése az építőművészetben). Fontos mérföldkő volt a tér kiterjesztése az egész város terére (sajátos, hogy a két fajta tér magyar nyelven ugyan azzal a szóval kifejezhető, míg más nyelveken nem). Ez a dimenzionális váltás lassú történeti fejlődés eredménye.

7_1_2: A térérzékelés pszichológiája

Cicero azt javasolta olvasóinak, hogy az emlékezetükben megtartandó dolgokat helyezték el képzeltekbe, „tegyék szembetűnő, könnyen átlátható, megfelelő térközökkel elválasztott helyekre”⁴. Moravánszky véleménye szerint az ilyen fajta belső látás és mentális térképzet csak az érzékelés külső tapasztalataival együtt fejlődhet ki, melynek a látás csak része csupán. Ehhez olyan további elemek is kell társuljanak, mint a tapintás és a mozgás. Erről az atmoszférikus tér című fejezetben olvashatunk.

7_1_3: A téralkotás, mint az építészet lényege

Az e fejezeten belül felsorolt gondolkodók közül hármat emelek ki.

³ Moravánszky Ákos: A tér fogalma az építészetben in: A tér, Kritikai antológia, Budapest, Terc kiadó, 2007, p.: 10.

⁴ Marcus Tullius Cicero: Gedächtnisblinder, Gedächtnisort, Dresden, Verlag der Kunst, 1945, p.:56-57

Elsőként August Schmarsow német művészettörténészt, aki elsőként írta le az építészet észlelését, mint az emberi test reakcióját. Véleménye szerint a látás területéről közvetített benyomások eredetileg kétdimenziósak, síkszerűek, ezért a tértudat testtudatunkból ered, mely a tapintás testközele régiójában kezdődik. Egy épület térbeli formája olyan gesztusok és mozgások eredménye, amelyek az ember világhoz való viszonyát, óhajait és vágyait fejezik ki.

Következőként Paul Frankl művészettörténészt, aki főként az építészeti terek geometriai minősége iránt érdeklődött. Olyan fogalompárokot vezetett be, mint a "térösszevonás" és "térkivonás", valamint az "erőközpont" és "erőátengedés". Ezek a fogalmak a mai napig nagyon gyakran használatosak térszövetek leírásainál és *kiemelt jelentőséghez jutnak a tér a térben struktúráknál is.*

A harmadik Herman Sörgel, aki 1918-ban foglalta össze a térkonceptiókkal kapcsolatos gondolatait az *Architektur-Ästhetik* (Építészet-esztétika) című művében. Az építészet lényegét a térbeliségben látta, az épülettestet a térképzés eszközének tekintette. Véleménye szerint „az építészet a legáltalánosabb értelemben nem más, mint az egész látható világtér alkotója egy bútordarab legkisebb tércellájától kezdve a leghatalmasabb természeti térig”.⁵

7_1_4: A megformált tér

A huszadik században alkotó építészek értekezései is foglalkoztak a téralkotással, mint az építészet lényegéről szóló gondolattal. Frank Lloyd Wright esztétikai stratégiáját a „doboz szétrombolásában” jelöli meg, a sarkos tér tömegeből történő ki és beengedésével küzdi le a kubust. A tér reformációja ezekben az időkben minden léptékben zajlik; Otto Wagner *„Die Grosstadt”* (A nagyváros) című tanulmányában a város határait – mai érzékeléseink szerint – határtalannak definiálja, míg Fritz Schumacher, Hamburg város főépítésze a építészet "tömegkiterjedése" kapcsán "negatív" vagy "konkáv", illetve "pozitív" vagy "konvex" terekről, azok dimenzionálás jelentőségéről ír. Ennek kapcsán írja Moravánszky: "az építészeti műalkotás tehát magában foglalja a megformált épülettestet valamint a belső

⁵ Herman Sörgel: *Architektur -ästhetik*, München, Piloty & Loehle, 1921, p.:225

és külső teret is"⁶, reflektálva egy adott ház által definiált, valamint az abból kirekesztett térre. *Mivel a ház a házban építészet kapszulák általi térmeghatározásának alapvető kérdése az elkülönített térszegmens hovatartozása, a bemutatásra kerülő példákat többek között ebből a szempontból is elemzem.*

7_1_5: Régi és új perspektívák

Az avantgárd művészet a két világháború között aranykorát élte, kísérletező, a tér további felfedezését megcélzó időszak volt ez. El Liszickij, az orosz avantgárd vezéralakja az egy nézőpontos perspektívát bírálva vizsgálja „M [művészet] és pángeometria” című írásában a látás művészetét. A perspektív térábrázolás kritikája szükségszerűen magával hozza az axonometria felértékelését, nagyon hamar megjelenve a Bauhaus és a De Stijl építészeti ábrázolási rendszereiben. Kutatási témámmal kapcsolatosan érdekes az a párhuzam, mellyel Moravánszky szembe állítja modern mozgalmak térábrázolással kapcsolatos törekvéseit a Robert Venturi nevével fémjelzett posztmodern gondolkodásmóddal, mely elveti az "elpárolgó szimbolizmus"⁷ által hátrahagyott "tér istenítést"⁸.

7_1_6: A megélt tér

A tanulmány e fejezetének a számomra legtöbbet kifejező gondolatotát így foglalom össze: a perspektív rendszerek kritikája, illetve az axonometria előtérbe kerülése és újraértékelése új térfogalmak előtérbe kerülését hozta magával. Moravánszky leírja, hogy a századfordulón a filozófiát egyre mélyebben foglalkoztatja a tér megjelenése az emberi gondolkodásban és tevékenységben. Míg előbbi az érzéki észleléssel, utóbbi a fizikai térrel rokon, de mindkettő témája azoknak a törekvéseknek, amelyeknek a célja a tér leképezése az emberi gondolatokban. A tér modern fenomenológiáját Edmund Husserl nevéhez kötik, alaptézise szerint a térbeliség benyomása a mozgás közbeni észleléssorozat eredménye, tehát összefügg saját testmozgásunk tudatával. *A kapszulaépítészet esetenként bonyolult, az emberi mozgás térfeltáró hatásával számos esetben összehangolt építészeti*

⁶ Moravánszky Ákos: A tér fogalma az építészetben in: A tér, Kritikai antológia, Budapest, Terc kiadó, 2007, p.: 23.

⁷ Robert Venturi, Denise Scott Brown, Steven Izenour: Learning from Las Vegas. Cambridge, Mass., The MIT Press, 1972, p.:99.

⁸ Uo.

gesztus, ezért ezt a vizsgálati szempontot szintén kiemelt jelentőségűnek tartom témakörömmel kapcsolatban.

7_1_7: A szociális tér

A „térkitöltés” fogalmát a tér minőségi jellemzésére először Georg Simmel, "Soziologie" című művében használta először, melyben adott térhatárokra belüli csoportok a térrel és egymással történő kölcsönhatásait vizsgálja a tér kitöltöttségének függvényében. Véleménye szerint: "Ha bizonyos számú személy bizonyos térhatárokon belül egymástól elszigetelten él úgy anyagával és tevékenységével mindegyik csak közvetlenül saját helyét tölti ki, helye és a következő helye között a tér kitöltetlen, gyakorlatilag semmi. De abban a pillanatban, mikor a kettő egymással kölcsönhatásba lép a kettő között lévő tér már kitöltöttnek, belakottnak tűnik."⁹

Ernst Cassirer, a másik, a tér szociális jelentését vizsgáló teoretikus *Philosophie der symbolischen Formen* (A szimbolikus formák filozófiája) című művében arra mutat rá, hogy hogyan fejezik ki egyes kultúrák saját világgépüket térbeli viszonyok által, s ebben az értelmezésben a tér a kultúra terméke. Az egyes térelemek közötti kapcsolat, a kapszulák és az azokat befoglaló "anyatér" viszonya értekezésemnek talán az egyik legfontosabb vizsgálati szempontja.

7_1_8: Az atmoszférikus tér

Moravánszky ebben a fejezetben kifejti, hogy napjainkban számos építész kísérletezik azzal, hogy az építészet érzékszerveink szinergiája, együttműködése által ne csak a látás, hanem a hallás, a tapintás, a szaglás számára is teremtsen impulzusokat. Ezt a saját testünkön érezhető, szinergikus és szinesztétikus komplex térbeliséget jelöli az atmoszféra fogalma. A kapszulaépítészet helykijelölő mechanizmusa sok esetben támaszkodik a vizuális megkülönböztetésen felül egyéb, például a felhasznált anyag (tapintás) általi érzékelésre, ezért az elemzett példákat ebből a szempontból is vizsgálni kívánom.

⁹ Georg Simmel: Soziologie. München, Ducker & Humboldt, 1922, p.: 461-462

7_2: Az ház a házban típusú terek vizsgálatának metodológiája:

A kapszulaterek elemzése és tipizálása, melynek domináns része a Moravánszky által lefektetett megközelítési rendszer, kutatásom kiemelt fontosságú témaköre. A fentiekben leírtak sokban segítettek a konkrét példák elemzésében és leírásában, azok eredményeinek rendszerezésében. Az így vizsgált épületek összehasonlíthatóvá válnak, ez által meghatározhatók az adott típus domináns irányzatai és áramlatai, melyek azok további értelmezését segítik. Az egyes ház a házban típusú épületkategoriók vizsgálatára egy olyan elemző rendszert dolgoztam ki, mely az adott épületet a következő, a jövőben bővíthető szempontok alapján kategorizálja és teszi összehasonlíthatóvá:

- típusok
- rendeltetés
- téralkotás megközelítési rendszere
- reláció "anyatér" és kapszula között
- szimbolikus jelentés
- építészeti eszköz

7_2_1: típusok

A kapszulaépítészet – melynek talán az első megépült és lakókegységei modularitásának okán „kapszulaházként” aposztrófált példája a Noriaki Kurokawa által tervezett (1971) Nagakin Kapszula toronyház (9. ábra) - izgalmas és összetett tervezési metódus., melynek főbb áramlatai azonban eddig nem kerültek osztályozásra.

A négy, véleményem szerint típusalkotó épület példáján keresztül az alábbi irányzatokat határoztam meg:

9. ábra

- **modul alapú kapszulák:** Richard Rogers, Palais de Justice, Bordeaux, 1998

Ez esetben a téralakítási koncepció a kapszulákat egymással egyenrangú elemként jelöli meg, azok ismételt alkalmazásával éri el az építészeti szándék megvalósulását.

- **emblemikus kapszulák:** MECANOO, Delft, Központi Könyvtár, 1998

Az "emblemikus", azaz a kapszulaépítészet jelképszerű használata a definiálni kívánt tér megkülönböztetését szolgálja, így kiemelve az adott rendeltetés jelentőségét.

- **additív kapszulák:** Erick Owen, Moss-Colver city, The Box, 1994

Ezen esetekben a kapszula, mint a meglévő stuktúrákhoz hozzáadott, utólagos térelem nyer értelmet.

- **poli rendszerek:** Jean Nouvel, Lucerne Congress Center, 2000

A "poli" szóhasználat a több fajta, eltérő típus közös térszövetben történő alkalmazását jelöli, melyek használat túlnyomó részt bonyolult, multifunkcionális épületek esetében tapasztalható

7_2_2: rendeltetés

E pont alatt a vizsgált épület funkcióját, és az abból fakadó építészeti, valamint a ház a házban rendszer térképzési összefüggéseit elemzem.

7_2_3: a téralkotás megközelítése

A téralkotást, Moravánszky Ákos nyomán négyes szempontrendszer szerint vizsgálom:

- **megformált terek:** az adott épület "tömegkiterjedése" kapcsán "negatív" vagy "konkáv", illetve "pozitív" vagy "konvex" tereket különböztetek meg.
- **megélt terek:** az épületeket az emberi mozgás térfeltáró hatásával kapcsolatosan értékelem.
- **szociális terek:** az ember által az egyes tér elemek közötti létrehozott kapcsolat a kapszulák és az azokat befoglaló "anyatér" viszonylatában vizsgálom, keresve a párbeszéd, vagy az elszigeteltség okait.
- **atmoszférikus terek:** a vizuális megkülönböztetésen felül az alkalmazott, egyéb érzékszervekre ható építészeti megoldásokat vizsgálom.

7_2_4: reláció "anyatér" és kapszula között

A kapszula terek és az azokat magába foglaló tér közötti lehetséges kapcsolatot három típusban jelölöm meg. A hangsúlyosság függvényében megkülönböztetek:

- **alárendelt** elemeket
- **mellérendelt** elemeket
- **felé rendelt** elemeket

7_2_5: szimbolikus jelentés

A vizsgált épület formanyelvéből, kialakításából, irányultságából fakadó építészeti, térképzési összefüggéseket elemzem azok jelentésének fényében.

7_2_6: építészeti eszközök

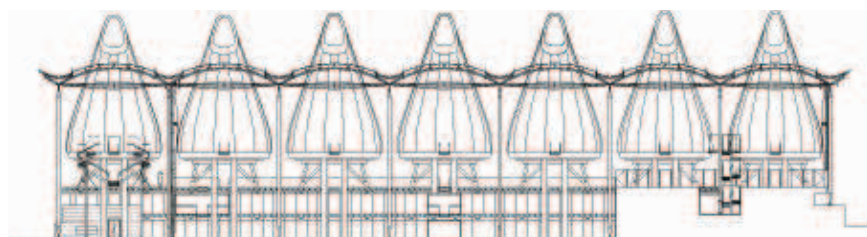
Itt azokat az konkrét építészeti megoldásokat vizsgálom, amelyek által az elkülönült épületrészeket megkülönböztetik (pl.: anyaghasználat, fény-árnyék hatások, méret, elhelyezés etc.).

8_Kapszulaterek, avagy ház a házban rendszerek a kortárs építészetben

8_1: Irányzatok a négy „nagy” típusalkotó épület rendszerében

8_1_1: modul alapú kapszulák: Richard Rogers, Palais de
Justice, Bordeaux, 1998

Az 1998-ban befejezett épület tervezése 1993-ban kezdődött, miután a Bordeaux-i önkormányzat által kiírt nyilvános pályázaton a Rogers Associated Architects, elnyerte a megbízást. A pályázati kiírás szerint az épületnek könnyednek és nyitottnak kellett lennie, hogy az szimbolizálja az igazságszolgáltatás transzparenciáját. Richard Rogers erre reagálva alkotta meg az épület térstruktúráját. Gerincét az a hét, fa borítású hangszigetelt kamra adja, amelyben a bírósági termek vannak (10. ábra).

11. ábra

Ebben a típusban a kapszula, a szó köznapi értelmezésében jelenik meg egy épület szerves térelemként (11. ábra), az egy sorban elhelyezett tárgyalótermek lábakra helyezve, a térszínen folyó, mindennapi események felé emelkedve, méltóságteljesen képviselik funkciójukat és a törvénykezésbe vetett hitet.

Az épület egyértelműen domináns, anyag és formahasználatában teljesen elkülönített része ez a kapszulafüzér, mely a kiszolgáló épület, valamint a környező üvegfalak geometriájából (12. ábra) pontosan kiszámított mássággal emelkedik ki, mégsem túlformalizált, nem tűnik idegen testnek. A kapszulák viszonya - az épület rendeltetéséből és a tervező szándékából fakadóan - kettős. Léptéküket tekintve mellérendelt viszonyban vannak az öt körbeölelő tömegekkel, velük nem konkurálnak, azonban elvont, a

10. ábra

12. ábra

köz szolgálatát megtestesítő jelentésük alapján alárendeltnek is tekinthetők.

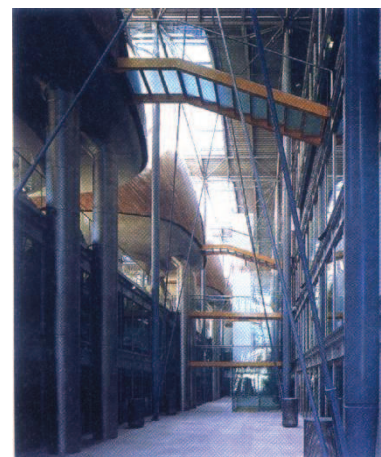
Téralkotási szempontból Rogers épülete egyfajta ötvözete a megélt és megformált térnek, mivel az egyértelműen konvex tereket létrehozó kapszulafüzér az alattuk (13. ábra) elhaladó közönségforgalom számára határozott vizuális gátat szab, csak rajtuk túljutva enged betekintést az épület belsőbb régióiba. A kapszulákban elhelyezett bírósági tárgyalótermek csak a jól megkomponált, folyamatosan feltáruló gyalogos útvonal végén tárják fel zárt, belső világukat, tehát egyértelműen egy megélt térsorról beszélhetünk. Bár első pillantásra a kapszulák felé rendelt viszonyban állnak környezetükkel, a Rogers által megfogalmazott transzparens igazságszolgáltatás absztrakt modellje miatt mégis az alá rendelt relációhoz sorolom azokat.

Összegzés:

vizsgálati szempont	leírás
típus	modul alapú
rendeltetés	közigazgatási irodaépület
téralkotás	megélt, megformált (konvex)
reláció	felé, mellé rendelt
jelentés	átlátható igazságszolgáltatás
eszközök	elkülönülő anyaghasználat, környezet transzparenciája, formaképzés

A fentiek alapján az ilyen típusú házakat a „modul alapú kapszulák”-hoz sorolom, mely csoporthoz a következő épületek tartoznak:

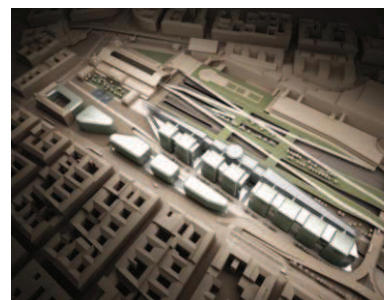
- Richard Rogers, Palais de Justice, Bordeaux, 1998
- Noriaki Kurokawa, 1971, Nagakin Kapszula toronyház (14. ábra)
- Mérték Építészeti Stúdió, 2007, Kormányzati Negyed pályázat (15. ábra)
- Mérték Építészeti Stúdió, 2009, Móricz Zsigmond körtéri Gomba épület (16. ábra)

13. ábra

14. ábra

15. ábra

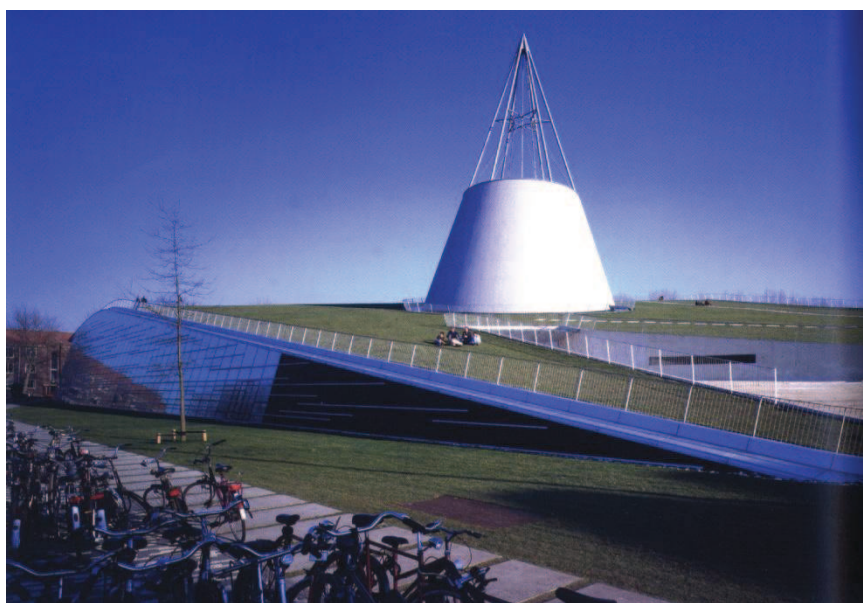

16. ábra

8_1_2: emblemikus kapszulák: MECANOO, *Delft, Központi Könyvtár, 1998*

Az emblemikus kategória legfontosabb jellemzője a koherens egészbe integrált egy, a környezetéről teljes mértékben leváló, figyelemfelkeltő elem, mely azonban tervezetten része az egésznek (szemben a későbbiekben tárgyalt additív típussal).

Ebben a kategóriában talán az egyik legkiérleltebb példa a MECANOO építész iroda által tervezett, delfti központi könyvtár. Az 1998-ban átadott épület közvetlenül a régi, van den Broek által 1960-ban tervezett beton épület mellé került (17. ábra), mely a maga nyers brutalitásával nem könnyű szomszéd, nehezen tűr meg bármilyen építményt saját maga mellett. A MECANOO (tagjai: Henk Döll, Chris de Weijer, Francine Houben és Erick van Egeraat, aki 1995-ben kilépett a csoportból) újszerű telepítésével mégis kiválóan oldotta fel ezt a problémát. A 90-es években hírnevet szerzett iroda - az OMA-hoz, valamint az annak nyomában járó UN Studio-hoz és MVRD-hez hasonlóan - a kutatásra, mint az építészeti praxis szerves részére tekintett.

18. ábra

17. ábra

Pragmatikus, elemző tervezői hozzáállásuk ez esetben is kiváló, a környezetre reagáló megoldást szült. Az új szárny szinte háttal fordít a réginek, a földből kinöve, folyamatosan a térszínből kinövő zöld tetőfelületével a tájba simul, nem konkurál a meglévő erőteljes épülettel. Ezt a tetőre felkúszó tájat csak egy elem, egy fehér kúp töri át, mintegy tudatosítva a könyvtár jelenlétét (18. ábra).

A közösségi olvasótereket magába foglaló kapszula, mely jelen esetben egy környezetéhez illeszkedni akaró épület egyetlen markáns, embléma szerű eleme, a világhírűvé vált tervezőcsoport egyik legismertebb szimbóluma. Jelentőségét az is jelzi, hogy egyaránt megjelent a Bart Lootsma által összeállított "Superduch" és a Holland építészeti intézet által kiadott "Artificial Landscape" kötetekben.

Téralkotási szempontból a MECANOO épülete egyfajta ötvözete a szociális és megformált térnek. A konvex teret meghatározó hófehér gúla és az alatta-körülötte (19. ábra) elhelyezett egy tér elvű, ámde sok funkciót magába foglaló struktúra a közönségforgalmi áramlások által kel életre, válik folyamatosan kitöltötté. A hatalmas, lábakra állított tárgy az épület külső és belső látványvilágát egyaránt uralja, emellett funkciója is egyértelműen az épület nukleuszává teszi. E két okból adódóan felé rendelt kapcsolatról beszélhetünk a befogadó épületrész és a kapszula relációjában.

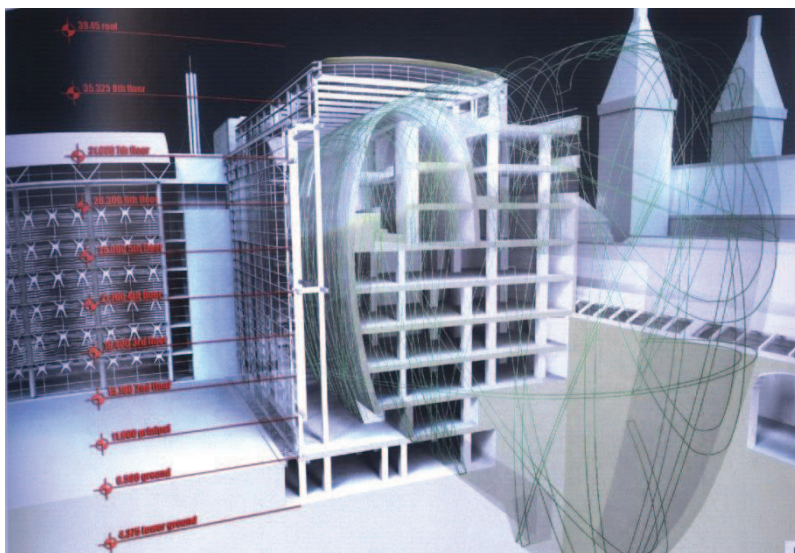
19. ábra

Összegzés:

vizsgálati szempont	leírás
típus	emblematis
rendeltetés	könyvtár
téralkotás	szociális, megformált (konvex)
reláció	felé rendelt
jelentés	identitás a rejtőzködő környezetben
eszközök	anyaghasználat, formaképzés

A fentiek alapján az ilyen típusú házakat az „additív kapszulákhoz” sorolom, melyekhez a következő, általam vizsgált épületek tartoznak:

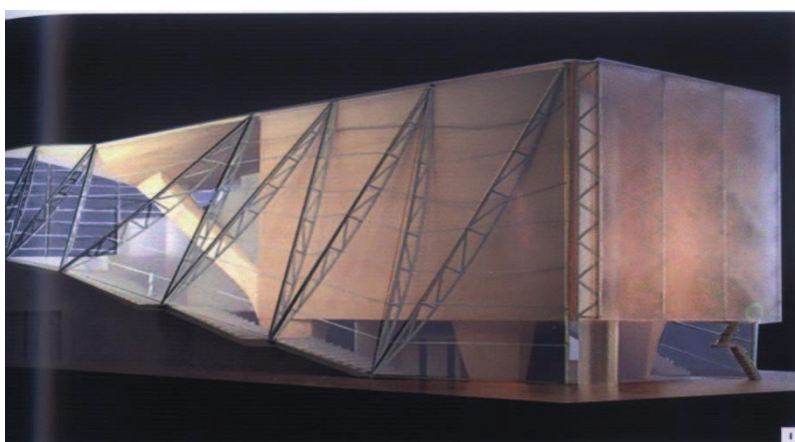
- CF Møller Architects-London, Darwin center, II. Ütem (20. ábra).
- RUR Architecture PC, Graz, Music Theatre, 1998 (21. ábra).
- Alsop & Strömer-Marseilles, Kormányzati negyed, 1994 (22. ábra).
- Frank O. Gehry-Brelin, DG Bank, 2001 (23. ábra).

20. ábra

22. ábra

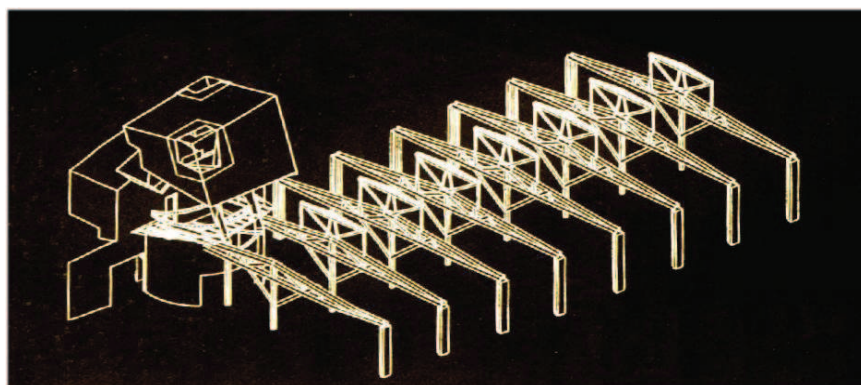
21. ábra

23. ábra

8_1_3: additív kapszulák: Erick Owen-Moss, *Colver city, The Box*, 1994

A kapszulát ebben esetben az adott struktúrához nem szervesen illeszkedő, az eredetin, a meglévőn csüngő-csimpaszkodó építészeti tömegként definiálom. Rgy fajta parazita hatásról is beszélhetünk, mely megfogalmazás ebben az értelmezésben minden negatív, a más testén élősködő lény asszociációját nélkülözi kívánja, csak a hozzáadott rész önálló egységét és a meglévő "gazda testtel" közös létét jelöli. Az additív kapszulák típusára kiváló példa Erick-Owen-Moss, *The Box* (24. ábra) nevű alkotása. Az új épületrész a már meglévő gyártócsarnok (25. ábra) épületéhez sem anyagában, sem formavilágában nem illeszkedik, az utólagos kubatúra elementáris erővel robban ki a hagyományos rendszerű, három hajós csarnok tetőszerkezetéből.

25. ábra

24. ábra

A családi ház méretű doboz funkcióját tekintve mindössze egy tárgyalótermet és egy szociális blokkot tartalmaz. Térszerkezete megformált, "tömegkiterjedése" - dekonstruktivista formaképzésének (26. ábra) okán - a konvex és konkáv terek egyidejű használatából adódik, relációja a meglévő épülethez hangsúlyosan felé rendelt. Erick-Owen-Moss alkotása formájával, nem pedig tartalmával akar szenzációt kelteni.

26. ábra

Összegzés:

vizsgálati szempont	leírás
típus	additív
rendeltetés	tárgyaló, szociális blokk
téralkotás	megformált (konvex)
reláció	felé rendelt
jelentés	Identitás, szenzációkeltés
eszközök	anyaghasználat, formaképzés

A fentiek alapján az ilyen típusú házakat az „additív kapszulákhoz” sorolom, melyekhez a következő, általam vizsgált épületek tartoznak:

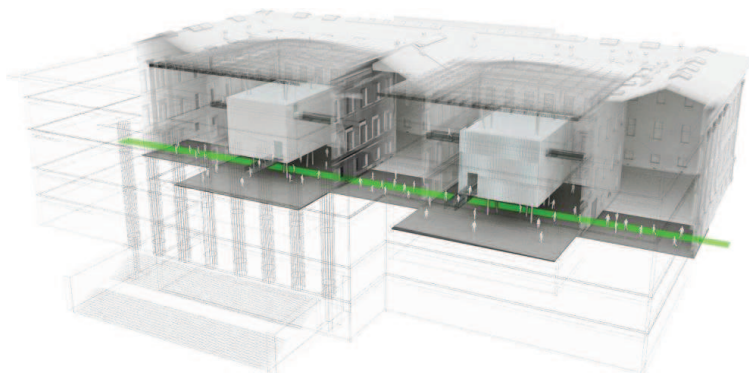
- Servo, NY, Lobbi Ports (27. ábra)
- dECOi-London, Apartment bankside (28. ábra)
- Wolfgang Tschapeller-Bécs, BVA Project (29. ábra)
- Magyar Nemzeti Múzeum pályázat, Mérték Építészeti Stúdió (30. ábra)

27. ábra

28. ábra

30. ábra

29. ábra

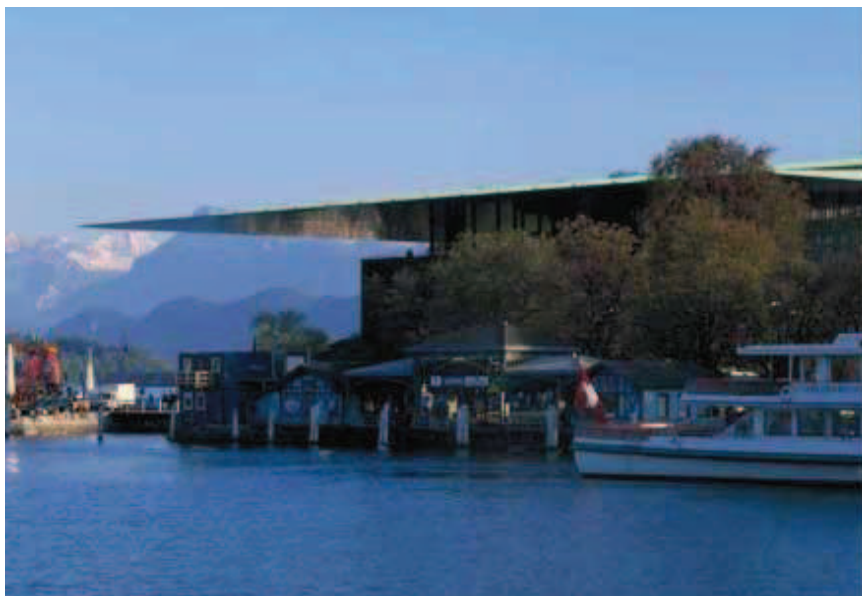
8_1_4: poli rendszerek: Jean Nouvel, Lucerne, Congress Center, 2000

Az poli rendszer legfontosabb jellemzője és célja, hogy számtalan, különböző típusú rendeltetési egységet legyen képes egy épületbe elhelyezni, valamint az egyes funkciókat önálló identitással ellátni. Ezen kategória egyik legkiérleltebb megoldásának Jean Nouvel 1999-ben átadott Lucerne-i Congress Centerét tartom,

A Cartier Fondation átadása óta (1995) ez feltehetőleg Nouvel legfontosabb épülete. A svájci Lucerne gleccsertavának leginkább szem előtt lévő partszakaszára írta ki a város a pályázatot, közel a városközponthoz és vasútállomáshoz. A tervezési feladat számtalan, egymástól független funkció közös épületben történő elhelyezése volt. Egy 1900 helyet befogadó koncertterem, egy 900 fős, multifunkcionális előadó, egy 300 fős konferenciaközpont, egy 2400 m²-es kiállítótér, valamint számos étterem közös épületbe foglalására az első variációk már a 80-as évek végén elkészültek Nouvel irodájában. Ebben a tanulmánytervében Nouvel a tó partvonalát módosítva, a vízre helyezte épületét, de a városi közgyűlés ezt elutasította és új, visszafogottabb koncepció kidolgozására kérte fel.

A telepítés legerőteljesebb eleme az a borotvaéles, vékony tetőszerkezet (31. ábra), mely messze túlnyúlva a funkciókat magába foglaló tömegeken és a tó partvonalán, összefogja, koherensé teszi azokat. Nouvel nem csak a tó felé benyúló tetővel, hanem a víz épületbe történő bevezetésével is erősíti a kapcsolatot a ház és környezete között

31. ábra

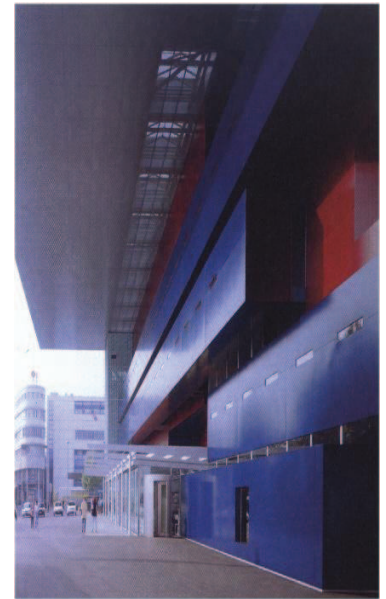

32. ábra

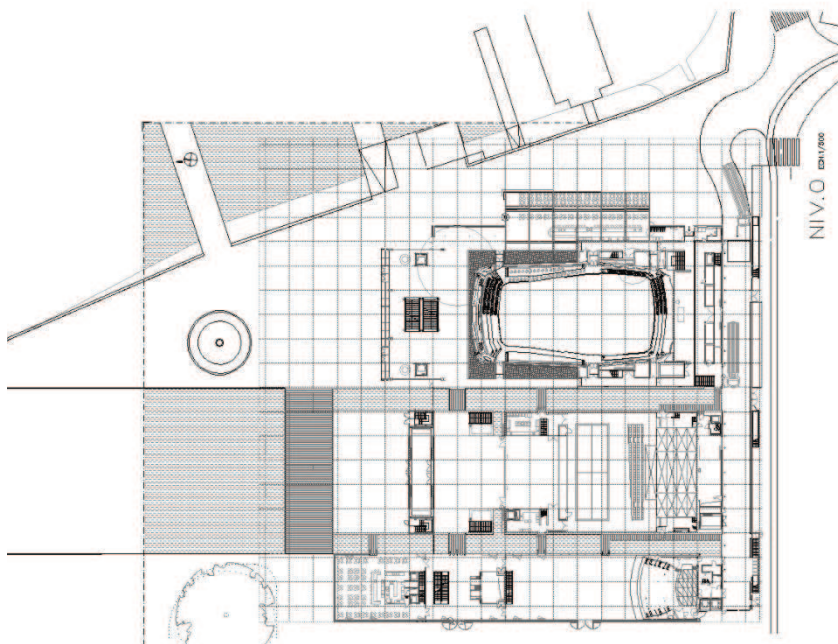
(32. ábra). A vékony, a komplexumba bevezetett patakocskákat nem csak vizuális elemként használja, az egyes funkciók elválasztása esetenként szintén általuk történik.

A leírtakból kitűnik, hogy a számtalan, különböző funkció egy épületbe történő elhelyezése igen csak ellentmond az egységes megjelenés igényének. Nouvel ezeket a funkciókat szándékosan elkülönítette egymástól. Önálló térelemként kezelve őket (33. ábra) felállította saját logikus hierarchiáját, mely rendszer középpontjában az 1900 fős hangversenyterem kapszulája áll (34. ábra). A kettős héjú, akusztikailag tökéletesen elhatárolt, gumibakokon álló tömeg finoman hajlított íveivel kiválóan ellenpontozza Nouvel kemény, geometriai alapokon nyugvó formavilágát (35. ábra). A többi funkció szintén önálló, hol térszínen lévő, hol lábakra állított elemként jelennek meg. Színben és formában elkülönülnek egymástól, rendszerük azonban világos, és átlátható.

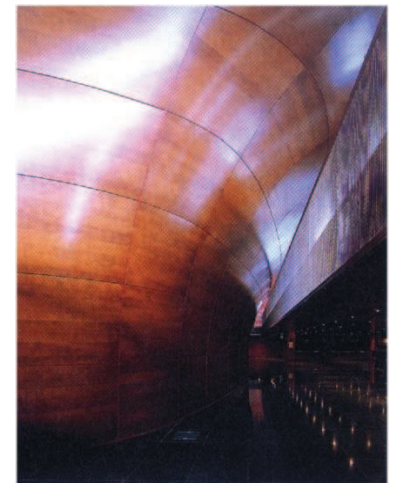
Az épület képlete annyiban parallel Rogers központi bíróságával, hogy az egyes funkciók és térrészek kialakítása egy befoglaló tömegben belül önálló al-terekre oszlik. Jelentős különbség

33. ábra

35. ábra

34. ábra

azonban, hogy az egyes kapszulák - mivel funkciójuk különböző - nem mellérendelt viszonyban állnak egymással, hanem illeszkedve önnön jelentőségükhöz és szerepükhöz, egyedileg viszonyulnak a monumentális befoglaló tömeghez.

Nouvel épületére szinte valamennyi általam említett szempont teljesül. Mivel tervezési programja minden eddig vizsgált példánál

összetettebb és komplexebb, egyszerre viseli magán a konvex és konkáv "tömegkiterjedés" jellemzőit. Az épület teljes egészét tekintve részese környezetének, azzal párbeszédet folytat, amire példa a lucerni tó vizének az épületbe történő bevezetése, a körítő szerkezet transzparens kialakítása, valamint a tó felé nyúló monumentális tető is. Az egyes funkciók intenzív közönségforgalmi feltárása kapcsán az épület folyamatosan kitöltött térként működik. Az egyes kapszulákba elhelyezett funkciók folyamatosan növekvő térrészeket hasítanak ki az "anyatérből", előkészítve a hangversenyterem *shoebox* típusú tömegének megjelenését.

Összegzés:

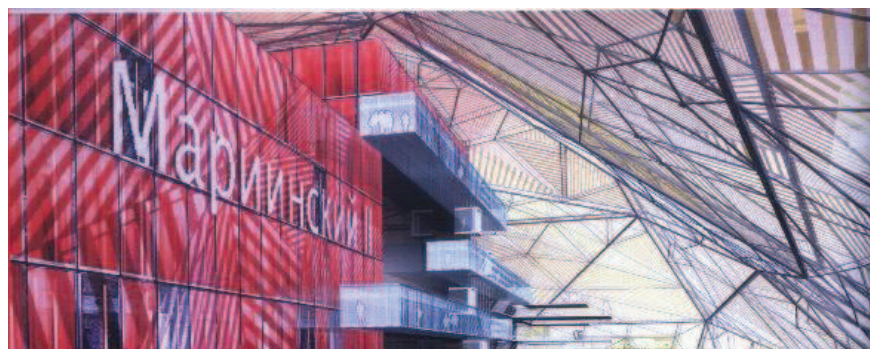
vizsgálati szempont	leírás
típus	poli
rendeltetés	multifunkcionális épületegyüttes
téralkotás	szociális, megélt, megformált (konvex, konkáv)
reláció	alá, felé, mellé rendezet
jelentés	diverz funkciók identitásának megteremtése
eszközök	anyaghasználat, formaképzés, színkezelés, környezet transzparenciája

A fentiek alapján az ilyen típusú házakat az „additív kapszulákhoz” sorolom, melyekhez a következő, általam vizsgált épületek tartoznak:

- Christian Portzamparc - Rio de Janeiro, Cidade de la Musica (36. ábra)
- Dominique Perrault - Szentpétervár, Operaház (37. ábra)
- Foster and Partners - London, Sage Gateshead (38. ábra)
- Zoboki, Demeter és Társaik Építésziroda - Művészetek Palotája, Budapest, 2005, (39. ábra)

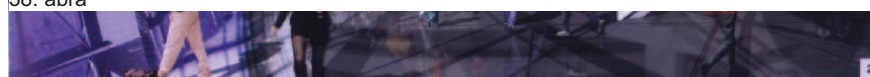
36. ábra

37. ábra

38. ábra

8_2: Hazai példa: Zoboki Gábor - A Művészetek Palotája

A Zoboki Gábor tervezte Művészetek Palotája (MÜPA) az elmúlt évek egyik legnagyobb szakmai és sajtó visszhangot kiváltó épülete. Zoboki Gábornak sikerült egy olyan egyedülálló intézményt megvalósítania Közép-Európában, ahol a klasszikus és modern művészetek sok ága élhet egymással termékeny kölcsönhatásban. A Művészetek Palotája egy grandiózus városfejlesztési terv, a Millenniumi Városközpont keretében valósult meg (39. ábra). A fejlesztés, melynek zászlóshajója és – sajnos - iniciálójelképe a Nemzeti Színház tömbje lett, a Boráros tér és a Lágymányosi-híd közötti területen helyezkedik el. A nyolcvanas években a meg nem valósult Világkiállítás számára kiűrt területre Csomay Zsófia készített rendezési tervet. A Millenniumi Városközpont lakóépületeivel (tervező: Csomay Zsófia), irodaházaival (tervező: Schön Építésziroda), hoteljeivel (Vadász és Társai), a Nemzeti Színházzal (tervező: Siklós Mária), a Művészetek Palotájával (tervező: Zoboki, Demeter és Társai), az expóházzal (tervező: Fazakas György) s a Finta Stúdió tervezte K&H irodaépülettel és hotellel fogja elnyerni végső formáját.

E nagy méretek, letaglózó formák között keres magának utat és helyet a Művészetek Palotája. A feladat nem volt könnyű, hiszen egy, még csak nyomaiban létező, állandóan változó telepítést kellett lezárnia. A tervező lehetőségei azért is korlátozottak voltak, mivel az épületkomplexum geometriai adottságait az elhelyezésére szánt 10.000 m²-es, 100%-ban beépítendő telek határozza meg.

Az épületben helyet kapó Ludwig Múzeum, a Nemzeti Filharmonikus Zenekar, Énekkar és Kottatár, valamint a Nemzeti Táncszínház mind önálló, technológiai értelemben igen bonyolult funkciójú egység, melyek „egy fedél” alá vonása és logikus rendszerbe tagolása a helyszín adta paramétereit között – így, utólagosan is nehezen megoldható feladatként értékelhető. A megépült ház-halmaz azonban kellően átgondolt választ ad. Jean Nouvel ekemzett lucerni kongresszusi központjához hasonlóan (40. ábra), a beépíthetőség határait feszegető, homogén hatást keltő tömegbe integrálja a különböző egységeket (41. ábra).

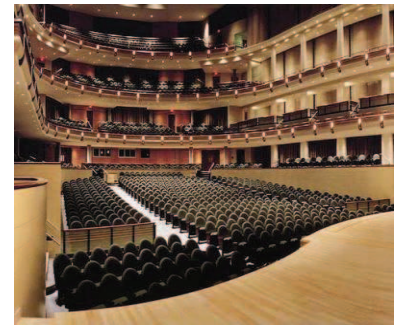
39. ábra

40. ábra

42. ábra

41. ábra

A ház a házban elvrendszer bemutatását segített, Zoboki Gábor az egyes funkciók telepítésénél figyelembe vette a Lágymányosi-híd zajos forgalmát, illetve a Millenniumi Városcsopont későbbiekben megépülő központi teresedését. A hagyományos architektúrát igénylő épülettömbök (üzemi területek, Ludwig Múzeum) az épület déli, híd felőli oldalára kerültek, pajzsként izolálva a közönségforgalom fő, keleti irányát a híd zajos forgalmától, míg reprezentatív tereket befoglaló, hatalmas üveg előcsarnokot a már említett köztér felé irányította. Ebbe a légterébe nyomulnak be a több mint 1800 férőhelyes Nemzeti Hangversenyterem és a Fesztivál Színház közel 500 fő befogadására alkalmas kapszulái (45. kép), melyek Nouvel előképét követően mind anyaghasználatukban, mind szelíden hajlított, puha formavilágukban ellenpontosítják a körítő tömeg kemény vonalait.

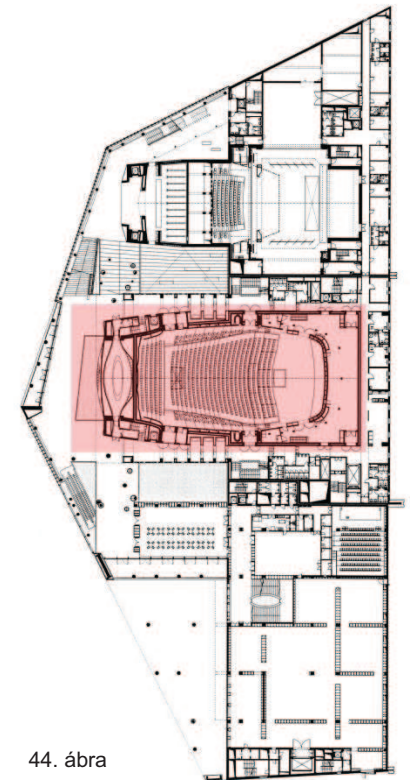

43. ábra

A kapszulák:

Az épületek telepítési hasonlóságain felül szembevetendő a már említett, jel szerűen megkomponált funkciókat befoglaló gömböcök formai hasonlósága. Ennek oka, hogy csak úgy, mint a lucerne-i Kongresszusi Központ esetében, a Művészetek Palotájának kialakítása során is a New York-i illetőségű ARTEC Consultant INC.-t kérték fel a koncertterem akusztikai tervezésére. Az ARTEC vezető tervezője, Russell Johnson csak úgy, mint sok korábbi megbízása során (Winspear Center of Music, Edmonton, Kanada (42. ábra) / Morton Meyerson Symphony Center, Dallas, Egyesült Államok (43. ábra) / Sibelius Hall, Lathi, Finnország / Lucerne Concert Hall, Svájc, Sala São Paulo, Brazília) az akusztikailag nagyon kedvező „shoebox” formát választotta a koncertterem kialakítására.

Az épület fő építészeti karakterét a 24,0 méter magas, 24,0 méter széles, és 50,0 méter hosszú Nemzeti Hangversenyterem

44. ábra

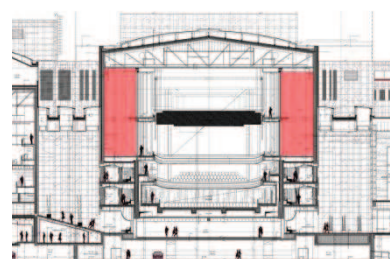
kapszulája adja meg (44. ábra), mely a terem funkciójából adódóan nem csak formájában válik le az épületegyüttes többi részéről. A kéthéjú tömeg – a környezet zavaró rezonanciáinak kiszűrése érdekében – szerkezetileg teljesen függetlennek tekinthető. A gumibakokra állított (45. ábra), teljes egészében eldilatált épületrész több olyan akusztikai bravúrt vonultat fel, mely által a koncertterem – csak úgy, mint egy hangszer - az egyes zeneművekhez külön hangolhatóvá válik. Ezt a változtatható akusztikát szolgálja többek között a pódium és az oldalfalak mentén elhelyezkedő zengőkamrák (46. ábra) rendszere, melyek nagyméretű vasbeton ajtók mozgatásával a koncertterem térfogatát és ezzel az utórezgési időt is módosítják. A Nemzeti Hangversenyterem koncerttermében található szerkezettel a 18 m-es mozgástartomány térmagassága számítógépes vezérléssel szabályozható - amely szintén a terem akusztikáját befolyásolja. A "hangstúdióként" is funkcionáló koncertterem teljesen körbefüggönyözhető, az utórezgési idő 1 másodperc alá csökkenthető. Ha a belső teret körülvevő 58 zengőkamra ajtaját kinyitják, helyenként akár négy másodperc is lehet az utórezgés - tehát teljesen különböző utórezgést igénylő zeneművek számára is ideális akusztikai viszonyok teremthetők.

A terem szintén jelentős eleme a koncertpódium felett elhelyezkedő, nézőtér fölé is benyúló három, külön-külön mozgatható elemből álló hangvető (kenopi), melyek az előadásra kerülő zenemű teremakusztikai követelményének megfelelő magasságba állíthatók (46. ábra). A hangvetőn helyezkednek el a színpadi hatásvilágítás lámpái, a hangfelvételhez alkalmas mikrofonrendszer és a video vetítő is ide függeszthető fel. A hangosítást igénylő produkciók hangszórói a hangvetőn keresztül, illetve a hangvető két oldalán ereszthetők optimális magasságba. A hangvetők üzemi mozgástartománya 18,0 m, 45 t súlyú, 40 db acélsodronyon függ, befoglaló alapterülete 225m². További reflektorok, vetítővászon és háttérfüggöny a hangvető peremén kívül leereszthető tartóra függeszthetőek.

A másik, kisebb kapszulába foglalt Fesztiválszínház (a Művészetek Palotája keleti harmadában elhelyezkedő épületrész) több mint 14.000 négyzetméter bruttó alapterületen valósul meg. Az épületben 452 főt befogadó, legkorszerűbb technikával felszerelt akusztikus előadóterem (nem csupán beszédhangra készült), teszi lehetővé táncprodukciók, klasszikus zenei kamarakonzertek, kamaraoperák rendezését, élvezetét. A 750 négyzetméteres színpad oldalszínpaddal, vetítésre alkalmas hátsószínpaddal és a díszletezést kiszolgáló felsőgépészettel

45. ábra

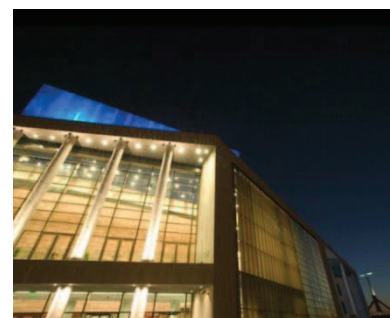

46. ábra

került kialakításra. A színpadtechnikát a korszerűen tervezett színpadi hatásvilágítás is erősíti. A beépített elektronikus technológiák a hang és képrögzítést, illetve a felvett anyagok archiválásának lehetőségét nyújtják. A színházterem mennyezete nyitható így a fölötte lévő tér a koncertteremhez hasonlóan zengőkamraként működik, különlegessége a mobil színpadnyílás, melynek mérete 12- és 18 méter között változtatható az aktuális produkció igénye szerint.

Mindent egybevetve Zoboki Gábornak sikerült egy olyan intézményt megvalósítania, mely Közép-Európában egyedül álló a maga nemében. A Művészetek Palotája, külsejét tekintve azonban felvet néhány kérdést. A leendő központi tér felé néző függönyfal rendszer inkább monstrum jellegű (47. ábra), semmint könnyed és transzparens. Az éjszakai, pulzáló ledes világításon felül ennek a transzparenciának a hiánya az, ami leginkább feszültséget kelt az egyébként megalapozott és indokolt elgondoláson alapuló épületen.

Az épület egészét tekintve elmondható, hogy míg a külső megjelenés hagy maga után megválaszolatlan kérdéseket, addig a belső kialakítás annál inkább izgalmas és igényes.

47. ábra

Összegzés:

vizsgálati szempont	leírás
típus	poli
rendeltetés	multifunkcionális épületegyüttes
téralkotás	szociális, megélt, megformált (konvex, konkáv)
reláció	alá, felé, mellé rendezet
jelentés	diverz funkciók identitásának megteremtése
eszközök	anyaghasználat, formaképzés, színkezelés, környezet transzparenciája

8_3: Az elméleti kutatás összegzése

Kutatásom témájával kapcsolatos fő célkitűzésem az volt, hogy az értekezésem bevezetésében taglalt kérdéseket megválaszolando, felállítsak egy olyan vizsgálati szempont rendszert, mely által a bemutatott épületek kategorizálhatóvá, tipologizálhatóvá válhatnak. A vizsgált példákat kiegészítettem a 9. fejezetben bemutatásra kerülő saját alkotásaimmal. Elemzéseim összegzése során vizsgáltam az egyes kategóriákon belül elkülöníthető tendenciákat, hogy alkalmazási területeik megközelítőleg körülírhatóak legyenek.

A négy fő típust az egyes szempontok gyakorisága alapján vizsgáltam, mely alapján - a már bevezetett kritériumok szerint - külön értékelésben összegeztem azok jellemzőit.

gyakoriság	színkód
egyszeres	
kétszeres	
többszörös	

A fenti megközelítésből kapott eredményeket minden egyes alaptípus vizsgálata után összegzem, ezáltal rámutatva az adott rendszer általánosabb felhasználási területeire. Az összegzést a már korábban tárgyalt pontok szerint végzem:

- típusok
- rendeltetés
- téralkotás megközelítési rendszere
- reláció "anyatér" és kapszula között
- szimbolikus jelentés
- építészeti eszköz

Az egyes épületek szempontjainak gyakoriságát természetesen nem lehet egyértelmű következtetésként értelmezni, azok erősen függenek személyes véleményemtől, valamint a mintavételhez felhasznált épületek számától.

8_3_1: modul alapú kapszulák

Palais de Justice, Bordeaux

vizsgálati szempont	leírás
típus	modul alapú
rendeltetés	közigazgatási irodaépület
téralkotás	megélt, megformált (konvex)
reláció	Felé/mellé rendelt
jelentés	átlátható igazságszolgáltatás
eszközök	elkülönülő anyaghasználat, környezet transzparenciája, formaképzés

Nagakin Kapszula toronyház

vizsgálati szempont	leírás
típus	modul alapú
rendeltetés	Előbb lakó, majd hotel épület
téralkotás	-
reláció	mellérendelt
jelentés	útkeresés, tömeggyártás diadala
eszközök	homogén anyaghasználat, modularitás

Kormányzati Negyed pályázat

vizsgálati szempont	leírás
típus	modul alapú
rendeltetés	közigazgatási irodaépület
téralkotás	megélt, megformált (konvex)
reláció	Felé/mellé rendelt
jelentés	átlátható igazságszolgáltatás
eszközök	elkülönülő anyaghasználat, környezet transzparenciája, formaképzés

Móricz Zsigmond körtéri Gomba épület pályázata

vizsgálati szempont	leírás
típus	modul alapú
rendeltetés	Vegyes funkciójú, szolgáltató épület
téralkotás	megélt, megformált (konvex), szociális, atmoszférikus
reláció	felé rendelt
jelentés	elvont építészeti absztrakció

Következtetések, tendenciák:

Rendeltetés:

a vizsgált példák esetében a modul alapú kapszulák jelentős, a köz számára túlnyomó részt nyitott létesítmények. A Nagakin toronyház kivételével iroda és eseménytereket foglalnak magukba, a kapszula, mint térelem részese az épület funkcionális koncepciójának.

Téralkotás:

a modul alapú kapszulákat, rendeltetésük és az épület funkcionális rendszerében betöltött szerepük okán túlnyomó részt a közönségforgalmi áramlások, valamint a zárt, funkcionálisan jól felhasználható, konvex terek jellemzik.

Reláció:

az "anyatérhez" való viszonyulásukra jellemző a kettőség: térképzés szempontjából felé rendelt relációról beszélhetünk, mivel jelentős számuk és általában kiemelt rendeltetésük megkerülhetetlen elemmé teszi őket az épületben, azonban mögöttes, estenként társadalmi üzeneteik a mellérendelt viszony erősítik. Ez alól kivétel a Nagakin toronyház, mivel ebben az esetben maga a külső tér minősíthető befogadó közegként, tehát az egyes kapszulák csak saját magukkal állnak értékelhető viszonyban.

Jelentés:

a vizsgált estetek két típusra oszthatók. A metaforikus, jelképes tartalommal bíró alkotások a társadalom iránti nyitottságot kívánják szimbolizálni, míg a többi épület a kapszula ismételt felhasználásával sokkal hétköznapibb tervezési elveket jelenít meg.

Eszköz:

a modul alapú kapszula építészet általános és egyik legfőbb fegyvere az anyag általi megkülönböztetés, valamint a transzparens és opak szerkezetek konzekvens alkalmazása, váltása. Formáikat tekintve nem hivalkodók, önnön maguk

ismétlésében rejlik térhatásuk ereje. Az egyéb, érzékszervekre ható eszközök közül említésre méltó az általunk a Móricz Zsigmond körtemi Gomba épület pályázata kapcsán tervezett hanggal összekötött holografikus megjelenítés víziója is.

8_3_2: emblematikus kapszulák

Delft, Központi Könyvtár

vizsgálati szempont	leírás
típus	emblematikus
rendeltetés	könyvtár
téralkotás	szociális, megformált (konvex)
reláció	felé rendelt
jelentés	identitás a rejtőzködő környezetben
eszközök	anyaghasználat, formaképzés

London, Darwin center, II. Ütem

vizsgálati szempont	leírás
típus	emblematikus
rendeltetés	Londoni természettudományi múzeum új, rovar és növénygyűjtemény
téralkotás	szociális, megformált (konvex), atmoszférikus
reláció	felé rendelt
jelentés	a belső funkció szimbolikus kivetülés
eszközök	anyaghasználat, formaképzés, interaktív felületek

Graz, Music Theatre,

vizsgálati szempont	leírás
típus	emblematikus
rendeltetés	hangversenyterem, kereskedelem
téralkotás	szociális, megformált (konvex)
reláció	felé rendelt
jelentés	identitás a rejtőzködő környezetben
eszközök	anyaghasználat, formaképzés

Marseilles, Kormányzati negyed

vizsgálati szempont	leírás
típus	emblemikus
rendeltetés	közigazgatási irodaépület, sajtóközpont
téralkotás	szociális, megformált (konvex)
reláció	alá rendelt
jelentés	Helykijelölés, a kormányzat és a választók találkozóhelye
eszközök	anyaghasználat, formaképzés

Berlin, DG Bank

vizsgálati szempont	leírás
típus	emblemikus
rendeltetés	irodaépület, konferenciaterem
téralkotás	megélt, szociális, megformált (konkáv)
reláció	felé rendelt
jelentés	helykijelölés, formai szenzációkeltés
eszközök	anyaghasználat, formaképzés

Következtetések, tendenciák:

Rendeltetés:

a vizsgált példák esetében az emblemikus kapszulák mindegyikéről elmondható, hogy minden esetben egy, az épület egészét tekintve hangsúlyos funkciónak adnak helyet.

Téralkotás:

az emblemikus kapszulákat, rendeltetésük és kiemelt szerepük okán túlnyomó részt a megélt, kitöltött terek jellemzik. Téralkotásuk esetenként zárt, funkcionálisan jól felhasználható, konvex tér, melyet azonban néhol felül ír az építészeti forma öntörvényűsége, ezáltal néhány esetben konkáv, nyíló tereket létrehozva.

Reláció:

az "anyatérhez" való viszonyulásukra a felé rendeltség jellemző, melynek oka a kiemelt szerepük és szinte felkiáltó jel szerű látszódnia akarásuk az adott struktúra közegében. Ezt a tendenciát csak azon esetek bontják meg, mikor a kapszula szimbolikus jelentéstartalma ezt megkívánja (Marseilles, Kormányzati negyed).

Jelentés:

a vizsgált példák egyértelműen az épület egészéhez viszonyítva plusz információ közlő szereppel bírnak. Ezek lehetnek metaforikus, jelképes tartalommal bíró alkotások, mint a londoni Darwin Center, ahol a bemutatásra kerülő rovarvilágot megtestesítő óriási vasbeton selyemgubó az információ hordozó, de lehet teljesen absztrakt megjelenítés, mint azt a delfti példa is mutatja.

Eszköz:

az emblemikus kapszula építészet általános és egyik legfőbb fegyvere az anyag általi megkülönböztetés, a mögöttes funkció jelentőségének kihangsúlyozása. Tömegalakításukat tekintve figyelemfelkeltő szimbólumok, melyek kialakítása estenként átcsap formai szenzációkeltésbe.

8_3_3: additív kapszulák

Colver city, The Box

vizsgálati szempont	leírás
típus	additív
rendeltetés	tárgyaló, szociális blokk
téralkotás	megformált (konvex)
reláció	felé rendelt
jelentés	identitás, szenzációkeltés
eszközök	anyaghasználat, formaképzés

Bécs, BVA Project

vizsgálati szempont	leírás
típus	additív
rendeltetés	irodaház
téralkotás	megformált (konkáv)

reláció	felé rendelt
jelentés	identitás, szenzációkeltés, provokáció
eszközök	anyaghasználat, formaképzés

London, Apartment bankside

vizsgálati szempont	leírás
típus	additív
rendeltetés	tetőszinti lakások
téralkotás	megformált (konvex)
reláció	felé rendelt
jelentés	identitás, szenzációkeltés
eszközök	anyaghasználat, formaképzés

NY, Lobbi Ports

vizsgálati szempont	leírás
típus	additív
rendeltetés	hotelszobák utólagos kialakítása meglévő épületeken
téralkotás	megformált (konvex)
reláció	felé rendelt
jelentés	identitás, szenzációkeltés
eszközök	anyaghasználat, formaképzés

Magyar Nemzeti Múzeum pályázat

vizsgálati szempont	leírás
típus	additív
rendeltetés	időszakos kiállítótér
téralkotás	megformált (konvex), szociális
reláció	alá rendelt
jelentés	neutrális identitás, tisztelet a történeti iránt
eszközök	anyag és színhasználat, formaképzés

Következtetések, tendenciák:

Rendeltetés:

a kategória kapcsán vizsgált példák majd mindegyikéről elmondható, hogy rendeltetésüktől függetlenül az alkotó építész formai önkifejezésének "áldozataivá" váltak. A belső tartalom,

annak kivetülése teljesen háttérbe szorul, vélt, vagy valós formai gesztusok uralják a rendeltetést és - sok esetben - a meglévő épületet, melynek kiegészítéséül elkészültek. Ez alól kivételt képez A Servo által készített Lobbi Ports tanulmány, valamint a jelen kategóriához sorolt Nemzeti Múzeum pályázatunk, mely a későbbiekben részletezettek szerint fentiekkel ellentétes építészeti magatartást képvisel.

Téralkotás:

az additív kapszulákat, mivel általában formájuk felül írja rendeltetésüket, nehéz az eddigi szempontok alapján egyértelműen besorolni. Téralkotásuk jellemzően befelé forduló, dacosan zárt, konvex tér, amelyhez társuló építészeti attitűd nemigen mutat hajlandóságot a környezettel, vagy a meglévő épülettel folytatandó párbeszédre.

Reláció:

az additív rendszerek "anyatérhez" való viszonyulására a felé rendeltség jellemző, melynek oka nem kiemelt szerepükben és látszódnia akarásukban keresendő. A bemutatott példák egy erős kézzel végigvitt építészeti gondolat megvalósulását képviselik, az építész győzelmét hirdetik a saját háza felett. Ezt a tendenciát csak azon esetek bontják meg, mikor az alkotó úgy dönt, hogy a kapszula és a befogadó épület kapcsolata szimbiózison alapuljon.

Jelentés:

a vizsgált példák jobbára az épület egészétől elszigetelt jelentéstartalommal bírnak, plusz információ közlő szerepük nincs. Ettől eltérő a jelen kategóriához sorolt Nemzeti Múzeum pályázatunk, mely a későbbiekben részletezettek szerint fentiekkel ellentétes építészeti magatartást képvisel.

Eszköz:

az additív kapszula építészet általános és legfőbb eszköze az anyag és a forma általi megkülönböztetés, a mögöttes funkció jelentőségének kihangsúlyozása nélkül. Tömegképzésüket tekintve figyelemfelkeltő szimbólumok, melyeknek többnyire semmi nemű kötődése nincs az eredeti épülettel.

Lucerne, Congress Center

vizsgálati szempont	leírás
típus	poli
rendeltetés	multifunkcionális épületegyüttes
téralkotás	szociális, megélt, megformált (konvex, konkáv)
reláció	alá, felé, mellé rendezet
jelentés	diverz funkciók identitásának megteremtése
eszközök	anyaghasználat, formaképzés, színkezelés, környezet transzparenciája

Rio de Janeiro, Cidade de la Musica

vizsgálati szempont	leírás
típus	poli
rendeltetés	Operaház
téralkotás	szociális, megélt, megformált (konvex, konkáv)
reláció	felé, mellé rendezet
jelentés	diverz funkciók identitásának megteremtése
eszközök	anyaghasználat, formaképzés,

Szentpétervár, Operaház

vizsgálati szempont	leírás
típus	poli
rendeltetés	Operaház
téralkotás	szociális, megélt, megformált (konvex, konkáv)
reláció	alá, felé, mellé rendezet
jelentés	diverz funkciók identitásának megteremtése
eszközök	anyaghasználat, formaképzés, színkezelés, környezet transzparenciája

London, Sage Gateshead

vizsgálati szempont	leírás
típus	poli
rendeltetés	multifunkcionális épületegyüttes
téralkotás	szociális, megélt, megformált (konvex, konkáv)
reláció	alá, felé, mellé rendezet
jelentés	diverz funkciók identitásának megteremtése
eszközök	anyaghasználat, formaképzés, színkezelés,

Művészetek Palotája, Budapest

vizsgálati szempont	leírás
típus	poli
rendeltetés	multifunkcionális épületegyüttes
téralkotás	szociális, megélt, megformált (konvex, konkáv)
reláció	alá, felé, mellé rendezet
jelentés	diverz funkciók identitásának megteremtése
eszközök	anyaghasználat, formaképzés, színkezelés, környezet transzparenciája

Rendeltetés:

a vizsgált példák esetében a poli rendszerek - csak úgy, mint a modul alapú kapszulák - jelentős, a köz számára túlnyomó részt nyitott létesítmények. Azonban alapvető különbség a két típus között az egyes egységek funkciója, száma és típusa, melyek mind jelentőségükben, mind méretükben különböznek. Az ilyen típusú épületeknél ez a fajta sokféleség - első pillantásra talán meghökkentő módon - nagyon hasonló építészeti megközelítést eredményez. Felmérve azonban egy ilyen jellegű, bonyolult struktúra gazdaságossági és megépíthetőségi igényeit, funkcionális kötöttségeit talán érthetőbbé válik a hasonlóság.

Téralkotás:

a poli rendszereket, rendeltetésük és az épület funkcionális működésében betöltött, sokszínű szerepük okán túlnyomó részt a közönségforgalmi áramlások, valamint a zárt, funkcionálisan jól felhasználható, konvex terek jellemzik. A különböző rendeltetési

egységek egy térben történő megjelenítésével a rendszer szinte állandóan kitöltöttek bizonyul emberi jelenléttel, sokféleségéből fakadóan szinte leképezése egy jól működő város modelljének.

Reláció:

az "anyatérhez" való viszonyulásukra a sokféleség jellemző: térképzés szempontjából egyaránt beszélhetünk alá-, felé- és mellérendelésről, mivel az egy térben jelen lévő változatos rendeltetésük vonzata az egymástól minden szempontból megkülönböztetett építészeti identitás.

Jelentés:

véleményem szerint ez esetben metaforikus, jelképes tartalommal bíró alkotásokat hiába keresünk, ezen épületek pusztán saját, magukba foglalt funkcióik tárházuk kivetülései a külvilágra. Arra estenként képesek, hogy környezetükhöz illeszkedve, azzal összhangra törekedve hasítsanak ki négyzetméter ezreket a városból és a tájból, de létrejöttük kötött körülményét, a tervezési programot nem tudják átlépni.

Eszköz:

a poli rendszerek - talán pótolva a grandiózus építészeti gondolatok hiányát - az alkotói sokféleség minden eszközét latba vetik annak érdekében, hogy a számtalan magukba foglalt egységet önálló arculattal ruházzák fel. Ezekben a térrendszerekben kiemelt szerep jut mind a formaalkotásnak, mind az anyag és színhasználatnak, valamint a bennük zajló sokféle tevékenység miatt nem szokványos, társzművészeti elemeknek is.

MESTERMUNKA

SAJÁT ALKOTÁSOK
ÉS A
PRESTIGE JACHTKIKÖTŐ

9_ Mestermű I.: saját alkotások

9_1: Kormányzati Negyed pályázat, Mérték Építészeti Stúdió, IV. helyezett pályamű, 2007

Részlet az építészeti műleírásból:

„ars poetica” és a fő elvrendszerek:

„.....
Most, hogy gyors naszádjaink mélyvizekre siklanak
rajta hát, húzzuk feszesre vásznaink kötélzetét,
majd fölszedve horgonyunkat, és befogva jó szelünk,
induljunk, s hogy majd örökké áldjanak barátaid,
tartsd a vést távol fejüktől és ne vidd e kis hajót
zátonyok közé, hisz ott a víz erős örvényt kavar.

Légy okos s előrelátó, ó barátom! Úgy szívünk
őrzi mindig, míg csak élünk, múlhatatlan hírneved.”¹⁰

Iambosz: Buzdítás a Kormányoshoz
Horvát István Károly fordítása

Egy jól működő demokrácia három alkotóból építkezik: az utca embereiből, az általuk választott vezetőkből és a kapcsolatból, mely az előző kettő mindenkori viszonyát jellemzi. Magyarország a régió viszonylatában mindenképp fiatal demokráciája létezésének elmúlt tizenhét éve alatt megtanulta, hogy e három dolog elválaszthatatlan, bármelyik alkotóelem problémákkal küzd, az óhatatlanul továbbgyűrűzik közös életünk minden területére. Ebben az összetett folyamatban - mióta a demokrácia megszületett az Égei-tenger partjainál és Szolón lefektette az új társadalmi rend alapjait - az emberek szerepe és felelőssége az, hogy hiteles, jó vezetőket válasszanak, a vezetők kötelessége pedig, hogy a köz érdekében jól sáfárkodjanak a rájuk ruházott hatalommal.

A modern demokráciákban a mindenkori kormány jelképe és megtestesítője az állam stabilitásának, kifejezője az emberek jövőképeinek és gondolatiságának. Az ideabeli kapcsolat a

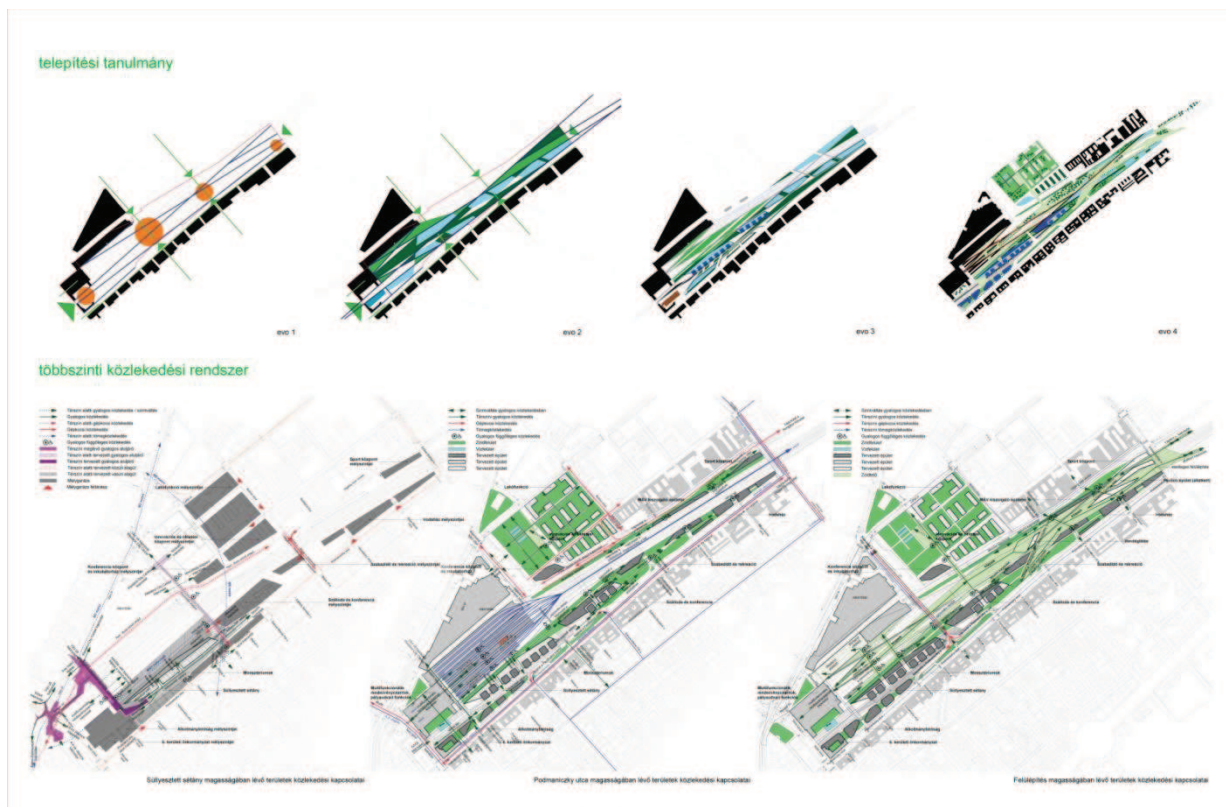
¹⁰ Horvát István Károly: Görög Költők Antológiája, Európa Könyvkiadó, 1982, p.:76

mindennapok feladatai között azonban hamar megkophat, a választó és választott könnyen távol kerülhet egymástól. A feladatban meghatározott, a kormánynak helyet adó új negyednek, túl a minisztériumok reprezentatív megjelenésén, fel kell vállalnia, hogy az említett kapcsolatot erősítse, ne pedig újabb falat húzzon közéjük. Ezen szándékok építészeti nyelv általi egyértelmű kifejezése mindenképpen izgalmas és érdekes megmérettetés, ezért az általam vezetett csapat nagy lelkesedéssel vágott ötleteinek kidolgozásába.

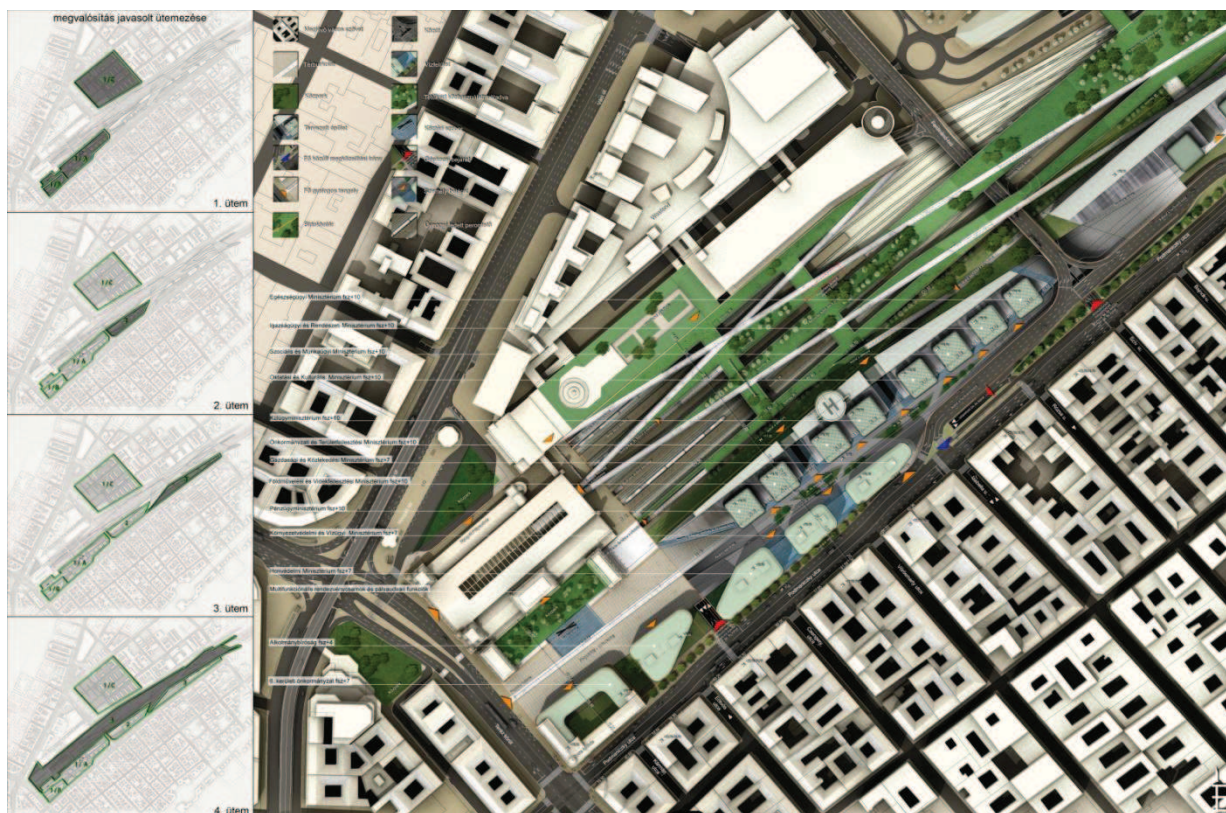
A pályázati kiírás összetett és helyenként ellentmondásos elvárás rendszeréből elsőként a városképi és szerkezeti összefüggések elemzésébe kezdtem, különös tekintettel figyelembe véve annak azon pontját, mely új, jelentős méretű zöldfelület kialakítását irányozza elő a majdani fejlesztési területen. A főbb, városképileg és térszerkezeti szempontok fontos irányok és kapcsolatok feltárása után alakítottuk ki telepítési koncepciónkot, mely a további munkánk alapjául szolgált.

A helyszínnel (49. ábra) kapcsolatos tervezési elveinket az alábbiakban pár pontban foglaltam össze:

- Az új telepítésnek, beleértve a Kormányzati Negyed épületegyüttesét is, a városképbe nem csak szerkezeti, morfológiai, hanem magassági vonatkozásban is illeszkednie kell.
- A tér-struktúrának követnie kell a két érintett kerület városszöveti léptékrendszerét (tabló 03), különös figyelemmel a meglévő és új térfalak kapcsolatára (pl.: Podmaniczky utca védett térfalai)
- A területnek a jövőben kapocsként kell összefognia a jelenleg a vágányok által elválasztott VI. és XIII. kerületi városrészt (48. ábra).
- A telepítés lehetővé kell, hogy tegye az épületek és környezetük, az esetleges új közlekedési rendszerek, valamint az egyéb új építésű részek tér és időbeni ütemezését.
- Ezt az új, zöld és városi terekből, ligetektől, közparkokból összeálló rendszert célszerű párosítani azokkal az energiatudatos tervezési elvekkkel, melyeket az épületek tervezése során kívánunk alkalmazni.

48. ábra

49. ábra

- A Minisztériumok és az azokat kiegészítő épületek olyan elvek alapján kell, hogy kialakításra kerüljenek, mely szimbolizálja a demokráciába vetett hitünket, és azt a mellé rendelt kapcsolatot, mely köztünk, választó vagy nem választópolgárok és vezetőink között van.
- Az itt élő, dolgozó, vagy kikapcsolódni vágyó emberek maradéktalanul sajátjukénak érezzék a területet.

Ezek az elvek voltak azok a sarokpontok, melyek megalapozták az egész tervezési folyamatot, mind a telepítés, mind a tervezett épületek a fentiek szellemiségében készültek el.

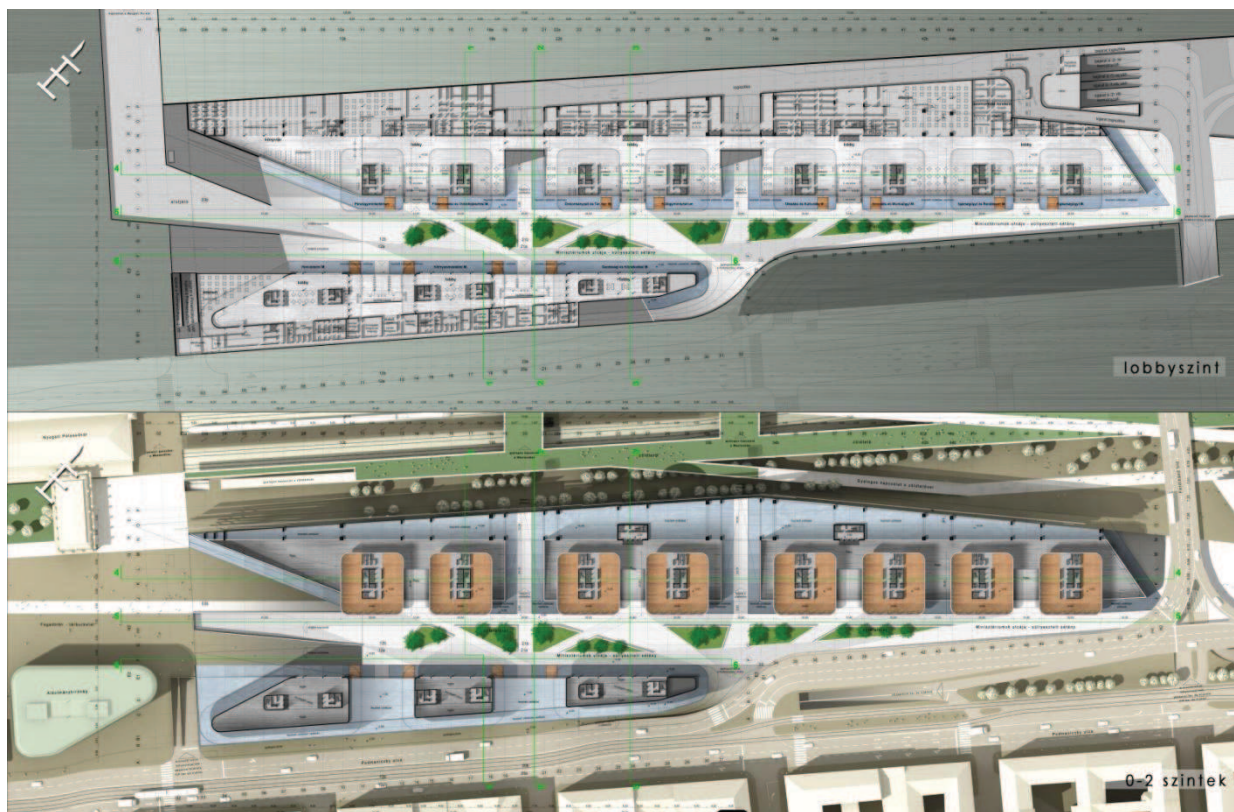
a telepítés:

A Magyar Köztársaság Minisztériumainak helyet biztosító új Kormányzati Negyed kialakítására a pályázat kiírása a tervezési területen bárhol lehetőséget ad. Legfontosabb feladatunknak azt tekintettük, hogy a beadandó pályamunkában szerepeltetni kívánt funkciók megtalálják legmegfelelőbb helyüket. Elsőként a teljes területet vizsgálva megkerestük azt a helyet, amely mind városszöveti, mind a Negyed külső és belső közlekedése szempontjából a legmegfelelőbb az épületegyüttes reprezentatív megjelenéséhez. Ennek oka egyrészt a Negyed fejlesztésének szempontjából kiemelten fontos, a közösségi forgalom és közúti megközelíthetőség minimális beavatkozással történő kialakíthatósága volt, másrészt pedig annak a jelképrendszernek a megjelenítése, mely véleményünk szerint a Kormányzati Negyed sajátja kell legyen.

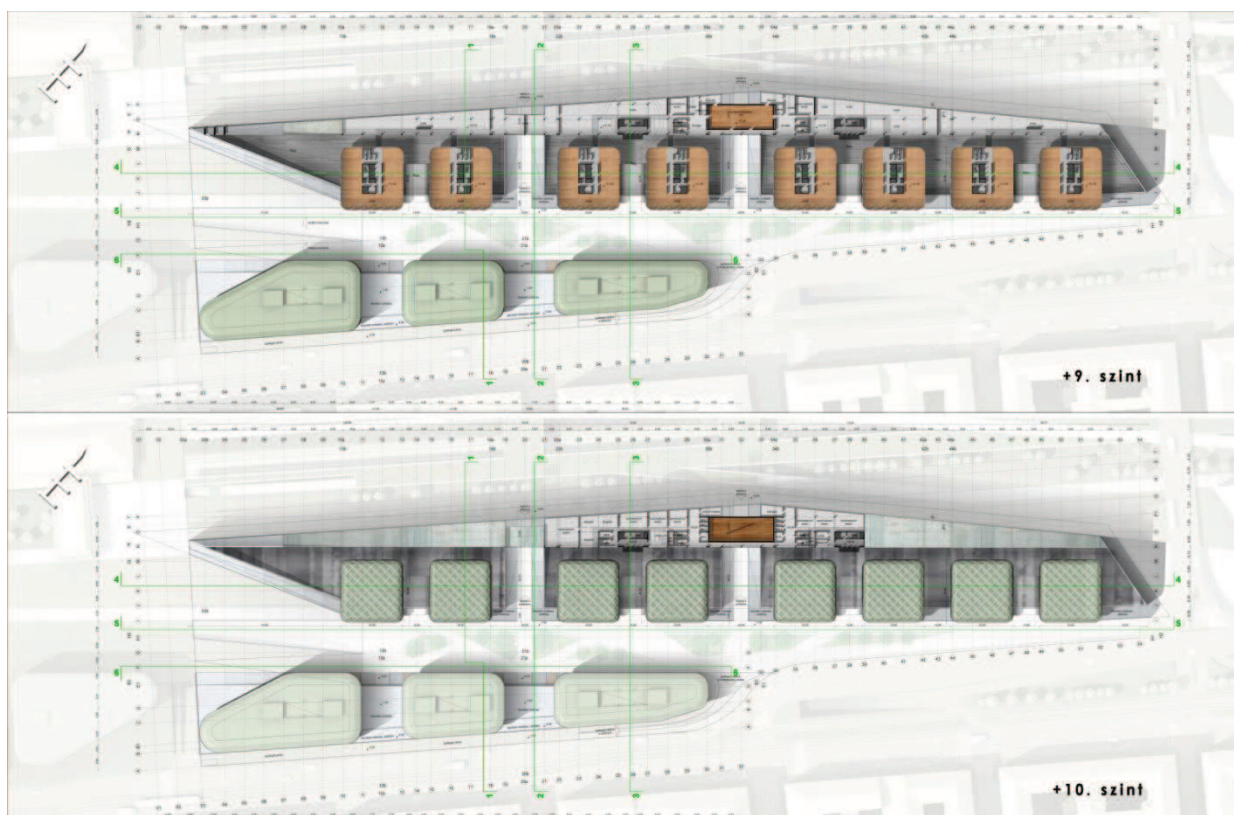
Feltárva mind a kötött pályás megközelíthetőségi irányokat (elővárosi vasutak, 3-as és 5-ös metró, MÁV mélyvasút, FEREX), mind a közeli és tágabb értelmezésben vett, lehetséges publikus és közúti elérhetőségi útvonalakat, a legcélszerűbb választás a Teréz Körút - Podmaniczky utca - Ferdinánd híd- MÁV területek által határolt rész volt. Ezt a helyszínválasztást nem csak a kedvező közlekedési adottságok támasztották alá, szintén ezen a helyszínen nyílik lehetőség – ha a beépíthetőségi paraméterek okán csak szimbolikusan is – arra, hogy az új városrész kontaktust teremtsen a Főváros egyik legforgalmasabb ütőerével, a Teréz körúttal. A Parlament legrövidebb úton történő megközelíthetősége szintén alátámasztotta helyszínválasztásunkat.

A Kormányzati Negyed pontos helyszínének kiválasztása után a teljes, új tervezésű városszövet definiálását tekintettük legfontosabb feladatunknak. Az általunk megfogalmazott, lineáris telepítés (50-51. ábra) – melynek térszervezésileg leghangsúlyosabb eleme immár megtalálta helyét – az ütemezhetőségen, illetve a telepítendő funkciók megfelelő sorrendiségén alapul. Mivel, véleményünk szerint – bár a lehetőség adott – a fejlesztés ezen szakaszában nem a vágányok épületekkel történő felülépítése a kulcs egy jól működő, új városrész kialakításához, térstruktúránkat a vágányok által elfoglalt területek két oldalán alakítottuk ki, minden esetben a meglévő környezethez hangolva az új beépítést. Ezt a két új szövetet kapcsoltuk össze azzal a több lépcsőben kivitelezhető zöld tető rendszerrel, mely a budapesti „zöldgyűrű” integráns részeként újraértelmezheti a „belvárosi közpark” fogalmát. Az eddig elszakított két kerület ezen felfogás szerint megtalálhatja azt a spontán, a bárhonnán bárhová eljutás lehetőségét magában hordozó zöld hidat, mely jól telepített megközelítési pontokkal nem csak eszmei, de valós, kulturált, közlekedési rendszert biztosít az utca embere számára. A közparkosított felülépítés reagálni kíván a már meglévő, valamint az újonnan épített környezetére, melynek kézzelfogható példája az a felhíguló, folyamatosan elfogyó rendszer, mely által a Nyugati pályaudvar észak-keleti homlokzatának városképi látványa kellő messzeségből érvényesül.

A kialakításra kerülő funkciók telepítésénél csapatunk alternatív, opcionális megoldásként felhasználja a Posta saroképületét, itt helyet biztosítva a VI. kerületi Önkormányzat épületének, melyet sorban az Alkotmánybíróság tömbje követ. A két funkció helyválasztásánál figyelembe vettük az Önkormányzat megközelíthetőségét és ügyfélforgalmát. A minisztériumi épületeket e két funkció mellett elhelyezkedő területen alakítottuk ki, megadva mind azt a köz számára fontos kapcsolatrendszert (Teréz körút, Nyugati téri aluljáró, Podmaniczky utca, Nyugati pályaudvar peron terei, West-End, Ferdinánd-híd), mely által a negyed nem elszigetelt zárványként, hanem az élő város szerves részeként töltheti be funkcióját. A Podmaniczky utca Ferdinánd-hídtól északra eső részén a zöldfelülettel és a Kormányzati Negyeddal könnyen kommunikáló Hotel és Konferencia Központot alakítottunk ki, mely mellett egy, a napjainkban egyre nagyobb hangsúlyt kapó rekreatív központ helyezkedik el. A fennmaradó területen irodaházak kaptak helyet, melyek magassága és ritmusa

50. ábra

51. ábra

a velük szemben lévő, meglévő struktúrát veszi át. Tervünk lehetőséget biztosít az esetleges állatkerti fejlesztések új telepítésbe történő bevonására is, azonban amennyiben a telepítés lezárulna a Dózsa György út tengelyében, koncepciótervünk egy opcionális felülépítéssel kívánja befejezni a zöldtetők rendszerét.

Tervünk kiemelten fontos eleme a Vágány utca, illetve a Lehel-téri templomig nyúló terület rehabilitálása. Itt kapott helyet egy, a XIII. kerület profiljához illeszkedő lakóövezet, illetve Innovációs park és Inkubációs ház, melyeket egy hangfogó védőtöltéssel izolálunk a vasúti forgalom zajhatásaitól. A sínek mellett a MÁV átépítés során megszűnő funkciói nyerik el új helyüket, valamint egy, a már meglévő lakóövezetek kiszolgáló sportközpont kerül kialakításra.

az épületek:

Egy meglévő, esetenként évszázadokon át lerakódott urbanisztikai szövetbe egy új városközpontot elhelyezni nem egyszerű feladat. Mérlegelni kell az illeszkedés és a vállalt különbözőség két, egymás ellen dolgozó hatásait, meg kell találni azt a természetes egyensúlyt, mely koherens, összetartozó egésszé forraszt régít és újat. Az általunk kiötlött épületfüzerek (51. ábra) ezen szellemiség alapján, felvéve a környezet ritmusát, lüktetését formálódtak. A kapszula épületek küllemükben és technológiájukban a jövőt idézik, de illeszkedni vágnak az őket körülvevő épületek dimenzióihoz. Az épületek és kapszulafüzerek elhelyezésénél hármas szempontrendszerrel vettünk figyelembe: a posta épületének helyzetét, a beépíthető terület határvonalát, illetve a Podmaniczky utca térfalának ritmusát. Ezek figyelembevételével alakítottuk ki azt a terület fő tengelyével párhuzamos közlekedési rendszert (Minisztériumok utcája, melyre felfűztük a Postát kiegészítve az Önkormányzat, az Alkotmánybíróság és Minisztériumok épületeit. A Kormányzati Negyed épületegyüttesét e belső közlekedési rendszer szerint két fő tömbre osztottuk. Az egymáshoz képest harántirányban eltolt épületcsoportok mind formailag, mind magassági szempontból elkülönülnek, bár gondolatiságuk ugyan azon az elven alapul. Az épület füzerek réteges telepítése a vágányok irányából folyamatos oldódást mutat a városi szövet felé. A zöldtetővel fedett peronrendszer felé egy viszonylag tömör, úgynevezett pajzsépület (52-53. ábra) kap helyet, mely filozófiájában és épület akusztikailag is – két irányított, városképileg fontos áttörés kivételével - izolálja az iparibb jellegű

területektől a részben szabadon, részben üvegszerkezetek között, a kapszulákban (52. ábra) helyet kapó Minisztériumi épületeket. A Podmaniczky utcán elhelyezkedő tömbök átvéve a keresztutcák áttöréseit, magasságilag is megegyeznek az utca másik oldalán lévő épületekkel. A Minisztériumok utcájának lesüllyesztett passzázsja választja el ezeket a tömböket a többi nyolc Minisztériumot magába foglaló épülettől. Az általunk fontosnak vélt városszöveti irányok ezen tömbökön átszűrődve (tabló 24) megközelítési lehetőséget adnak a Közparkként kialakított zöldtetőkhöz, így bekapcsolva azt a térszínen a Körúttól a Dózsa György útig végigfutó sétányrendszerbe.

a kapszulák:

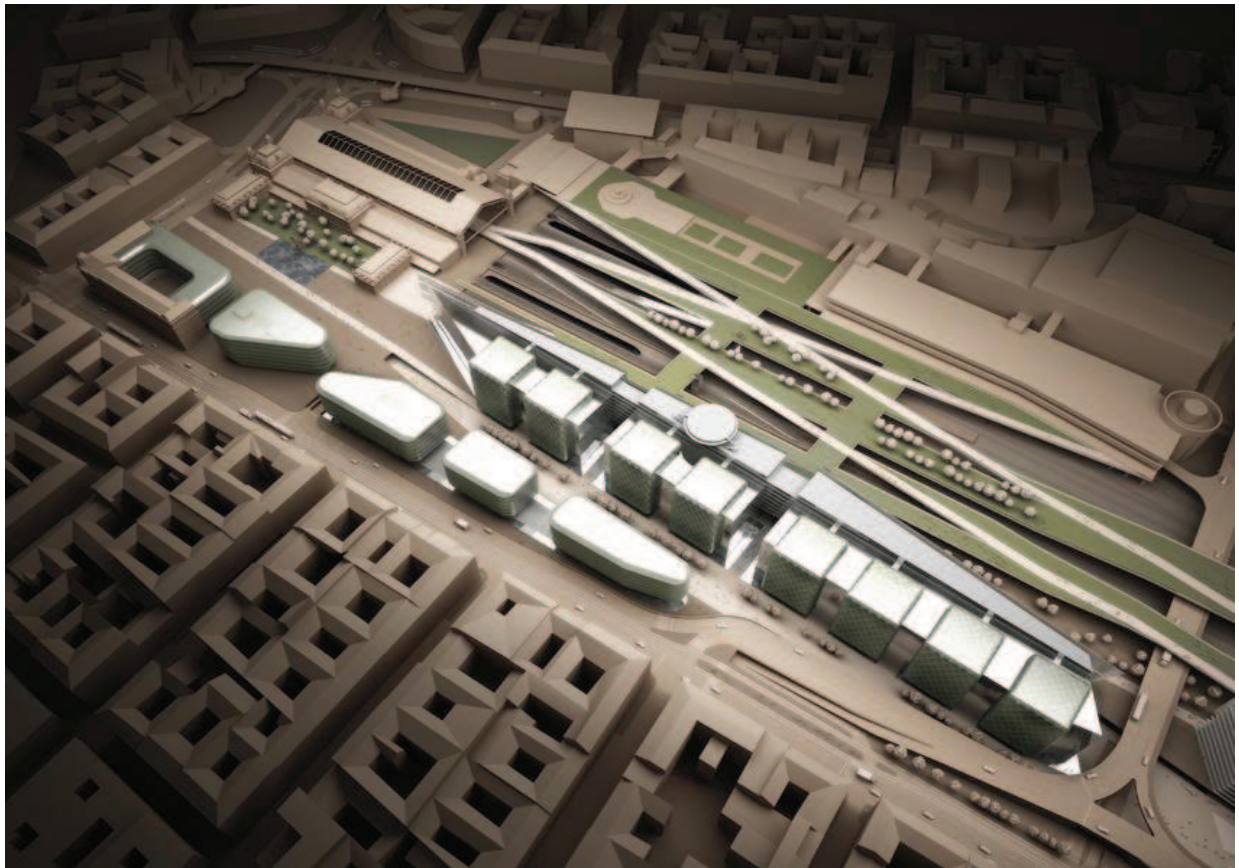
A fő, közel azonos funkciók kapszulákba történő integrálásának ötlete a kezdetek kezdetétől nagyon izgatotta tervezőcsapatunkat. Nemcsak a demokrácia alapjait képező mellérendeltségi viszonyt kifejező egyformaságuk vonzott, hanem az Állam működésének alappilléreit megtestesítő minisztériumok ritmikus monotoníával történő sorolása számomra stabilitást, biztonságot tükröz. Rogers bírósága volt mindig is az az épület és az a rendszer, ami érdeklődésemet a kapszulaterek felé irányította, évek óta vártam azt a tervezési feladatot, ahol magam is valami hasonló gesztust alkalmazhatok.

Épületeink anyaghasználata alapvetően az üveg több fajta alkalmazásán alapul, párosítva azt – főként a a humán terekben – más nemes anyagokkal (fa, márvány, gránit). Az üveg nem csak az állam és az utca embere közti kapcsolat átláthatóságát, transzparenciát hivatott jelölni, de az alkalmazott környezettudatos tervezési elvek alkalmazása is ezt kívánja meg.

Összegzés:

vizsgálati szempont	leírás
típus	modul alapú
rendeltetés	közigazgatási irodaépület
téralkotás	megélt, megformált (konvex)
reláció	alárendelt
jelentés	átlátható igazságszolgáltatás
eszközök	anyaghasználat, környezet transzparenciája

A tervben közreműködők listáját lásd: Mellékletek 14. pontja.

52. ábra

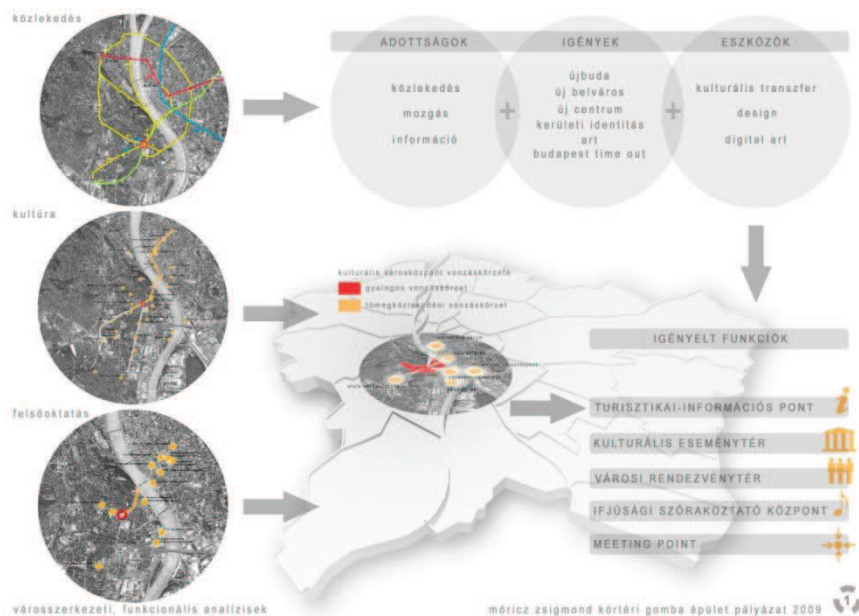
53. ábra

9_2.: a Móricz Zsigmond körteri Gomba épület pályázata, Mérték Építészeti Stúdió, megosztott I. helyezett pályamű, 2009

Részlet az építészeti műleírásból:

A rehabilitáció célja:

Az új, funkcionalitásában átértelmezett Móricz Zsigmond Körteri Gomba épület a Kulturális Városközpont (KVK) keretein belül valósulna meg, PPP beruházás keretében. A program akcióterülete a Bartók Béla út mentén, a Móricz és a Gellért tér között helyezkedik majd el, távlati tervek szerint a Főváros kulturális életének integráns része lesz (54. ábra). A helyszín Budapest városszerkezetében és közlekedési rendszerében elfoglalt kiemelt fontosságú, ezért olyan, új funkció, építészeti koncepció és formanyelv kidolgozását tűztük ki célul, amely kialakítása által a Gomba épület a KVK program központi "eseményterévé" válhat. Koncepciónk erősíti a hely "találkozó" jellegét, illetve megfelelő választ ad mind építészeti, mind a fenntarthatóság, mind a gazdaságos üzemeltetés kérdéseire.

54. ábra

Elemzési szempontok:

Jelen pályázat legfontosabb célkitűzése egy műemléki épület funkcionálisan átértelmezett, építészeti érzékeny átalakítása, ezért két, egymással párhuzamosan vizsgálati rendszert készítettünk:

"A" elemzési csoport, mely célja a megfelelő funkció(k) megtalálása, valamint a KVK program elhelyezése városszöveti léptékben. A vizsgálatok során a következő szempontokat vizsgáltuk meg:

- a KVK program elvi viszonya Budapest többi kulturális (létrejött és tervezett) fejlesztéseivel,
- térbeli kapcsolatok lehetőségei fenti "egységek" között,
- a KVK program expandációs lehetőségei, annak létjogosultsága,
- a kulturális tengely vonzáskörzeteinek meghatározása,
- a környező felsőoktatási rendszerek bekapcsolásának lehetősége,
- városszerkezeti kapcsolatok, a tér városszerkezeti integritása (nem elszigetelt, hanem a városi életbe beágyazódó)
- A KVK esetleges hiányainak, igényeinek feltárása

"B" elemzési csoport, melynek célja egy megfelelő építészeti válasz megtalálása a kiválasztott funkció(k)hoz. A vizsgálatok során a következő szempontokat vettük figyelembe:

- A Bartók Béla út, mint a KVK tengelyének három pólusú (Gellért tér, Gárdonyi Géza szobor, Móricz Zsigmond körtér) tagolása,
- A Móricz Zsigmond körtér térfal és magassági rendszerének vizsgálata, a Gomba város sziluettben való megjelenése,

- A terület dinamikus, változó "erőhatásainak" feltárása (közlekedés, humán zónák és irányok),
- A megtartandó Gomba épület pozíciójának, mint kötelemnek vizsgálata (jó helyen van-e, útban van-e, etc.),
- A megtartandó épület történeti kontinuitása,
- A műemlék védelem fokának és a beavatkozás mértékének meghatározása,
- Környezettudatosság megjelenése a tervezésben (tájékozás, anyaghasználat, energiatudatos tervezés, alternatív energiaforrások alkalmazása, napelemek (PV), természetes átszellőzés, környezetbarát üzemeltetési szempontok figyelembevétele, zöld felület tervezése, passzív házelemek alkalmazása, etc.).

Fent, vagy lent?

Mivel az új Gomba épület jövőbeli megvalósulásának kulcsa a benne elhelyezendő új funkciók mérete és rentabilitása, ezért először az új, funkcionálisan kibővített programból adódó terek helyét kerestük meg. Ezen tereket vagy térszínen, vagy térszín alatt lehet elhelyezni, ezért vizsgálataink mindkét lehetőséggel számoltak:

felt

Első megközelítésre egy olyan épületet és tömeget akartunk tervezni, ami a kezdetektől fogva átlépi és/vagy megkerüli a Schall féle épület fizikai korlátait. Nem egy meglévő struktúra átalakításával akartunk operálni, hanem azt adottságként elfogadva próbáltunk alkotni egy jól működő rendszert. Ez az attitűd azonban felszínre hozott néhány problémát:

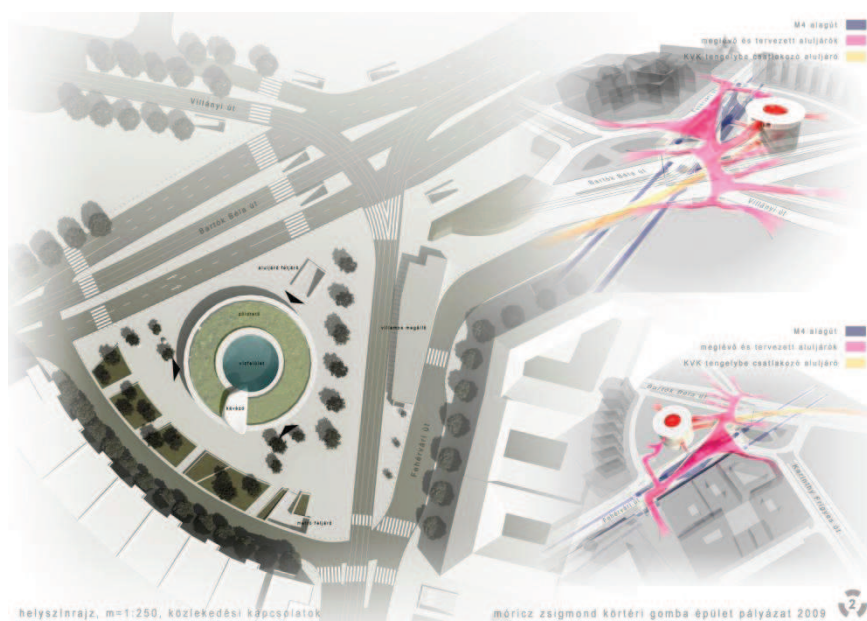
- a térszíni terjeszkedéshez nincs hely, mivel a számunkra hasznos, forgalomtechnológia elől elzárt felület szinte csak maradványként tekinthető az egész Körteret tekintve,
- ha a térszínen bővítünk, csak teoretikus értelemben tarthatnánk meg a Gombát, mivel a kb. 7 méteres, használható sávban semmilyen, nagyobb tömeg

befogadására szolgáló tér nem lenne elhelyezhető, ilyen tér nélkül pedig maga a fejlesztés lehetetlenülhetne el,

- a térszíni bővülés megszüntetheti a körtér körtér jellegét, így elveszítve a Körtér és Gomba jelenlegi karakterét, szimbólum rendszerét.

lent

Ahogy az eddigiekbe is leírtuk, érdemes lenne a KVK-t a teljes fővárosi kulturális rendszerbe bekapcsolni, melyhez a legegyszerűbb és legvalószínűbb csatlakozási pont az új metró, tehát a utca szint alatti kapcsolatok bekötése az épületbe (mind aluljáró, mind metró szempontból) logikusnak tűnik (55. ábra).

55. ábra

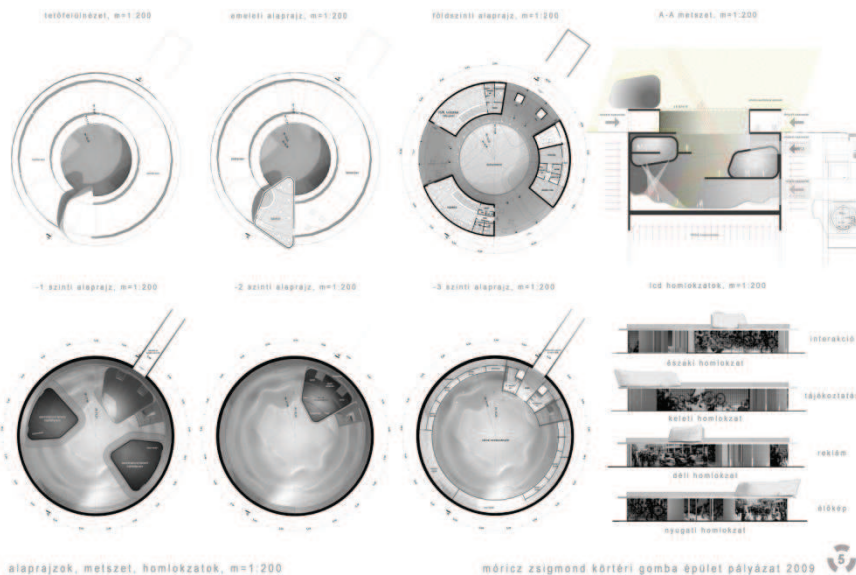
A teljes térrendszer föld alá telepítésével egy energetikailag jól üzemeltethető rendszer alakítható ki (pl.: földhő hasznosítás) Az eddigieket összefoglalva az új házat, mint a KVK tengely "függőleges" kapuját alakítanánk ki, funkcióit rácsatlakoztatva mind a primer közlekedési hálózatokra, mind Budapest kulturális életére.

Funkcionális kialakítás és hasznosítási javaslat az épület gazdaságos, üzemszerű működésének bemutatására

Mint azt korábban leírtuk, az új Gomba épület jövőbeli megvalósulásának kulcsa a benne elhelyezendő új funkciók mérete és rentabilitása, ezért a „funkciómix” összeállítására kiemelt figyelmet fordítottunk. Az általunk tervezett rendeltetési egységeket és tereket egy ötös szempontrendszer szerint választottuk ki:

- illeszkedjenek a Kulturális Város Központ programjához
- minél flexibilisebbek, ezáltal multifunkcionálisak legyenek,
- a flexibilitást ne csak térben, de nappali és esti üzem (esetlegesen 24 órás nyitva tartás) szempontrendszerében is teljesüljön,
- a terület lakosainak és a környező oktatási intézmények fiataljainak szóljanak,
- gazdaságosan üzemeltethetők legyenek.

Fenti szempontrendszer alapján az egyes rendeltetési egységek eloszlása a következőképpen alakult (56. ábra):

56. ábra

a földszinten, a Gomba épületének történeti háromosztatúságát alapul véve helyeztük el a létesítmény üzemeltetéséért felelős helyiségcsoportokat, egy turisztikai és KVK információs pontot,

illetve egy, a létesítmény egészétől függetlenül üzemeltethető Design Kávézót.

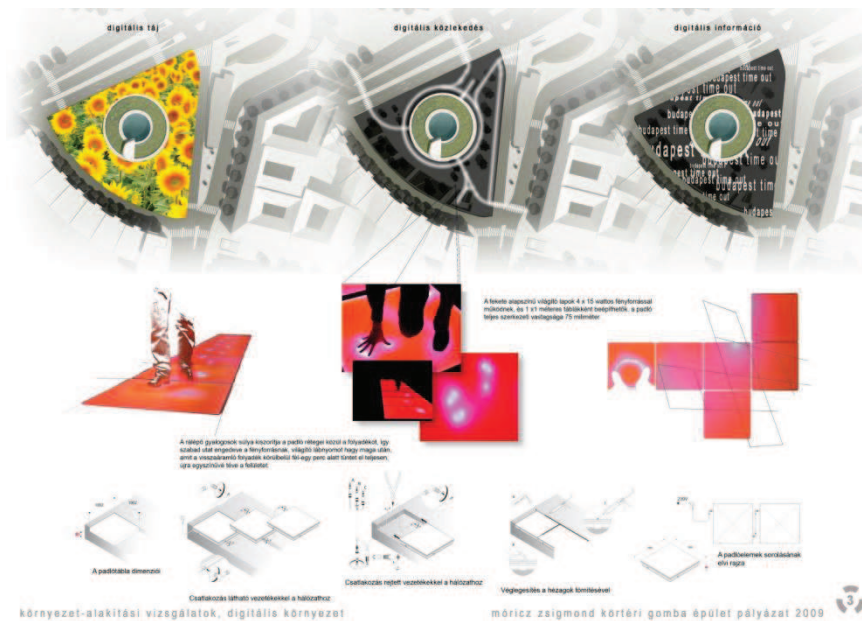
az *alsó szinteken* (-1, -2) helyeztük el azokat a multifunkcionális kapszulákat, melyek a következő funkciókat foglalhatják magukba: előadó és szemináriumi terem, VIP lounge, kiállító tér

a létesítmény *legalsó* (-3) *szintjén* található az a fedett, városi teresedés, mely gyakorlatilag bármilyen, tömeges rendezvénynek helyet tud biztosítani. Ezek közül az általunk javasoltak a következők: hagyományos és digitális kiállító tér, városi találkozóhely, ifjúsági szórakozó hely, kulturális transzfer központ.

Építészeti kialakítás:

Az elemzések, vizsgálatok elkészítése után meggyőződésünké vált, hogy mind műemléki, mind urbanisztikai és építészeti szempontból a térszín alatti növekedés járható út. Ilyen módon nem csak a közlekedési rendszerekbe köthető be könnyen az új létesítmény, de úgy tud egy merőben új, térszín alatti világot teremteni, hogy az elmúlt évtizedek során városi jelképpé vált Gomba épülettel nem konkurál, azt tiszteletben tartja.

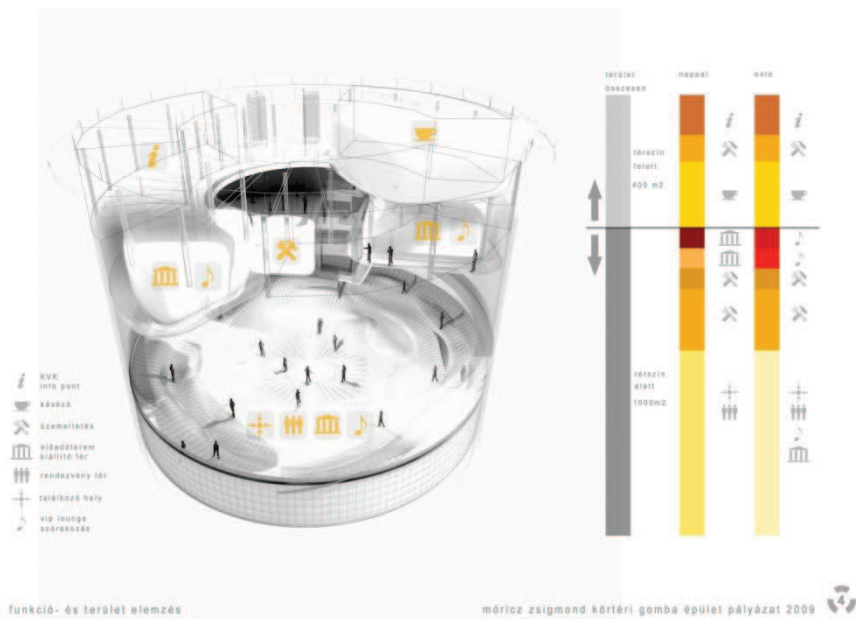
Álláspontunk szerint az épület feladata minél több funkció rugalmas befogadása, ezért kialakítása egyszerűsége, neutralításra törekszik. A környezetében található zöldfelületeket saját környezetében digitális, járható felületekkel egészíti ki, mintegy virtuális, úgynevezett Light Fader térburkolatot létrehozva (57. ábra).

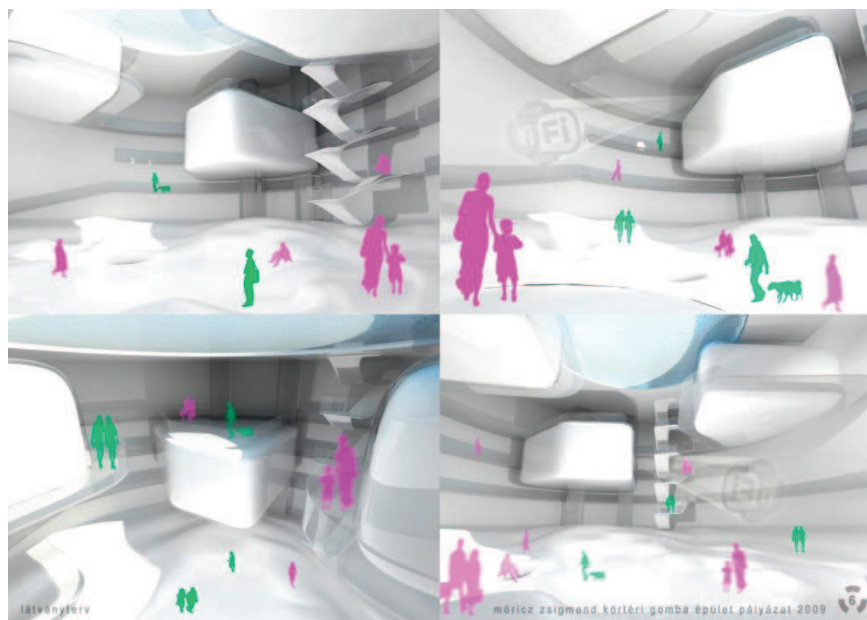
57. ábra

Ez a felület lehetőséget biztosít bármilyen információ, illetve képi megjelenítésre, legyen az akár egy virágos mező, vagy akár a fő gyalogos útvonalak megjelenítése.

A térszín alatti, a felszín életétől izoláltan létrehozott építészeti világ mind színhasználatban, mind formavilágát tekintve egyszerűsége törekszik (58. ábra), célja, hogy minél több funkció számára tudjon egyidejűleg platformot teremteni. Térstruktúráját tekintve a létesítmény – figyelembe véve a telekhatárokat és tulajdoni viszonyokat – a történeti épület alatt létrehozott térbe integrált kapszula (59. ábra) rendszerrel operál, melyek célja szintén a különböző, egymástól eltérő funkciók azonos időben történő kiszolgálása.

58. ábra

59. ábra

Ez a semlegességre törekvő építészeti design a földszinti, műemléki tömeggel a kávézó kapszulájának rokon formavilága által kommunikál, mintegy egységbe fogva régit és újat. Mivel - véleményünk szerint - a helyszín kulcsa a folyamatos változás (főként az új 4-es metrómegálló okán), az erre adható (egyik) jó válasz nem csak épített térbeli dolgokra reagál, hanem olyan, időleges, esetenként szinte virtuális eseményekre, mint a közlekedés, egy, a tér mellett elhaladó villamos, a metróból lökés szerűen kiáramló embertömeg, forgalmi dugó, meteorológiai

adottságok. Ez a kommunikációs felületet egy, a megtartandó tektonikát kibővítő, abból irányítottan kivetülő, a Móricz Zsigmond tér egészére (épített és nem épített elemek) reagáló épület részeként képzeltük el.

Olyan házat képzeltünk el, mely vállalja a könnyű azonosíthatóságot (mivel a KVK egyik hídfője lesz), mely színben, hangnemben, kommunikációjában egyaránt változni képes. Egy, a belső és külső aktivitásra elvontan reagáló házat, mely fő motívuma (és önkifejező eszköze) egy interaktív felülettel bíró köpeny, melyen belül az egyes funkcionális egységek belső egységként (kapszulaként) akár elmozdíthatók

Érdekes kérdés lenne annak vizsgálata is, hogy a teljes kulturális tengely mentén megjeleníteni az eddigiek során taglalt rendszert, a kulcsfontosságú helyekre telepítve kisebb, hason formavilágú elemeket, melyek rendeltetése hármass:

- kommunikálja az épületben és környezetében történő eseményeket,
- az egész kulturális tengelyt egy rendszerbe foghatná, magában hordozva annak bővítési lehetőségét is,
- akár virtuális kapcsolatot is létrehozhatna a város más részein lévő, hasonlórú események és létesítmények között, segítve az ilyen programokra nyitott emberek tájékozódását az amúgy nem túl jól kommunikált budapesti kulturális és művészeti életben.

Műemlékvédelmi szempontok:

A Gomba épületének műemléki védettsége, annak megóvása kiemelt szempont volt tervező csapatunk számára, ezért célul tűztük ki történeti állapotának helyreállítását, természetesen figyelembe véve a XXI. század technológiai és építészeti kihívásait. Az épület rekonstrukciója során egy olyan, az eredeti kialakítást helyreállító rendszerben gondolkodtunk, mely mindössze két, apróbb változtatással szerves részévé válik építészeti koncepcióknak. Ez a két módosítás a központi rotunda opeion szerű, üveg medencével történő átalakítása, illetve annak az LCD technológián alapuló homlokzati üveghártyának a kialakítása, melynek kiemelt szerep jut az épület és környezete közötti interakcióban.

Összegzés:

vizsgálati szempont	leírás
típus	modul alapú
rendeltetés	Vegyes funkciójú, szolgáltató épület
téralkotás	megélt, megformált (konvex), szociális
reláció	alárendelt
jelentés	elvont építészeti absztrakció
eszközök	anyaghasználat, formaképzés

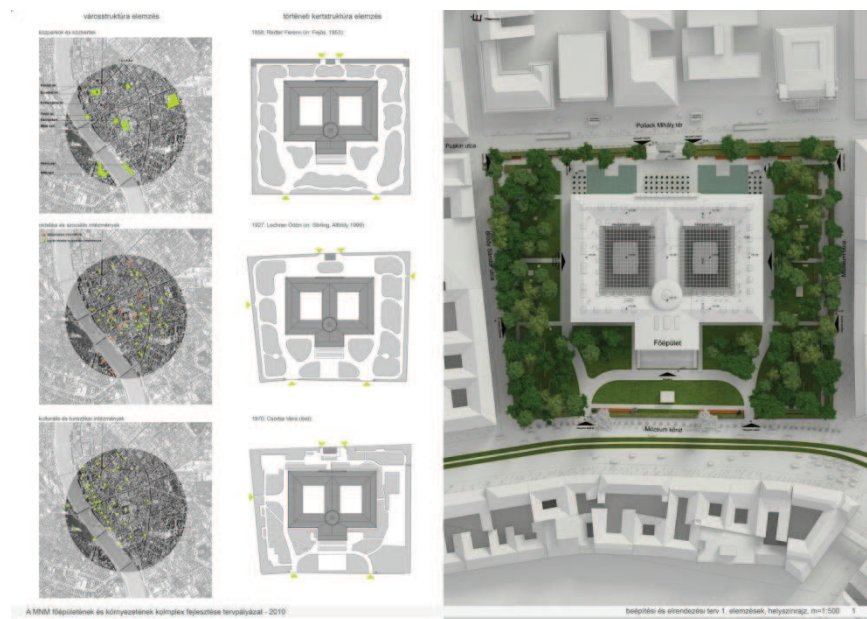
A tervben közreműködők listáját lásd: Mellékletek 14. pontja.

9_3: Magyar Nemzeti Múzeum pályázat, Mérték Építészeti Stúdió, megvételt nyert pályamű, 2010

Részlet az építészeti műleírásból:

Bevezetés

A Magyar Nemzeti Múzeum, amelynek épülete a magyar építészettörténet egyik legkiemelkedőbb emléke, s amely intézményként is kiemelkedő szerepű a magyar köz- és kultúrtörténetben, jelen pályázat keretében újulhat meg (60. ábra). E pályázat célja azoknak az igényeknek a kielégítése, amelyeket a múzeum legutóbbi nagy felújítása során nem, vagy kevésbé vettek figyelembe. Ezek — a kert elmaradt felújításán túl — két csoportba sorolhatók. Az egyik, az ún. közönségbarát funkciók csoportja, amelyek a múzeum látogatók kényelmét szolgálják, a másik az állandó- és változó kiállításoknak a megváltozott arányára vonatkoznak. Mindkét csoport a közönségnek a múzeummal szemben támasztott új igényeivel kapcsolatos.

60. ábra

Azok a tendenciák, amelyek itt a pályázati kiírásban konkrét elvárásaként fogalmaztattak meg, a műveltség megváltozott fogalmával függenek össze, s a múzeumok a múlt század nyolcvanas éve óta reagálnak rájuk világszerte. Ezek Magyarországon az ezredforduló után jelentek meg nagy erővel, s

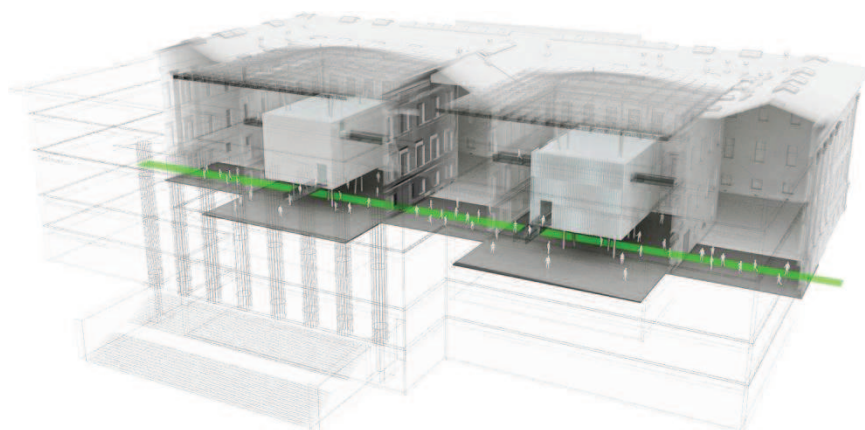
nem véletlen, hogy a Nemzeti Múzeumnak a nyolcvanas évek közepétől megfogalmazott, s 1995-től építészeti tervben is kifejezett felújítása ezeket a múzeumi alapfunkciók – az állandó kiállítások, a múzeumi raktárak, műhelyek és munkahelyek mögé sorolta, s bár e területen is pozitív változásokat hozott, azok azonban nem bizonyultak elegendőnek.

Az északi és déli udvarok hasznosításának lehetősége

A pályázatban megfogalmazott igények közül először tehát azokat kell műemléki szempontból szemügyre venni, amelyek a Nemzeti Múzeum beépített területének növelésére vonatkoznak, s ezek közt hangsúllyal az udvarok befedését, beépítését. Pollack Mihály épületkompozíciójában az udvarok másodlagos szerepűek, önálló funkciójuk mindössze annyi, hogy mentükben hosszú kétmenetes szárnyakat helyezhessen el, s folyosóiknak egyenletes és jó megvilágítást biztosítson. Az épület földszintje a múzeum üzemi részét alkotta, az udvarokra tehát elvben múzeumlátogató nem léphetett, s ez az udvari homlokzatok kialakításán is tükröződött, az ablaksorok egyszerű kialakításában, keretezésük s a szintek közti párkányok tartózkodó, szinte semleges formálásában.

Az udvarok befedése, tágas felületük és bőséges kubusuk emeltebb szintű használata a múzeum új igényeinek kielégítésére természetes irány tehát, s Pollack Mihály építészeti kompozícióját nem érinti, ha a beépítés az eredeti funkciót, azaz a környező épületszárnyak jó bevilágítását nem befolyásolja, valamint, ha az eredeti kompozíció hangsúlyait nem alakítja át.

A pályázatunkban megfogalmazott javaslat ezeket a szempontokat vette figyelembe, s érvényesítette építészeti eszközökkel:

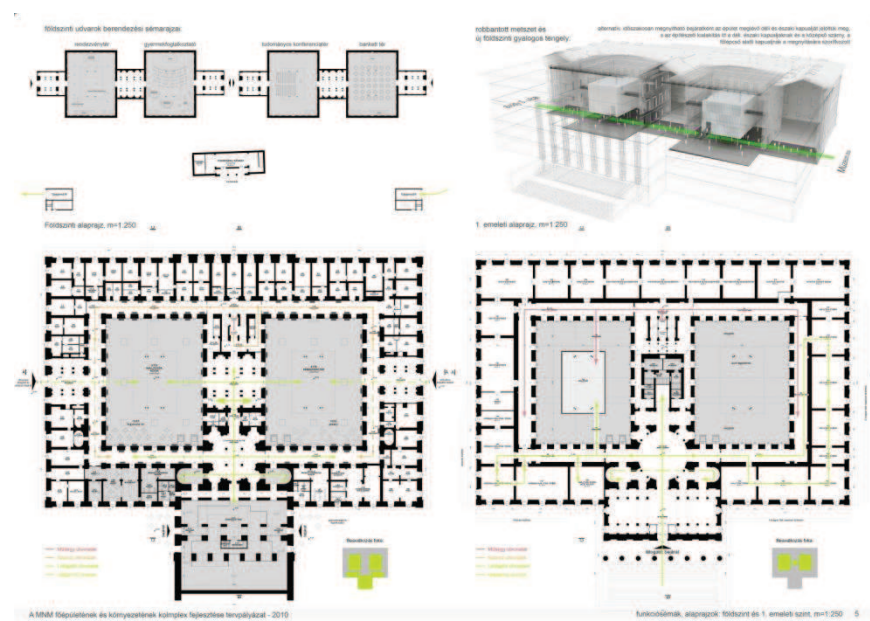

61. ábra

- a befedett udvaron belül szabadon elhelyezett, azaz a homlokzatokhoz képest lebegő kapszula (61. ábra) az udvarok körül fekvő folyosók bevilágítását alig csökkenti
- a változó kiállításokat illetve előadásokat befogadó kapszulák(61. ábra) az első és a második emeleti szinthez kapcsolódnak , azaz látogatóik az eredeti épület főbejáratán, előcsarnokán keresztül jutnak a kapszula első, s főlépcsőjén és kupolatermén áthaladva a kapszula második szintjéhez, azaz részesülnek a Pollack-i épületkompozíció fő látványaiban.
- a karcsú oszlopokra épített kapszulák új építészeti élménnyel gazdagítják az eddig mellékes szerepű udvarokat, amelyeknek a múzeum eredeti szövetébe való ízesülését a földszinti udvarfalak kőtárként való használata biztosítja.

A múzeum meglévő főbejáratának építészeti vizsgálata, alternatív bejáratok lehetőségének keresése

Ez átvezet a pályázatban megfogalmazott kívánalmak másik csoportjának műemléki szempontú értékeléséhez. A pályázat kiírói ugyanis előírták, hogy a pályázók vizsgálják meg alternatív bejárat/ok kialakításának lehetőségét, a múzeum közönségfogadó funkcióinak bővítésével kapcsolatban. Ez műemléki szempontból a múzeum főlépcsőjének, előcsarnokának, s az abból nyíló tereknek a kikerülését eredményezheti.

62. ábra

Véleményünk szerint a Nemzeti Múzeum építészeti kompozíciója és múzeumi mondandója nagyon szorosan összefügg, azaz a múzeumépület látványa, főlépcsője, s a kapuja mögött föltáruló tereinek kompozíciója a magyar föld történetét és Magyarország történetét bemutató kiállításokkal egyenlő fontosságú élmény. Ezért alternatív, időszakosan megnyitható bejáratként az épület meglévő déli és északi kapualját jelöltük meg (62. ábra), s az építészeti kialakítás itt a déli, északi kapualjaknak és a középső szárny, a főlépcső alatti kapualjnak a megnyitására szorítkozott. Célunk ezáltal egy új, a kerttel időszakosan együtt dogozó kereszt tengely létrehozása volt. A pályázatunkban megfogalmazott javaslat ezért a múzeumi rendezvényeket választotta kétfelé, s a múzeumi kiállítás-látogatók számára a főlépcsőt és a hagyományos főbejáratot tartja meg egyedülként, a déli és északi kertből nyíló földszinti mellékbejáratokat pedig az alkalmi, nagy tömegeket vonzó rendezvények számára kívánja megnyitni. Az udvarok így két felhasználást nyernek:

- egy mindennapit, amikor a középső szárny és a főhomlokzati szárny földszinti folyosóiról közelíti meg őket a közönség, s ott a déli udvarban mobil játékteret, az északiban a múzeumi kávézó nyári kiülő-terét, a falakon pedig római kőtárat talál
- s egy rendezvényekhez kapcsolódót, amelyek alkalmával az udvarok a kert és az észak- déli kapualjak felől bejárhatók, s akkor a két udvar az alkalomra tervezett berendezéssel bír

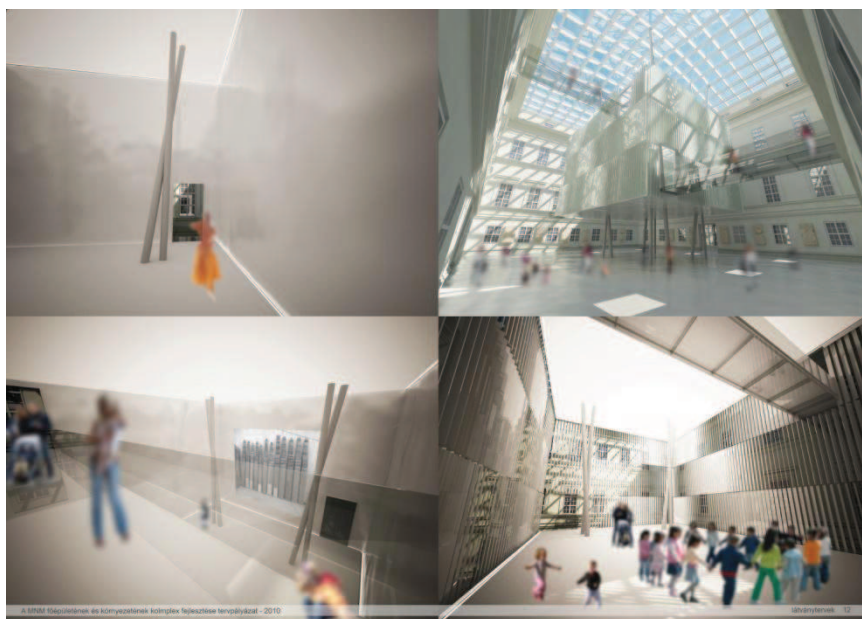
Az új, XXI. századi követelményeknek megfelelően új funkciókkal látjuk el a múzeum épületét. és annak környezetét Az udvarokhoz térszínen kapcsolódva a következő rendeltetési egységek találhatóak:

- Északi udvar és kapszula: kávézó, múzeum shop, időszakos kiállítótér (63. ábra).

63. ábra

— Déli udvar és kapszula: gyermekmegőrző és foglalkoztató, multifunkcionális konferencia terem (64. ábra).

64. ábra

Az újonnan kialakított, a főlépcső tere alatt elhelyezett étterem és 250 adagos konyha mindkét udvarból, valamint a múzeumkert felől is jól megközelíthető.

Új térszín alatti és feletti közönségforgalmi terek létesítése, régiek átalakítása, továbbá a belső terek funkcionális átalakításának

A kiírásban megfogalmazott követelmények egy csoportja a múzeum belső közlekedésének átalakítására, a közönségforgalom biztonságára és a kiállítások áttekinthető sorozatának kialakítására vonatkozott. Szükségesnek tartotta az első emeleti állandó kiállítások egymás mellé sorolását, hogy a látogatók folyamatosan járassák körül az épületet, s ennek érdekében indokoltnak mondta a fotótár és a szomszédos funkciók —a hangszertár és a fegyvertár— áttelepítését, a második emeleten pedig a folyosók beépítéseinek eltávolítását kérte.

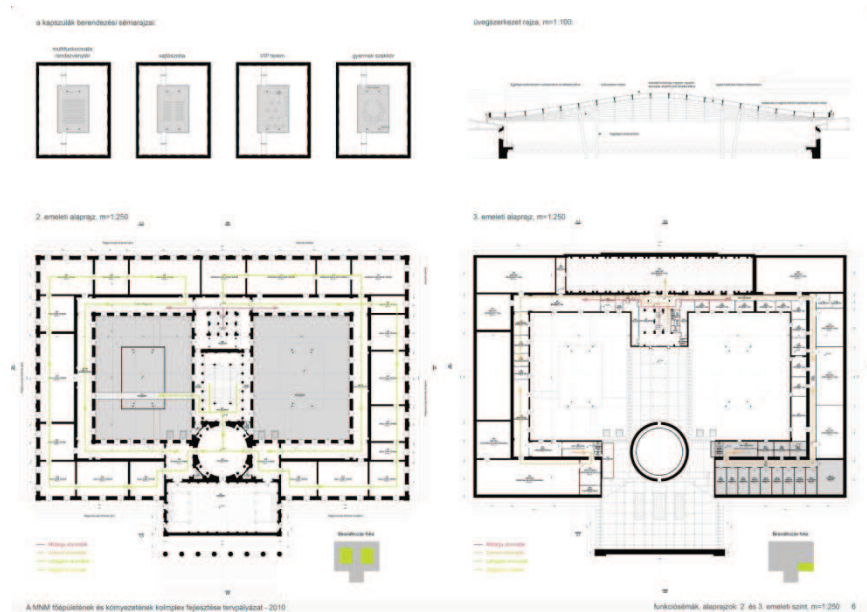
Elemzésünk a múzeum közönségforgalmi rendjét alapvetően jónak találta, azt a rendet, amely szerint a főbejáraton keresztül érkező látogató a földszinten kap ruhatárat, s onnan az első és a második emeletre visszatérve érheti el a múzeum legtöbb kiállítását. Igen rossznak találtuk viszont a gépi közlekedést, a liftellátottságot, s ezt két fajta módon újítottuk meg.

- eltávolítottuk a főbejárat szájában a főhomlokzati szárny és a hátsó szárny közti másodlagos beépítéseket és kisebb, másodlagos funkciókat, s ezzel bekapcsoltuk a függőleges forgalomba a meglévő hátsó liftet, amely eddig csak az üzemi közlekedést szolgálta.
- négy új liftet terveztünk a főhomlokzati szárny udvari oldalán, amelyek az első emeletről a földszinti kiszolgáló egységekhez, a lapidáriumokhoz, valamint az első és második emeleti kiállítások előtereikhez viszik a látogatót. Az első emeleten az előcsarnok udvari folyosóterében, a második emeleten az un. kandallós termekben van a liftek megállója. Ez szintenként négy ablak ajtóvá alakításával jár, s ezt az átalakítást műemléki szempontból elenyésző kárral járó átalakításnak gondoljuk.

Elemzésünk a múzeum állandó és változó kiállításainak helyét, s rendjét is megfelelőnek találta, valamint értékesnek a régészeti könyvtár hagyományos, a fegyvertár, a hangszertár és a fotótár jelenlegi elhelyezését.

A régészeti könyvtár, a hangszertár, a fegyvertár és a fotótár kiválóan hasznosítja a múzeum első emeletének nagy belmagasságát, s ezt hol történeti értékű kétszintes elrendezéssel, nagy értékű régi bútorokkal

A múzeum három nagy állandó kiállítása az épület legfontosabb, központi teremsorait foglalja el, s bejárataik úgy nyílnak, hogy a hozzájuk közeledő látogató a reprezentatív „megkomponált építészeti térsort járja végig (65. ábra).

65. ábra

Az első emeleti nagy kiállítás az előcsarnokban kezdődik — s mai, alkalmi megcsonkításától eltérően, tervszerűen — ott is végződik: az L alaprajzú teremsort bejárva a széles folyosón halad visszafelé az előcsarnokig. Kihhasználja azt az adottságot, hogy a Pollack tervezte folyosók szobányi szélességűek, s ezért kiállításra kiváltképp alkalmasak. Ugyanígy alakították ki a második emeleten a középkori kiállítást, amely a kupolaterem oldalán a kandallós teremből indul, s ott is ér véget. Helyesen: az újkori kiállítás a kupolaterem másik oldalán, az ottani kandallós teremben indul.

Az újkori kiállítás a hozzá tartozó folyosót kabinetsorként használja, s különféle, többnyire csupán paravánnal kialakított falakkal osztja több részre, a végéhez pedig egy leválasztott legújabbkori kiállítás, s a magyar Nobel díjasoknak a folyosóból lefalazott-lerekesztett kiállítása kapcsolódik. Ez a kiállítás mutatja, hogy a folyosók kabinetszerű használata helytelen, mind a nézők eligazodása, mind a menekülés szempontjából.

A pályázat kiírásában foglalt követelményeket ezért két részre bontottuk: a közlekedés és a menekülés biztonsága érdekében

- megszüntettünk minden másodlagos elfalazást és paravánfalat a főlépcsőházi szárnyban mindhárom szinten
- vészkijáratot nyitottunk az első emeleten a régészeti kiállításból a fotótár folyosójára
- a közönségforgalom számára nyitottuk meg a második emeleten a harmadik emeletre vezető lépcsőházak előterét

- megszüntettünk minden másodlagos elfalazást és paravánfalat az újkori-legújabbkori kiállításban

A közönségforgalom szempontjából pedig javasoljuk, hogy a második emeleti újkori kiállítást, legújabbkori kiállítást és a Nobel díjasok kiállítását egymás folytatásaként állítsák ki, s a hármas kiállítást U alaprajzú terem sor → folyosó sorrendben fordítsák vissza úgy, hogy annak kijárata az északi kandallós teremben legyen.

A múzeum jelenlegi változó kiállításai ugyancsak megfelelőek: az első emeleti termek a Széchenyi teremmel és a mögöttük fekvőkkel kamarakiállításnak kiválóak, a második emeleti Nádor terem nagyobb változó kiállítások számára ugyancsak. Pályázatunk e mellett új kiállítási termeket is tartalmaz

- római kőtárat az északi és déli udvar falain
- régészeti kiállításnak alkalmas kiállítótermet az északi udvar alatt a -1-es szinten, a Dobozi Miklós tervezte római kiállítás mintájára és elrendezésével
- új, felülvilágított változó kiállítási termet az északi udvar fölötti kapszulában.

Annak érdekében, hogy az eddig felsorolt, új funkciók elhelyezése a történeti épületen belül biztosítható legyen, tervünk a -1 szintű, valamint a földszinti restaurátori műhelyek esteleges más épületbe történő áttelepítésével számol.

Az épület kiszolgáló-logisztikai funkcióinak bővítése és a kerthasználatot akadályozó gépkocsik elhelyezése:

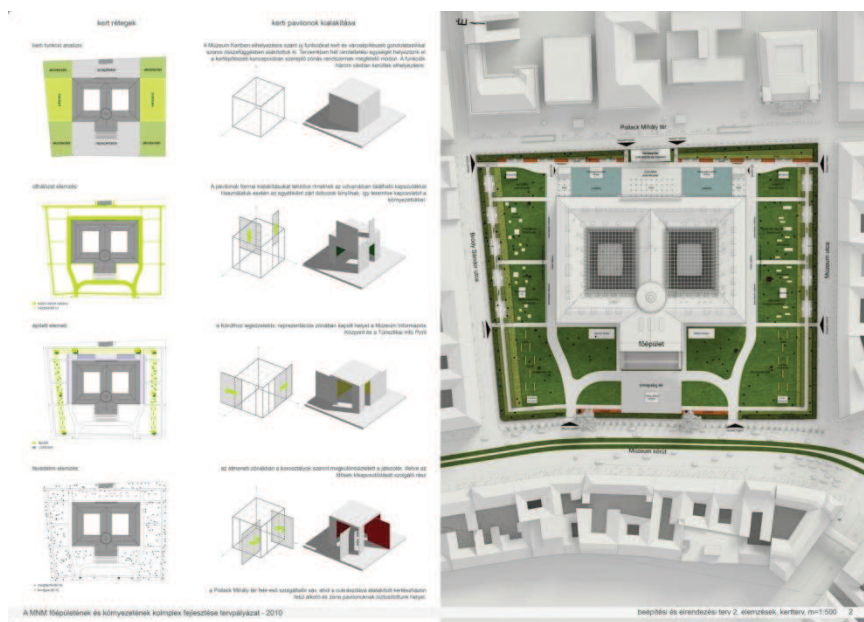
Az épületen kívül helyet kapó kiszolgáló és logisztikai funkció elhelyezésére tett javaslatunkat a következő szempontok mérlegelése után alakítottuk ki:

- a lehető legkevesebb számú fa kivágása
- műtárgy szállítási útvonalak hely és kapcsolódása a történeti épület műtárgymozgatási útvonalaihoz
- lehető legjobb közlekedési kapcsolatok a környező utcákkal
- műemlékvédelmi szempontok (Batthyány villa pince rendszerének megóvása az esetleges hasznosíthatóság érdekében)

Fent szempontok alapján javaslatunk egy két szintes, a két domináns funkciót (átmenő raktárak, parkolás) a lehető legkisebb alapterület érdekében szintben elválasztó rendszer, melynek helyét az épület Polack Mihály tér felőli oldalán alakítottunk ki. A térszín alatti funkciók megközelítése átmenő jelleggel, liftes gépjármű mozgatással történni, mivel a rámpás megközelítést véleményünk szerint sem kertépítészeti, sem forgalomtechnikai szempontból nem elfogadható

A múzeumépület, a múzeumkert és a környező utcákról történő bejáratok megnyitásának problematikája, a belső közönségforgalmi terek feltárása, a kerthez kapcsolódó-kapcsolható létesítmények hasznosítási koncepciója:

A Múzeum Kertben elhelyezésre szánt új funkciókat kert és városépítészeti gondolatainkkal szoros összefüggésben alakítottuk ki. Terveinkben hét rendeltetési egységet helyeztünk el a kertépítészeti koncepcióban szereplő zónás rendszernek megfelelő módon. A funkciók három sávban kerültek elhelyezésre (66. ábra):

66. ábra

- a Körúthoz legközelebbi, reprezentációs zónában kapott helyet a Múzeum Információs Központ és a Túrisztikai Info Pont

- az átmeneti zónákban a korosztályok szerint megkülönböztetett a játszótér, illetve az Idősek kikapcsolódását szolgáló rész
- a Pollack Mihály tér felé eső szolgáltatói sáv, ahol a cukrászdává átalakított kertészházon felül alkotó és zene pavilonoknak biztosítottunk helyet.

A pavilonok formai kialakításukat tekintve rímelnék az udvarokban található kapszulákkal. Használatuk esetén az egyébként zárt dobozok kinyílnak, így teremtve kapcsolatot a környezetükkel.

Összegzés:

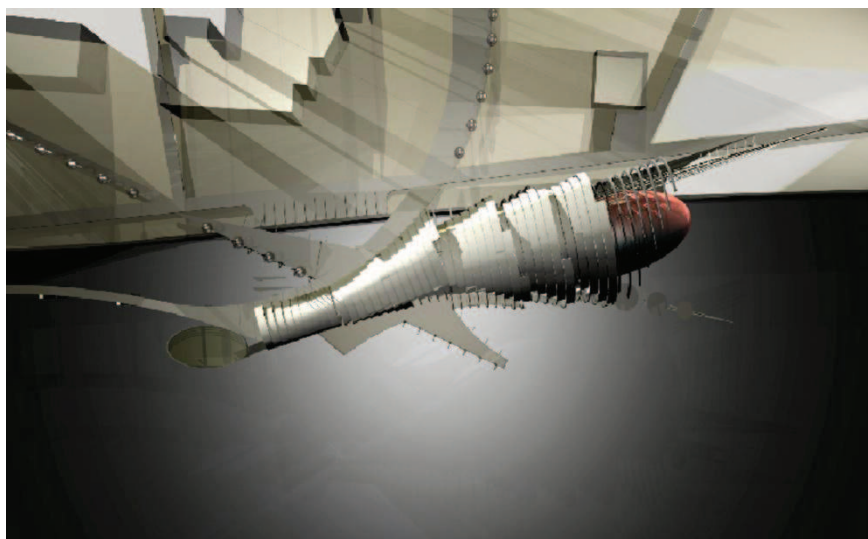
vizsgálati szempont	leírás
típus	additív
rendeltetés	Időszakos kiállítótér
téralkotás	megformált (konvex), szociális
reláció	alá rendelt
jelentés	Neutrális identitás, tisztelet a történeti iránt
eszközök	anyag és színhasználat, formaképzés

A tervben közreműködők listáját lásd: Mellékletek 14. pontja.

9_4.: További saját alkotások

Az előző fejezetben részletesen ismertetett példákon felül több, a kutatási témámhoz kapcsolható tervet is készítettem. Ezen tervek bemutatása - még ha csak említés szinten is - mindenképpen fontos része a kapszulaépítészettel kapcsolatos kutatásaimnak.

Graphisoft pályázat, Paulinyi Gergely - Nagy Márton, 2001

67. ábra

A Graphisoft Rt. által kiírt pályázat során egy 300 fős, félig a vízre telepítendő konferencia központot volt a tervezési feladat. A konferenciatermet, mint a ház többszörösen hajlított titánhéjától eltartott kapszulát alakítottuk ki.

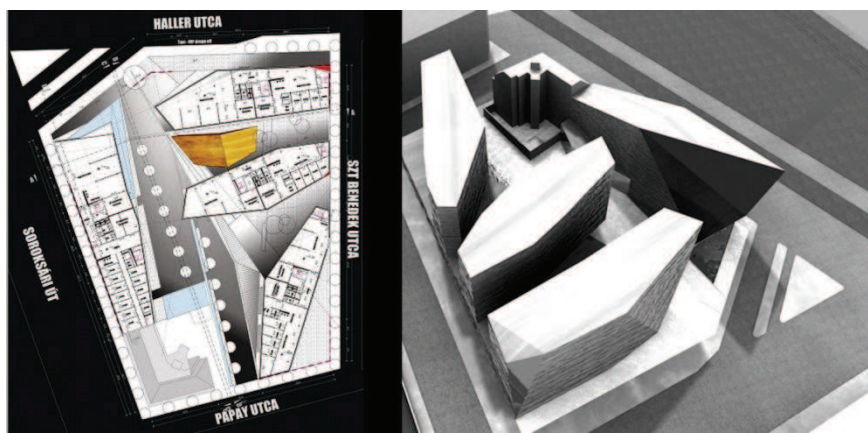
DUNA BAY pályázat, II. helyezés, Paulinyi Gergely, Mérték, 2003

68. ábra

A tervezés során egy egész városrészt kellett építészeti megfogalmazni. Konceptiónkban a városszövet szempontjából legfontosabb helyekre kerültek azon térelemek (kapszulák), melyek által a fejlesztés tagolhatóvá vált.

HALLER KERT pályázat ,megvétel, Paulinyi Gergely - Dr. Reith András, Mérték, 2004

69. ábra

Az AIG Lincoln, valamint a Magyar Építész Kamara által kiírt meghívásos pályázat témája a Haller utca és a Soroksári út által határolt telek építészeti megfogalmazása volt. A Szabályozási Terv laza megkötései lehetőséget biztosított a 38,000 m²-es bruttó területű irodaház tömegeinek szabadabb kezeléséhez. Ezen

tömbök közé került be a konferenciatermet magába foglaló kapszula.

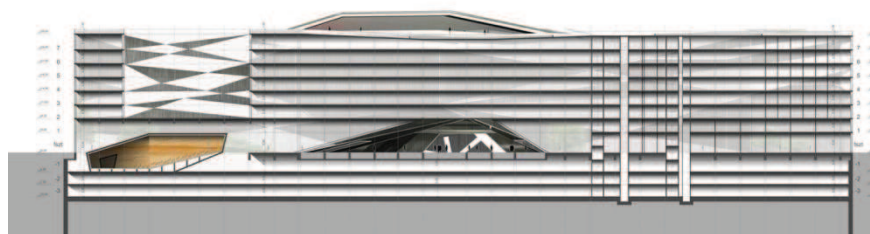
RESIDENCE PALACE, BRÜSSZEL, pályázat, II. forduló, Paulinyi Gergely - Dr. Reith András, Mérték, 2005

70. ábra

A feladat az Európai Unió központi, brüsszeli székhelyű igazgatási épületének megtervezése volt. A tervezési helyszín, közel az Európai Parlamenthez, a Rue de Loi-n található, mely sugárútra az elmúlt években számtalan egyéb, az EU apparátusához tartozó létesítmény épült fel. A kiírás szerint átalakítandó „L” alaprajzú Residence Palace 30-as években elkészült tömbje szolgáltatta az alapot az új funkciót befoglaló, az eredeti épületnél majd kétszer nagyobb területű komplexumnak. Tervezési koncepciónk, üvegfalal négyzet alaprajzúvá kiegészítve a meglévő és megtartandó épületszárnyakat, annak belső udvarára helyez el egy központi kapszulát.

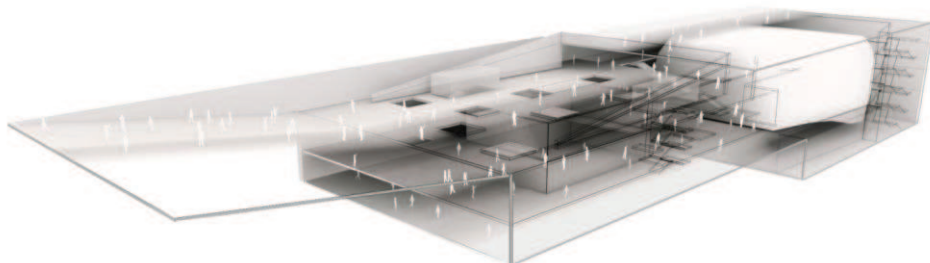
CORVIN TUDÁSPARK, BUDAPEST, meghívásos pályázat, II. helyezés, Paulinyi Gergely - Dr. Reith András, Mérték, 2006

71. ábra

A Futureal Holding Zrt. által, a Corvin sétány lezárását adó Tudáspark tömbjére kiírt pályázatra a Zoboki, Demeter és Társaik Építésziroda, valamint a Finta Stúdió mellett kaptunk Reith András barátommal meghívást. Az közel 100.000 m²-es épület a Bókai János, a Práter, a Szigony, illetve a Tömő utca közötti területen került kialakításra. Az egyszerű irodaházak funkcionális összekapcsolásán túlmutató telepítés két lehetőséget dolgoz fel: egy, a funkciókat szövetszerűen összekötő, illetve egy magasházakkal operáló verziót. Mindkét bemutatott lehetőség kiemelten fontos eleme a kapszulába integrált konferencia terem.

NAGYFELSZÍNI VÍZTISZTÍTÓ MŰ, pályázat, I. helyezés,
Paulinyi Gergely - Dr. Reith András, Mérték, 2010

72. ábra

A pályázat elkészítése során célunk egy ökológiai elvek alapján működő mintaberuházás létrehozása volt, amely a legújabb kutatási eredményeket, technológiákat és városfejlesztési szemléleteket felhasználva innovatív módon válaszol a 21. század legnagyobb kihívásaira: a klímaváltozásra és a természeti erőforrások túlhasználatára. Olyan hosszútávon is fenntartható rendszert kívánunk létrehozni, melynek használói maradéktalanul élvezhetik a modern életforma kényelmét anélkül, hogy korlátoznák a jövő nemzedékek lehetőségeit. Ezen elvek fényében a területen elhelyezett számos egyéb funkció mellett a konferencia központ kapszuláját térszín alatt helyeztük el.

10_ Mestermunka II.: Prestige Jachtkikötő

Részlet az építészeti műleírásból:

Előzmények:

- A területre készített KVSZ és KSZT, Budapest Főváros XIII. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 37/2001.(X.20) ÖK rendelete
- Egyeztetés Arató György Főépítész Úrral
- Vázlattevérv tervtanácsi bemutatása (opponens: Koris János, építész)
- ÁNTSZ egyeztetés
- Tűzoltó egyeztetés
- Kikötő létesítésének engedélye
- Építési engedély (engedély száma: V-1023/5/2005)
- KSZT módosítás
- További hatósági egyeztetések

Tulajdonos, építtető

Part Kft, 1051 Budapest, Nádor u. 13.

Telepítés, beépítés, funkció:

- Az épületet Budapest L2-XIII-K1 övezetében helyeztük el a 25964/11 hrsz-ú telken szabadon álló beépítéssel.
- Az épület kikötőépület.
- Személygépkocsi tárolás az épülethez csatlakozó közhasználatú parkolóban történik. Az OTÉK szerinti parkolóigény az engedélyezési tervhez tartozó parkolási mérleg szerint biztosított.

Tájékoztató adatok

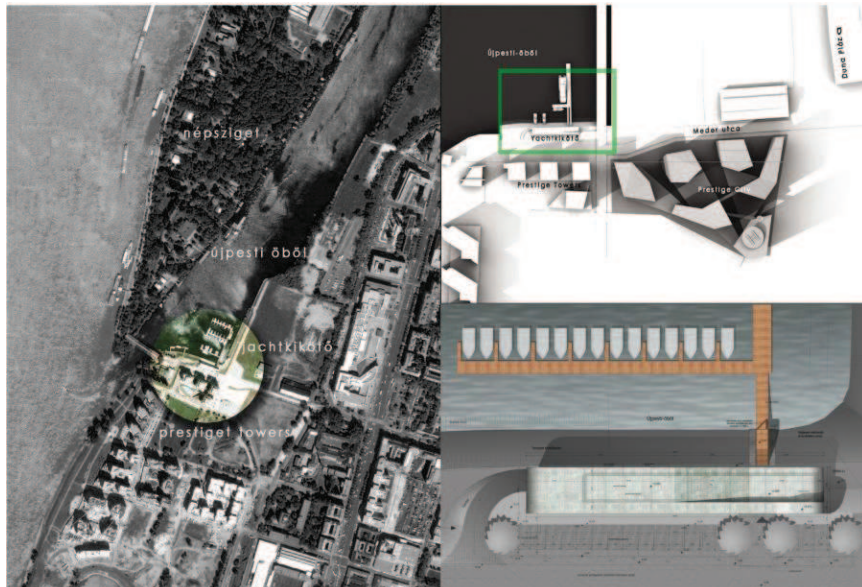
Tervezett KSZT és kiviteli terv szerinti adatok:

Övezeti besorolás:	L3-XIII
Beépítés módja:	szabadon álló beépítés
Telek területe:	1041 m ²
(minimális kialakítható telekméret 1000 m ²)	

Szintterületi mutató:	2 m ² /m ²
Max. bruttó szintterület:	2082 m ²
Tervezett bruttó szintterület: (175,28+355,06)	530,34 m ²
Tervezett szintterületi mutató:	0,509m ² /m ²
Szintek száma:	2 (pince+fszt)
Beépítési százalék:	40 %
Tervezett beépítési százalék:	16,83 %
Beépíthető alapterület:	1041x0,4=416 m ²
Beépített alapterület:	175,28 m ²
Max. építménymagasság:	6 m
Építménymagasságot igazoló számítás:	
H=F/V= 553,516/111,3=	4,97 m
±0,00 = 106,2 mBf	
Földszinti padlószint:	+0,00 m
Parkolóigény:	11db
Tervezett parkolóhelyek száma:	18db

A helyszín:

A Prestige Pier kikötőépület tervezési helyszíne a XIII. kerületi Meder utca mellett (73. ábra), az Újpesti öböl partján helyezkedik

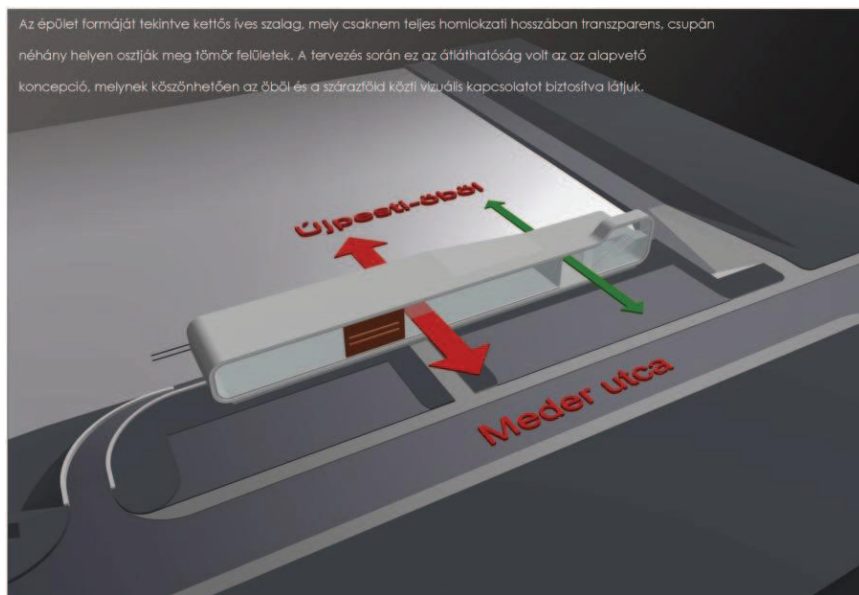

73. ábra

el. Több, szintén a Transelektro csoport érdekeltségébe tartozó fejlesztéssel együttesen fog elkészülni, első ütemeként az egész városrészt rehabilitálni kívánó luxusberuházásoknak. Az épület szellemisége, formahasználata ezt az előremutató beruházói szándékot kívánja kielégíteni, racionális, de mégis innovatív technológiák felhasználásával. Ezen technológiák kiválasztása során törekedtünk az újszerű, magas igény szintet képviselő termékek és anyagok betervezésére, melyek megfelelő kivitelezéssel az épület exkluzív jellegét hivatottak jelképezni.

Tömegalakítás:

Az épület a part felől földszintes, míg a víz felől konzolos, kétszintes (81. ábra) tömegként jelenik meg.

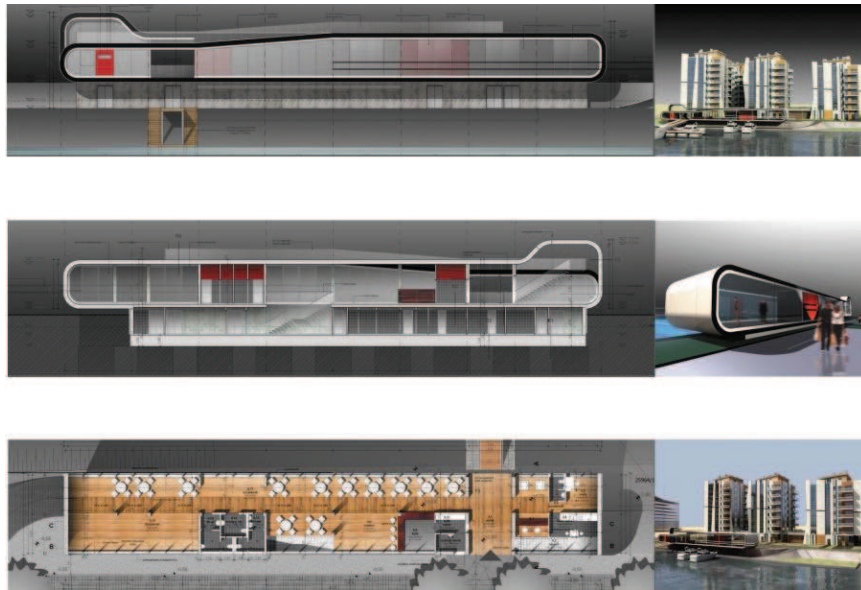
74. ábra

Formáját tekintve kettős íves (74, 78, 79. ábra) szalag, mely csaknem teljes homlokzati hosszában transzparens, csupán néhány helyen osztják meg tömör felületek. Ez az átláthatóság alapvető koncepció, melynek köszönhetően az öböl és a szárazföld közti vizuális kapcsolatot biztosítva látjuk.

Az épület nem csak tömegképzésében és anyaghasználatában, de alaprajzi elrendezésében (75. ábra) is törekszik az egyszerűsége. Ezen tervezési elv mentén a formát sehol nem törlik meg gépészeti és egyéb felépítmények.

Az épület tömegalakításának szintén domináns alkotóeleme a közterülettel szerves kapcsolatban lévő nyitott átjáró, mely részben az épület főbejáratát jelöli ki, részben pedig a kikötőpontokhoz

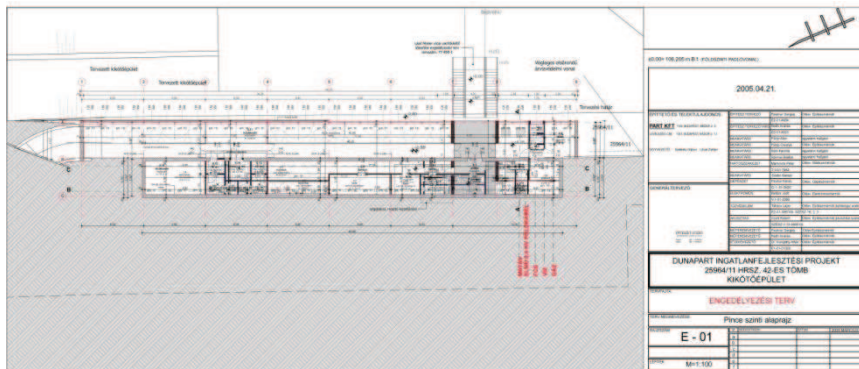
történő lejutást is biztosítja az épülethez csatlakozó lépcsőtornyon keresztül.

75. ábra

Alaprajzi kialakítás:

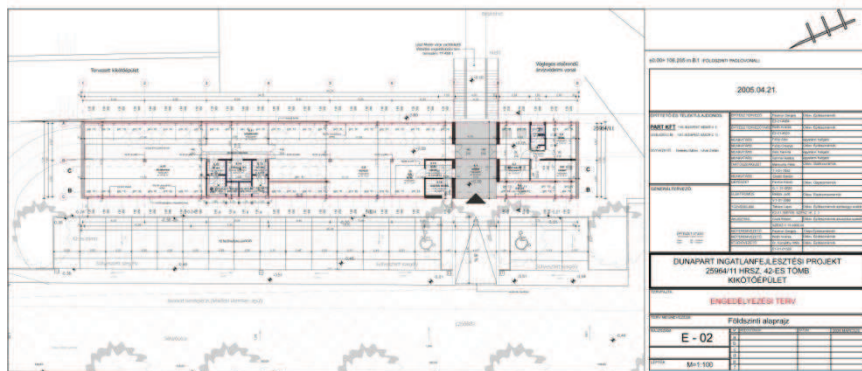
A kikötő szervíz funkcióit ellátó helyiségek az ún. *pinceszinten* (a Duna felől a földszinten) kerülnek elhelyezésre (76. ábra). Itt található többek között a szervíz út felől megközelíthető kerti raktár, és a szelektív hulladéktároló, valamint az épület hosszanti közlekedőjére felfűzött további helyiségek: mosdók, zuhanyzók és egy szennyvízkiöntő a hajóval érkezők számára, a büfé szociális

76. ábra

blokkja . A kazánház, illetve az elektromos helyiség szintén a pincében található. Mivel a pinceszint részben a MÁSZ (mértékadó árvízszint) alatt helyezkedik el, az e szint alatt található nyílászárók vízmentes szigetelését árvíz esetén vízzáró panelekkel kell biztosítani.

A földszinten (77. ábra) két fő funkció kap helyet, melyeket a már említett átjáró választ ketté: a közösségi terek, valamint egy iroda és információs blokk.

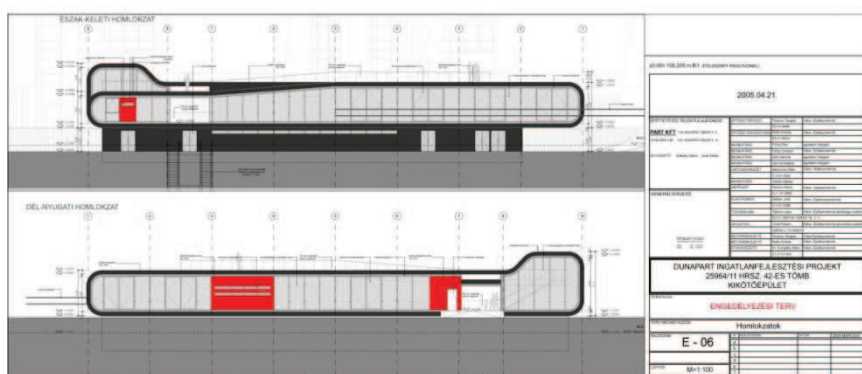

77. ábra

A közösségi terekhez tartozik a kikötő klubterme, ahol hajós összejövetelek, valamint oktatás tartható, illetve a büfé és fogyasztó tere. Az eladótérhez szervesen illeszkedik a büfé raktára, takarítószer tárolója, valamint hulladék tárolója. Szintén ezen épületrészben található az említett közönségforgalmi funkciók vizesblokkja, mozgássérült wc kialakításával. A pinceszint, illetve a földszint közötti, épületen belüli közlekedés az acél lépcső biztosítja. Az iroda és információs blokk saját teakonyhával és mosdó helyiséggel rendelkezik.

A tető szinten kap helyet a kilátó terasz, melyre a két eltérő magasságú szalag között elhelyezett acél lépcsőn biztosítjuk a feljutást (78, 80. ábra).

A tervezésben közreműködők listáját lásd: Mellékletek 14. pontja.

78. ábra

81. ábra

80. ábra

79. ábra

MELLÉKLETEK

11_Ábrajegyzék

1. ábra *Zeus szobor Olympiában*; Forrás: <http://www.ba.metu.edu.tr> (letöltés: 2010.07.01.)
2. ábra *Teotihuacan*; Forrás: <http://aline-mexico.blogspot.com/2007/09/mexico.html> (letöltés: 2010.07.01.)
3. ábra Perrault, Dominique, *Couvent dominicain Ste Marie de Prouilhe*, Fanjeaux, 2004; Forrás: <http://www.perraultarchitecte.com/> (letöltés: 2010.07.01.)
4. ábra Egeraat, Erick van, *ING bank*, Budapest, 1995; Forrás: Superdutch, Thames & Hudson, 2001
5. ábra Ferenc, Bán, *Villa Tokajban*, 2000; Forrás: http://archivum.epiteszforum.hu/holmi_detailed.php?mhmid=1614 (letöltés: 2010.07.01.)
6. ábra Zoboki, Demeter és Társaik Építésziroda, *Művészetek Palotája*, Budapest, 2005; Forrás: Zoboki Gábor, személyes közlés
7. ábra Paulinyi, Nagy, *Graphisoft konferenciaközpont pályázat*, Budapest, 2002
8. ábra Ibid.
9. ábra Kurokawa, Noriaki, *Nagakin Kapszula toronyház*, Tokyo, 1971; Forrás: <http://www.flickr.com/photos/esthet/3753156/> (letöltés: 2010.07.01.)
10. ábra Rogers Associated Architects, *Tribunal de Grande Instance*, Bordeaux, 2000; Forrás: <http://www.richardrogers.co.uk/> (letöltés: 2010.07.01.)
11. ábra Ibid.
12. ábra Ibid.
13. ábra Ibid.
14. ábra Kurokawa, ibid.; Forrás: <http://www.designobserver.com/observatory/entry.html?entry=11827> (letöltés: 2010.07.01.)
15. ábra Mérték Építészeti Stúdió, Paulinyi-Reith Múterem, *Kormányzati Negyed pályázat*, Budapest, 2007
16. ábra Mérték Építészeti Stúdió, Paulinyi-Reith Múterem, *Móricz Zsigmond körtemi Gomba épület pályázat*, Budapest, 2009
17. ábra Mecanoo Architecten, *TU Delft egyetemi könyvtár épülete*; Forrás: <http://www.building.co.uk/news/mecanoo-scoops-%C2%A3193m-birmingham-library/3119810.article> (letöltés: 2010.07.01.)
18. ábra Ibid.
19. ábra Ibid.
20. ábra CF Møller Architects, *Darwin centre II. ütem*, London, 2009; Forrás: Baltzer, Metamorph Trajectories, Velence, 2004, p.275.
21. ábra RUR Architecture PC, *Music Theatre*, Graz, 1998; Forrás: Baltzer, Metamorph Trajectories, Velence, 2004, p. 43.

22. ábra Alsop & Stormer, *Kormányzati negyed*, Marseilles, 1994; Forrás: http://www.greatbuildings.com/buildings/Hotel_du_Departement.html (letöltés: 2010.07.01.)
23. ábra Gehry, Frank O., *DG Bank*, Brelin, 2001; Forrás: http://www.keb.co.kr/IBS/lavie/200712/issue/page_01_eng.html (letöltés: 2010.07.01.)
24. ábra Owen-Moss, Erick, *The Box*, Kalifornia, Forrás: http://www.ericowenmoss.com/index.php?/projects/project/the_box/ (letöltés: 2010.07.01.)
25. ábra Ibid.
26. ábra Ibid.
27. ábra Servo, *Lobby Ports*, New York, 2002; Forrás: Baltzer, *Metamorph Trajectories*, Velence, 2004, p. 229.
28. ábra dECOi, *Apartment bankside*, London, 2002; Forrás: Baltzer, *Metamorph Trajectories*, Velence, 2004, p. 139.
29. ábra Tschapeller, Wolfgang, *BVA Project*, Bécs, 2003; Forrás: Baltzer, *Metamorph Trajectories*, Velence, 2004, p. 132.
30. ábra Mérték Építészeti Stúdió, Paulinyi-Reith Műterem, *Magyar Nemzeti Múzeum pályázat*, Budapest, 2010
31. ábra Nouvel, Jean, *Congress Center*, Lucerne, 1999; Forrás: <http://www.jeannouvel.com/english/preloader.html> (letöltés: 2010.07.01.)
32. ábra Ibid.
33. ábra Ibid.
34. ábra Ibid.
35. ábra Ibid.
36. ábra Portzamparc, Christian, *Cidade de la Musica*, Rio de Janeiro, 2002; Forrás: Baltzer, *Metamorph Trajectories*, Velence, 2004, p. 51.
37. ábra Perrault, Dominique, *Operaház*, Szentpétervár; Forrás: Baltzer, *Metamorph Trajectories*, Velence, 2004, p. 56.
38. ábra Foster and Partners, *Sage Gateshead*, London, 2005; Forrás: Baltzer, *Metamorph Trajectories*, Velence, 2004, p. 59.
39. ábra Zoboki, Demeter és Társaik Építésziroda, *Művészetek Palotája*, Budapest, 2005; Forrás: Zoboki Gábor, személyes közlés
40. ábra Nouvel, ibid.
41. ábra Zoboki, ibid.
42. ábra Artec, *Winspear Center of Music*, Edmonton, 1997; Forrás: http://www.artec-usa.com/03_projects/projects_atoz_rooms.html (letöltés: 2010.07.01.)
43. ábra Artec, *Morton Meyerson Symphony Center*, Dallas; Forrás: http://www.artec-usa.com/03_projects/projects_atoz_rooms.html (letöltés: 2010.07.01.)
44. ábra Zoboki, ibid.
45. ábra Ibid.
46. ábra Ibid.
47. ábra Ibid.

48. ábra Mérték Építészeti Stúdió, Paulinyi-Reith Műterem, *Kormányzati Negyed pályázat*, Budapest, 2007
49. ábra Ibid.
50. ábra Ibid.
51. ábra Ibid.
52. ábra Ibid.
53. ábra Ibid.
54. ábra Mérték Építészeti Stúdió, Paulinyi-Reith Műterem, *Móricz Zsigmond körtemi Gomba épület pályázat*, Budapest, 2009
55. ábra Ibid.
56. ábra Ibid.
57. ábra Ibid.
58. ábra Ibid.
59. ábra Ibid.
60. ábra Mérték Építészeti Stúdió, Paulinyi-Reith Műterem, *Magyar Nemzeti Múzeum pályázat*, Budapest, 2010
61. ábra Ibid.
62. ábra Ibid.
63. ábra Ibid.
64. ábra Ibid.
65. ábra Ibid.
66. ábra Ibid.
67. ábra Paulinyi, Nagy, *Graphisoft konferenciaközpont pályázat*, Budapest, 2001
68. ábra Mérték Építészeti Stúdió, Paulinyi-Reith Műterem, *Duna Bay pályázat*, Budapest, 2003
69. ábra Mérték Építészeti Stúdió, Paulinyi-Reith Műterem, *Haller Kert pályázat*, Budapest, 2004
70. ábra Mérték Építészeti Stúdió, Paulinyi-Reith Műterem, *Residence Palace pályázat*, Brüsszel, 2005
71. ábra Mérték Építészeti Stúdió, Paulinyi-Reith Műterem, *Corvin Tudáspark pályázat*, Budapest, 2006
72. ábra Mérték Építészeti Stúdió, Paulinyi-Reith Műterem, *Nagyfelszíni Víztisztító Mű*, Budapest, 2010
73. ábra Mérték Építészeti Stúdió, Paulinyi-Reith Műterem, *NPrestige Yachtkikötő*, Budapest, 2010
74. ábra Ibid.
75. ábra Ibid.
76. ábra Ibid.
77. ábra Ibid.
78. ábra Ibid.
79. ábra Ibid.
80. ábra Ibid.
81. ábra Ibid.

12_Irodalomjegyzék

AA 321 (1999) Berkel, Ben van, Bos, Caroline, *Deep planning or the new role of the architect* (p. 50-51), UN-Studio glosszárúium (p.52-53)

Artificial Landscape, Nai Publishers. 2001

Building a New Millenium, Tachen, 2000

Calatrava, Santiago, *The Poetics of Movement*, Thames & Hudson, 1999

Cicero, Marcus Tullius, *Gedächtnisblinder*, Gedächtnisort, Dresden, Verlag der Kunst, 1945

El Croquis 72 (1995) *Ben van Berkel*

Emerging Architecture, Springer-Verlag, Wien, 2002

Görög Költők Antológiája, Európa Könyvkiadó, 1982

Kerékgártó Béla, Simon Mariann: *A 90-es évek holland építésze globalizáció és regionalizmus között*,

L'Arca, 2002 január, (166. szám)

Lefebvre, Henri, *La production de l'espace*, Paris, Anthropos, 1974

METAMORPH-I.,II.,III. Marsilio, 2004

Moravánszky Ákos, M. Gyöngy Katalin, *A tér, Kritikai antológia*, Terc kiadó, 2007

Művészetek Palotája FIABCI díjja, <http://epiteszforum.hu/?q=node/2130> (letöltés: 2010.07.01.)

Művészetek Palotája, részletek a műszaki leírásból, forrás: <http://epiteszforum.hu/?q=node/3525> (letöltés: 2010.07.01.)

Nouvel, Jean, *The elements of Architecture*, Thames & Hudson, 2002 (reprint)

Paulinyi Gergely, Dr. Reith András, *Kormányzati Negyed pályázat műleírása és képanyaga*, 2007 július, Mérték Építészeti Stúdió

Paulinyi Gergely, Dr. Reith András, *Magyar Nemzeti Múzeum pályázat műleírása és képanyaga*, 2009 szeptember, Mérték Építészeti Stúdió

Paulinyi Gergely, Dr. Reith András, *Móricz Zsigmond körtéri Gomba épület pályázat, műleírása és képanyaga*, 2009 szeptember, Mérték Építészeti Stúdió

Paulinyi Gergely, Dr. Reith András, *Prestige Yachtkikötő kiviteli terv műleírása és képanyaga*, 2007 július, Mérték Építészeti Stúdió

Simmel, Georg, *Soziologie*, München, Ducker & Humbolt, 1922

Sörgel Herman, *Architektur -ästhetik*, München, Piloty & Loehle, 1921

Superdutch, Thames & Hudson, 2001

The World of Contemporary Architecture XX, Könemann, 2000

Vargha Mihály, *Behemót öcskös a nővére hátában*, <http://epiteszforum.hu/?q=node/2132> (letöltés: 2010.07.01.)

Vargha Mihály, *Két golóbis függ*, 2002, június, <http://epiteszforum.hu/node/6124> (letöltés: 2010.07.01.)

Venturi, Brown, Izenour, *Learning from Las Vegas*, Cambridge Mass., The MIT Press, 1972

www.artec-usa.com

www.astudio.hu/

www.cfmoller.com

www.chdeportzamparc.com

www.ericowenmoss.com

www.foga.com/

www.fosterandpartners.com

www.jeannouvel.com/

www.mecanoo.nl/

www.mupa.hu

www.perraultarchitecte.com/

www.reiser-umemoto.com/

www.richardrogers.co.uk

www.s-e-r-v-o.com/

www.tschapeller.com/

13_Szakmai önéletrajz

Személyes adatok:

Születési hely: Kemece
Email: paulinyi.gergely@mertek.hu
Telefon: 30/222-3015
Tervezői névjegyzék száma: É-1 01-4484

Végzettség: okl. építészmérnök (2001)

Ismeretek: ArchiCad, Photoshop, MS Office, 3D Studio MAX
angol: magas szinten, spanyol: alapszinten
B kategóriás jogosítvány

Iskolák:

Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, DLA képzés, építőművészeti szakirány 2004-2007
témavezető: Janáky István DLA, abszolutórium
Budapesti Műszaki Egyetem, Építészmérnöki kar 1995-2001
vendégtanulmányok, London University - Bartlet School, The Architecture Association 1998

Szakmai tapasztalatok:

MÉRTÉK Építészeti Stúdió Kft.	építész vezetőtervező, műteremvezető	2002-
Köztigon Építész Stúdió	építész tervező	1998-2002
Kévés Építészeti Stúdió	műszaki rajzoló	1996
Königh és Wagner Építészeti Stúdió	műszaki rajzoló	1994

Egyéb szakmai tevékenység, tagságok:

Magyar Építész Kamara tagja	2003-
Nemzeti Építészeti Tanács Fórumának tagja	2008-
Az Országos Központi Építészeti - Műszaki Tervtanács tagja	2009-

Fontosabb munkák:

Budapest IX. kerület Lónyay utca 38., 228 szobás HIEK szálloda, eng. terv, tenderterv, kiviteli terv	folyamatban
Észak-Csepel szigetcsúcs építészeti arculatterve	2009
Budapest V. kerület, Magyar Köztársaság Miniszterelnöki Hivatal, tanulmány, eng. és tender tervek	2007-2008
Budapest III. kerület, Királyok útja 195-203, 40 lakásos üdülőpark és szolgáltató központ	2007-2008
Budapest XIII. kerület, Rozsnyai u. 14-18, 257 lakásos társasház és szolgáltató központ	2006-2007
Budapest. XIII. kerület, Meder utca, Prestige Yachtkikötő, engedélyezési és kiviteli terv	2004-2007
Budapest. XIII. kerület, Meder utca, Prestige Towers, lakó engedélyezési és kiviteli terv	2003-2007
Budapest VII. kerület, Szövetség utca, 40+45 lakásos társasházak engedélyezési és kiviteli terve	2005

Audi Győr, vízátelölő létesítmény		2005
ÖMV, reprezentatív irodaház és lakóház, hasznosítási tervek		2004
Kossuth L. u., Reáltanoda u., szálloda és irodaház		2004
MNB Logisztikai Központ és Pénzverde		2003
Dunaújváros, Csillagdomb 30 lakásos társasház		2002

Fontosabb pályázatok:

Magyar Nemzeti Múzeum tervpályázat	megvétel	2010
Nagyfelszíni Vízisztítómű Hasznosítását célzó Városépítészeti ötletpályázat	1. helyezés	2010
Budapest, XIII. ker. Váci út – Huba utca – Angyalföldi út – Dózsa György út által határolt terület beépítése, építészeti megfogalmazása a Volga Hotel helyén –meghívásos pályázat	2. helyezés	2009
Móricz Zsigmond körtéri, műemléki védettségű "Gomba" épületének hasznosítása	1. helyezés	2009
Székesfehérvár Nemzeti Emlékhely fejlesztése	megvétel	2009
"Városháza Fórum" Budapest Szíve ötletpályázat	megvétel	2008
HLEX Hotel tervpályázat	1. helyezés	2008
Róbert Károly körúti irodaépület-együttes	2. helyezés	2007-2008
Magyar Köztársaság Kormányzati Negyedére kiírt pályázat	4. helyezés	2007
Budapest XIII. kerület Váci út Föveny utca és Agyag utca közötti térfalának megújítására vonatkozó ingatlanfejlesztési koncepció kidolgozására kiírt pályázat	1. helyezés	2007
Corvin Sétány ingatlanfejlesztési Projekt, Corvin tudáspark, tervpályázat	2. helyezés	2006
Duna-Bay ingatlanfejlesztési Projekt, 34-38 tömb, meghívásos tervpályázat	megvétel	2006
Dunapart ingatlanfejlesztési Projekt, 18-19 tömb, meghívásos tervpályázat	megvétel	2006
József Attila színház, nyílt építészeti pályázat	1. helyezés	2005
Budapest. XIII. kerület, Meder utca, Prestige Towers, meghívásos tervpályázat	1. helyezés	2003
Budapest. XIII. kerület, Duna Bay projekt, meghívásos tervpályázat,	2. helyezés	2003

konferencia előadások és kiadványok:

Paulinyi, G. – Reith, A.: ClimaDesign. Zöld Építés konferencia. (www.hugbc.eu) Budapest, 2010. április 14.

Gelesz A. – Paulinyi, G. – Reith, A.: Homlokzati tipológia a budapesti ZERO CO2 irodákért. Fenntartható építészet szakmai konferencia. (www.zeroco2.hu) Budapest, 2009. november 17.

Reith, A. – Paulinyi, G.: ClimaDesign – egy lehetséges út. Környezet és Energia Konferencia. Debrecen, 2009. május 8-9..

Reith, A. – Paulinyi, G.: A kevesebb néha több – energiatudatosan terezett középületek. Passzívházak és energiahatékony épületek. (www.passzivhazkonf.hu) Budapest, 2009. február 5.

Reith, A. – Paulinyi, G.: Középületek energiatudatos tervezése Magyarországon. FENNT- Konferencia a Fenntartható Építészetéről. (www.fennt.hu) Budapest, 2007. június 15.

Reith, A. – Paulinyi, G.: Innovatív üveghomlokzat mint konfrontációs felület. Construma építőipari szakvásár. Budapest, 2007. április 11.

Saját publikációk:

Reith, A. – Paulinyi, G.: Fenntarthatóság. **Octogon** (54) 52-53 (2007)

Paulinyi, G.: József Attila Színház rekonstrukciója és bővítése, **Színpad magazin**, 2 (1) 43-45 (2006)

Paulinyi, G.: Rozsdaövezetek újrahasznosítása, Duna part Ingatlanfejlesztési Projekt, **Magyar Építőművészet** 2. (2004).

Idegen publikációk:

Barcza, D.: A víz az úr – VÍZgyár-ECocity projekt Budapest. **Octogon** (76) 44-45. (2010)

Lamers, E.: WATERfactory - ECocity. **A10 – new european architecture** (33) (2010)

(Ed.): Expo pavilions – Hungary. **Future – Arquitecturas** (20-21) (2010)

(Szerk.): Zéró CO₂. **Alaprajz** (17) 1. p. 4-5. (2010)

Matyuc, P.(Szerk.): A Móricz Zsigmond körtéri Gomba ötletpályázata. p.19-27. (2009) (ISBN 978-963-06-86-77-8)

Qian, Y. (Ed): Great vision for future – Competition Projects for the World Expo 2010 Shanghai. Liaoning Science and Technology Publishing House International Book Publishing Center, Shenyang City. p. 114-115 (2010)

Lamers, E.: Traffic responsive facade. **A10 – new european architecture** (29) 57. (2009)

Csikós G.: Körkörös védelem. **Octogon** (73) 51. (2009)

Tóth, T.: Gömböccel a jobb életért. **Octogon** (60) 72-73. (2008)

Lamers, E.: Weather-wise facade. **A10 – new european architecture** (21) 57. (2008)

Dumiak, M.: Homo Lumens moves, inviting many interpretations. **Architectural Record** (2008/05) 269 – 270. (2008)

Csontos Gy., Páloczi T.: **Fiatalok Fehéren - Feketén** (2008)

Wesselényi-Garay, A.: Termékeny ellentétek. **Alaprajz** 15. (2008/3) p. 36-39. (2008)

Nastri, M.: Il „nouvo realismo” della différence. **Progettare** (37) 28-33. (2008)

JPC: Ouvrir l'oeil sur le Danube! **cree – architecture intérieure**. (335) 122-125, (2008)

Paulik K.: Valós értékteremtés - zöld gondolkodásmód, **Gazdasági Tükörkép Magazin**, (8) 11. 2008

Hegyi, N.: A felszín alatt. **Átrium** (2007/6) p.72-76. (2007)

Szabó, L.: Kísérlet, mint architektúra. **Alaprajz** (2007/4) 20-23. (2007)

Artus, S.: Fények Háza. **Régi-Új Magyar Építőművészet** (2007/3) 18-21 (2007)

Csikós, G.: Üvegjáték. **Átrium** (2007/3) 64-69. (2007)

Szitnyai, T.: Szalaggyakorlat a Duna-parton. **Octogon** (57) 81-82. (2007)

- Somhegyi Z.: Kézjegy a Duna-parton. **Octogon** (53) 66-68. (2007)
- Bojár I. A.: József Attila Színház versenypályázata, **Oktoyon** (46) 88-89. (2006)
- Lovas C.: Prestige Project, **Design Room** (6.) 23 (2007)
- Martinkó J.: Üveghegyeken innen és túl. **Octogon** (2004/6-2005/1) p.48 (2005)
- Paulik K.: A Fedett Város. **Gazdasági Tükörcép Magazin**, (6) 35 (2005)

14_A bemutatott tervekben közreműködők jegyzéke

14_1: Kormányzati Negyed pályázat, Mérték Építészeti Stúdió, IV. helyezett pályamű, 2007:

Név:	Cím (állandó lakhely):	Tervezői jogosultság:	Cég
Paulinyi Gergely okl. építészmérnök	1125 Budapest, Diós- árok 25/b	É1 01-4484	MÉRTÉK
Dr. Reith András okl. építészmérnök	1078 Budapest, Murányi u. 59.	É1 01-4523	MÉRTÉK
Stúdióvezető: Dr. Komjáthy Attila okl. építészmérnök	1112 Budapest, Lanka u. 8.	É1 01-1329	MÉRTÉK
Építész munkatársak: Fülöp Alex okl. építészmérnök			MÉRTÉK
Szirmai Balázs okl. építészmérnök			MÉRTÉK
Munkatársak: Baranya Tamás Magasépítési technikus			MÉRTÉK
Fülöp Orsolya okl. építészmérnök			MÉRTÉK
Gáspár Gabriella okl. építészmérnök			MÉRTÉK
Hoffmann György okl. építészmérnök			MÉRTÉK
Lukács Zsombor grafikus			MÉRTÉK
Máté Tibor okl. belsőépítész tervező művész			MÉRTÉK
Rudnai Eszter okl. építészmérnök			MÉRTÉK
Saághy Péter építész hallgató			MÉRTÉK
Sidó Kamilla okl. építészmérnök			MÉRTÉK
Szokolóczy Dorottya okl. építészmérnök			MÉRTÉK
Vass Orsolya okl. építésztervező művész			MÉRTÉK

Társszerzők, társtervezők:

Név:	Cím (állandó lakhely):	Tervezői jogosultság:	Cég
Település tervezés:			
Albrecht Ute okl. építészmérnök, vezető településrendezési tervező	1065 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky köz 1.	TT1 01-0517 / 01	Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft. (BFVT)
Pintér Ferenc vezető településrendezési tervező		TT1 01-1719/01	BFVT Kft.
Dományi Bálint építész tervező			BFVT Kft.
Közlekedés tervezés:			
Dávid Gábor okl. közlekedésmérnök, okl. mérnök-közgazdász	1071 Budapest, Dózsa György út 70.	01-9485	KÖZLEKEDÉS Fővárosi Tervező Iroda Kft.
Zsolnay Klára Szilvia okl. építőmérnök			KÖZLEKEDÉS Fővárosi Tervező Iroda Kft.
Tartószerkezet tervezés:			
Erdélyi László okl. építőmérnök	1093 Bp. Mátyás utca 20. IV. em. 10.	T-1-01-3217	E&H Kft.
Klopka Zoltán		T2 01-1533	E&H Kft.
Tóth Zsolt		Tvb-1-13-9682	E&H Kft.
Épületgépészet:			
Pál József okl. gépészmérnök	1122 Budapest, Városmajor u. 1/b	G1-01-1697	DUOPLAN Kft.
Virág Zoltán			DUOPLAN Kft.
Épületenergetika:			
Gerhard Hausladen	85551 Kirchheim, Hausen 19.		IB Hausladen GmbH
Cornelia Jacobsen Dipl.-Ing. (FH) Physikalische Technik	81541 München, Breiteranger 6.		IB Hausladen GmbH
Elektromos tervezés:			
Gáspár Péter okl. villamosmérnök	1022 Budapest, Herman Ottó u. 19/a	V-1, SZÉS-5, SZÉS- 5-m 01-6189	GSTR Kft.

**Gyengeáram és
híradástechnikai
tervezés:**

Jankov István

2162 Órbottyán,
Esze Tamás u. 31.

Vt-1, Vi-2, Va-2,
SZÉS-5-t 13-9065

VÉD-LM Kft.

Kert és tájtervezés:

Robert Townshend
vezető kert és táj építész

Zetland House
5-25 Scrutton Street
London EC2A 4HJ

Landscape Institute
Number: 12811

Townshend
Landscape
architects
Townshend
Landscape
architects
Townshend
Landscape
architects

Carola Enrich
kert és táj építész

Andrea Dates
kert és táj építész

Külső közmű tervezés:

Györkis Gyula
okl. gépészmérnök
Szabó József
gáz szakági tervező,
gépész technikus

2045 Törökbálint,
Bajcsy Zs. U. 52/5

13-1402

Multi Kft.

Boross László
okl. építőmérnök

1125 Budapest,
Nógrádi u. 10

01-0769 / VZ-T

COMPLANEX
Kft.

Füzér Ferenc
okl. építőmérnök

1141 Budapest,
Fogarasi út 75.

01-4508 HI-T

MAX-TEL7 Kft.

Kaló Gábor
villamos üzem mérnök,

1188 Budapest,
Kölcsey utca 41/a.

01-4857 HI-T

HHT '98

távközlési
szaküzem mérnök
Lukács Tamás

13-11433 HI

Biztonságtechnika:

Jakab Péter

1083 Budapest,
Práter u. 63.

ISAC-CN 0403459

Gazdasági elemzés:

Baross Pál
FRICS, CRE

1118 Budapest,
Somlói u.28

Real Audit Kft.

**Tűzvédelem és
költségbecslés:**

Takács Lajos
okl. építészmérnök

1028 Budapest,
Galóca u. 8.

E2-01-3067; SZÉS-
1K,2,3

**Sprinklerhálózat
tervezése:**

Farkas Levente

1115 Budapest, Bánk
bán u. 15.

BM OKF 1070/2005
Gt1 01-11669

INTERPIRO Kft.

Akusztikai tervezés:

Csott Róbert

2092 Budakeszi,

K-K SZ-196/2005

'95.Apszis bt.

okl. építészmérnök,
zaj- és rezgésvédelmi
szakértő
Illyés László
okl. gépészmérnök

Rákóczi u. 29/a

**Köztéri szobor-
képzőművész:**

Megyik János
szobrász

1011 Budapest,
Szalag u. 6.

3D-s látványtervek:

Hámori Máté
okl. építészmérnök

1132 Budapest,
Visegrádi u. 30.

É2-01-4725

ZOA Építészeti
és Művészeti
Kft.

Kovács Zoltán
okl. építészmérnök

ZOA Építészeti
és Művészeti
Kft.

Makett:

Kátai Gergely

**14_2.: a Móricz Zsigmond körtéri Gomba épület pályázata, Mérték Építészeti
Stúdió, megosztott I. helyezett pályamű, 2009**

Név:	Cím (állandó lakhely):	Tervezői jogosultság:	Cég
Paulinyi Gergely okl. építészmérnök	1125 Budapest, Diós- árok 25/b	É1 01-4484	MÉRTÉK
Dr. Reith András okl. építészmérnök	1078 Budapest, Murányi u. 59.	É1 01-4523	MÉRTÉK
Stúdióvezető: Dr. Komjáthy Attila okl. építészmérnök	1112 Budapest, Lanka u. 8.	É1 01-1329	MÉRTÉK
Építész munkatársak: Burián Gergő okl. építészmérnök			MÉRTÉK
Sidó Kamilla okl. építészmérnök			MÉRTÉK

14_3: Magyar Nemzeti Múzeum pályázat, Mérték Építészeti Stúdió, megvételt nyert pályamű, 2010

Név	Cégnév	Cím	Tervezői jogosultság	Szerződésre jogosult
Paulinyi Gergely	Mérték Építészeti Stúdió	1093 Bp., Lónyay u. 29	É/1 01-4523	ügyvezető(k), Mérték Építészeti Stúdió
Dr. Reith András	Mérték Építészeti Stúdió	1093 Bp., Lónyay u. 29	É/1 01-4484	ügyvezető(k), Mérték Építészeti Stúdió
dr. Komjáthy Attila	Mérték Építészeti Stúdió	1093 Bp., Lónyay u. 29	É/1 01-1329	ügyvezető(k), Mérték Építészeti Stúdió
Burián Gergő	Mérték Építészeti Stúdió	1093 Bp., Lónyay u. 29	É/2 01-0391	ügyvezető(k), Mérték Építészeti Stúdió

Név	Cégnév	Cím	Tervezői jogosultság
Sidó Kamilla	Mérték Építészeti Stúdió	1093 Bp., Lónyay u. 29	É/2 01-0343
Gelesz Adrienn	Mérték Építészeti Stúdió	1093 Bp., Lónyay u. 29	-
Hornung András	Mérték Építészeti Stúdió	1093 Bp., Lónyay u. 29	-

művészettörténet:

Név	Cégnév	Cím	Tervezői jogosultság
Dávid Ferenc	Dávid és Tsai.	1125 Bp., Diósárok u. 25/b	-

kert és táj:

Név	Cégnév	Cím	Tervezői jogosultság
Barcza Dániel, DLA	Mérték Építészeti Stúdió	1093 Bp., Lónyay u. 29	-

tartószerkezet tervezés:

Név	Cégnév	Cím	Tervezői jogosultság
Markovits Péter	MTM	1015 Bp., Szabó Ilonka u. 12.	T-1/01-7842

épületgépészet:

Név	Cégnév	Cím	Tervezői jogosultság
Pavlics Károly	Treffterv	1093 Bp., Lónyay u. 29	G-T-Tell 01- 0620

épületvillamosság:

Név	Cégnév	Cím	Tervezői jogosultság
Balázs Judit	Artvill	1093 Bp., Lónyay u. 29	VT 01-2099

urbanisztika, forgalomtechnika:

Név	Cégnév	Cím	Tervezői jogosultság
Albrecht Ute	BFVT	1061 Bp., Andrássy út 10.	TT1 01-0517/06
Pető Zoltán	BFVT	1061 Bp., Andrássy út 10.	KÉ-T 01-2321

tűzvédelmi szakértő:

Név	Cégnév	Cím	Tervezői jogosultság
Dr. Takács Lajos		1028 Bp., Galóca u. 8.	E2 01-3067/00, SZÉSZ 1K, 2, 3

akadálymentesség:

Név	Cégnév	Cím	Tervezői jogosultság
Ugrinné Zrubka Beatrix	MTM	1015 Bp., Szabó Ilonka u. 12.	01-12305

üzemeltetés és gazdasági hasznosítás:

Név	Cégnév	Cím	Tervezői jogosultság
Varga-Ötvös Béla	ÉrtékTérkép Kft.	1022 Bp. Hankóczy J. u. 21/B.	-

látványterv:

Név	Cégnév	Cím	Tervezői jogosultság
Lukács Zsombor	Mérték Építészeti Stúdió	1093 Bp. Lónyay u. 29	-